

Kvæfjord
kommune

FORSLAG TIL

BUDSJETT 2021

ØKONOMIPLAN 2021 - 2024

Kvæfjord kommune
Kommunedirektørens forslag til
Budsjett 2021
Økonomiplan 2021-2024
Dato: **20201111**

INNHOLD	Side
1: Innledning og sammendrag	3
2: Finansielle måltall	8
3: Frie inntekter	10
4: Rammeberegning	20
5: RO0 Styringsorganer	24
6: RO1 Fellesadministrasjon	26
7: RO2 Oppvekst	29
8: RO3 Helse/omsorg	33
9: RO4 Teknisk	41
10: RO6 Selvkost	47
11: Om investeringstiltak	52
12: Økonomiplan	65
Tekstboks: Budsjett på én side	5
Tabell 1: Finansielle måltall	9
Tabell 2: Utgiftsutjevning, beregnet utgiftsbehov 2021	11
Tabell 3: Rammetilskudd 2018-2021	14
Tabell 4: Eiendomsskatt 2014-2021	17
Tabell 5: Frie inntekter 2021-2024	19
Tabell 6: Rammeberegning 2021	20
Tabell 7: Nettoutgifter RO0 Styringsorganer	24
Tabell 8: Helsehus, finansieringsplan	35
Tabell 9: Budsjettsammendrag RO4 Teknisk, RO6 Selvkost	42
Tabell 10: Gebyrendring selvkost 2020-2024	51
Tabell 11: Gebyrberegning bolig 120 m ² 2019-2021	51
Tabell 12: Obligatoriske budsjettoversikter	57
Tabell 13: Budsjett - fordeling pr prosjekt, ansvar	59
Tabell 14: Netto driftsresultat 2019-2024	66
Tabell 15: Gjeldsgrad 2019-2024	67
Tabell 16: Disposisjonsfond 2019-2024	67
Tabell 17: Økonomiplan 2021-2024	71
Figur 1: Helsehus under oppføring	4
Figur 2: Kommunens planprosess	6
Figur 3: Borkenes skole nybygg, prinsippskisse	32
Figur 4: Driftsutgifter og kapitalkostnader vann	47
Figur 5: Driftsutgifter og kapitalkostnader avløp	48
Figur 6: Driftsutgifter og kapitalkostnader slamtømming	49
Figur 7: Driftsutgifter og kapitalkostnader renovasjon	50
Figur 8: Driftsutgifter og kapitalkostnader feiing	50
Figur 9: Berg/Engen boligfelt, kommunale tomter fase 1	53
Figur 10: Helsehus under oppføring	54
Figur 11: Borkenes skole nybygg, kartskisse	55
Figur 12: Ny brannstasjon, foreløpig skisseforslag	56
Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser	75

x
x
x
x
x

1: Innledning og sammendrag

Kommunedirektøren fremmer her forslag til Kvæfjord kommunes budsjett for 2021 og økonomiplan for perioden 2021-2024. Budsjettet utgjør det første året i økonomiplanen, som for de tre neste årene også bygger på et saldert opplegg i tråd med kommuneloven § 14-4 tredje ledd som legger til grunn at: «økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige».

Budsjettforslaget for 2021 er gjort opp med totale utgifter og inntekter med 551 755 000 kr. Innenfor dette er det ført opp utgifter og inntekter i investeringsbudsjettet med 114 268 000 kr. Driftsbudsjettet er summert til 437 487 000 kr. Justert for antatt pris- og lønnsvekst (dvs. kommunal deflator) fra 2020 til 2021 med 2,7 pst i tråd med anslaget i forslaget til statsbudsjett for 2021, er den løpende driften om lag 2 ½ mill kr lavere enn tilsvarende fra budsjettforslaget for 2020.

Samlet for planperioden 2021-2024 kan budsjettvolumet medregnet investeringer anslås til 1,966 mrd. kr. Det planlegges fortsatt for et betydelig investeringsvolum, i sum med 201,8 mill kr for de fire årene og i første rekke knyttet til utbygginger ved Borkenes skole, dernest klargjøring av 16 kommunale tomter i Berg/Engen boligområde samt en foreløpig avsetning med 25 ½ mill kr i økonomiplanens to siste år til ny brannstasjon i Råsjøen.

Kommunedirektøren bygger ellers budsjettforslaget på aktiv bruk av økonomiplanen. Det betyr også at helt nye tiltak som en hovedregel må avstemmes med økonomiplanen, før de eventuelt kan tas inn i et årsbudsjett. For å understreke behovet for langsiktighet i styringen, inneholder forslaget til budsjett og økonomiplan også et nytt *kapittel 2* om finansielle måltall i tråd med kravene i kommuneloven § 14-2. Måltallene videreføres her som vedtatt i budsjettsaken for 2020; dvs. med mål for utviklingen i netto driftsresultat, lånejeldsbelastning og disposisjonsfond.

Da bruken av finansielle måltall er et nytt verktøy i økonomiplanleggingen, har kommunedirektøren i denne omgang ikke funnet grunnlag for å foreslå noen endringer i disse måltallene. Den lokalpolitiske utfordringen ligger nå i aktiv og forpliktende bruk av måltallene i den langsiktige forvaltningen av de kommunale ressurser, for eksempel slik at investeringsvolumet etter at helsehuset og nytt skolebygg på Borkenes er fullført, igjen må reduseres i betydelig grad.

Kommunene pålegges i lovverket å vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier skal følges opp i planperioden, senest ved at kravet om finansielle måltall er blitt en del av kommuneloven. Det framstår i denne sammenheng som et paradoks at statlig nivå som en sentral premissleverandør for innretningen av kommunenes aktivitetsnivå, ikke trenger å ta de samme langsiktige hensyn men knapt nok budsjetterer innenfor et ettårig perspektiv. Statsbudsjettet for 2021 underbygger dette inntrykket. For eksempel er grunnlaget for utskrivning av kommunal eiendomsskatt endret ut over det som senest var nedfelt i revidert nasjonalbudsjett (RNB) i mai. Ellers er innslagspunktet for å oppnå statstilskudd til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester igjen hevet ut over deflator, slik at kommunene må bære en stadig mer tyngende finansieringsandel av tjenester som er rettighetsfestet av statlig nivå via lovverket, sågar med innvirkning også på 2020-budsjettet.

De økonomiske utfordringene forsterkes ved at budsjettarbeidet fortsatt har fokusert på å framskaffe et tilstrekkelig handlingsrom til å fullføre det nye helsehuset i Kveldroveien (se figur 1 på neste side og figur 10 på side 54), føre opp et nytt skolebygg på Borkenes og tilrettelegge for boligbygging i Berg/Engen. Det er som nevnt ovenfor også foreslått avsetninger til ny brannstasjon og det er ført opp midler til opprusting og påkostning av kommunale bygg som i for stor grad preges av tidens tann, herunder rådhuset, småskolen på Borkenes og Flesnes oppvekstsenter.

Figur 1: Helsehus under oppføring

Kommunedirektøren ser det fortsatt som vesentlig at forslaget til budsjett og økonomiplan så langt det ellers er mulig, skal bygge på en stor grad av forutsigbarhet for innretningen av kommunehverdagen. Vi oppfatter at dette har stor betydning både for tjenesteytingen og for arbeidsmiljøet. I tillegg til effektiviseringskrav som i løpet av planperioden tilsier stillingskutt med inntil 18 årsverk ut over 2021-nivået, har vi derfor funnet det nødvendig å saldere det økonomiske opplegget i 2021-2024 med netto bruk av 23,8 mill kr fra frie disposisjonsfond.

Om lag halvparten av dette beløpet er dog knyttet til forventninger om (sendrektige) utbetalinger av spillemiddeltilskudd fra statskassen, slik at disse midlene når den tid kommer forhåpentligvis igjen kan tilbakeføres til disposisjonsfond. Isolert tilsier dette at vi denne gangen gjør budsjettopplegget noe mindre avhengig av fondsmidler enn for et år siden. Kommunedirektøren oppfatter at dette også kan betraktes som en oppfølging av at fylkesmannen i gjennomgangen av Kvæfjord kommunes budsjett og økonomiplan 2020-2023 understreket viktigheten av «at kommunen allerede ved neste rullering av budsjett/økonomiplan gjennomfører tiltak og bedrer budsjettbalansen sånn at den økonomiske handlevnen bedres sammenlignet med gjeldende økonomiplan».

Saldering av den økonomiske planleggingen via oppsparte midler i disposisjonsfond, er innenfor en lengre tidshorison uansett ikke bærekraftig. Etter fullføringen av helsehuset og skoleutbyggingen, er det via måltallene igjen stilt opp forventninger om driftsresultat som skal baseres på anbefalingen fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU), at gjeldsgraden skal reduseres og at oppbyggingen av disposisjonsfond skal ta høyde for et større økonomisk handlingsrom. En slik tilnærming vil i sin tur også fordre klarere politiske styringssignaler enn det som har vært bakteppet for det administrative arbeidet med forslag til budsjett og økonomiplan 2021-2024.

Forslaget til budsjett og økonomiplan 2021-2024 er gjort opp med negativt netto driftsresultat i alle år, for budsjettåret 2021 med 2 280 000 kr og samlet for hele planperioden med vél 9 mill kr. Det betyr likevel halvering av samlet negativt driftsresultat fra økonomiplan 2020-2023, noe som er muliggjort ved å ta inn forventninger om midler fra havbruksfondet med 14,5 mill kr. Dette forslaget samsvarer med at kommunedirektøren som omtalt på side 18, senest i tertialrapport 2/2020 tok til orde for at mer forutsigbare utbetalinger fra havbruksfondet må brukes til å bedre de finansielle måltallene framfor å dekke opp utgifter til den løpende driften.

Tekstboks: Budsjett på én side

Forslaget til Kvæfjord kommunes budsjett for 2021 er balansert med utgifter og inntekter på 551,7 mill kr. Innenfor dette framstår det også i 2021 en ambisiøs investeringsplan, med 114,3 mill kr. Driftsutgifter med 437,5 mill kr betyr realreduksjon fra 2020 med om lag 2,5 mill kr. Samlet for planperioden 2021-2024 er budsjettvolumet i økonomiplanen summert til 1,96 mrd. kr. Det legges fortsatt til grunn at økonomiplanen skal brukes som et aktivt verktøy for de årlige budsjettrammer og -prioriteringer.

For å ivareta en grad av forutsigbarhet i budsjetteringen og dermed for innretningen av den daglige tjenesteproduksjonen, har kommunedirektøren funnet det nødvendig å saldere økonomiplanen med netto bruk av 23,8 mill kr fra frie disposisjonsfond. Nærmere halvdelen av dette beløpet forutsettes dog tilbakeført ved utbetaling av statlige spillemidler, slik at bruken av disposisjonsfond reelt sett er halvert fra forslaget til økonomiplan 2020-2023. Dette er i første rekke muliggjort ved at vi i budsjettene har tatt inn mer forutsigbare midler fra det statlige havbruksfondet, summert til 14,5 mill kr i planperioden.

Budsjettarbeidet har hatt fokus på å framskaffe tilstrekkelig handlingsrom til å fullføre helsehuset, planlegge og føre opp nytt skolebygg på Borkenes og tilrettelegge for boligbygging i Berg/ Engenområdet. Tverrsummen av investeringsmidler i disse tre tiltakene utgjør nå 313 mill kr. Dette bygger, også ut fra tidligere økonomiplaner, på effektiviseringstiltak innenfor etablert drift. Det forutsettes således iverksatt stillingskutt i løpet av planperioden med inntil 18 årsverk. Erfaringsmessig betyr det grep som er krevende når slike tiltak skal finne sin realisering.

Budsjettforslaget viderefører de finansielle måltallene for netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond som ble introdusert i økonomiplanen for 2020-2023. Måltallene blir svekket i løpet av planperioden. Det legges derfor til grunn at disse igjen skal styrkes etter fullføring av de tunge investeringsprosjektene, i første rekke helsehus og skoleutbygging. Kommunedirektøren ser det, i et mer langsiktig perspektiv, som avgjørende for kommunens økonomiske handleevne at kommunestyret tar de nødvendige grep for å oppnå en slik utvikling.

Investeringsutgifter i planperioden med 201,7 mill kr betyr at kommunens lånegjeldsbelastning stiger til nye høyder. Gitt et slikt investeringsvolum, vil lånegjelden ved utgangen av planperioden beløpe seg til 414,4 mill kr eller om lag 146 000 kr målt pr innbygger. Dermed vil kommunens gjeldsgrad øke fra 63,6 pst i 2019 og til 100,2 pst i 2024.

Økt gjeldsgrad betyr økte årlige utgifter til å betjene lånegjelden. Økonomiplanen er gjort opp med et kjent historisk lavt rentenivå. Isolert betyr renteheving med ett prosentpoeng økte renteutgifter på årsbasis med drøyt 4,0 mill kr. Det fremmes derfor også forslag om å tilføre årlige midler til et nytt disposisjonsfond benevnt som lånefond, for å møte framtidige svingninger i rentenivået.

Det legges fortsatt til grunn at de kommunaltekniske gebyrer knyttet til vannforsyning, avløp, slamtømming, renovasjon og feiing skal beregnes ut fra selvkost. Med tillegg av eiendomsskatt med 4 promille av skattegrunnlaget, tilsier dette at gebyrer medregnet merverdiavgift, for en gjennomsnittsbolig på 120 m² øker fra 17 655 kr i 2020 til 18 301 kr i 2021, eller med 3,7 pst.

Det er et arbeidsmål at kommuneplanens samfunnsdel kommer til kommunestyrets behandling i løpet av 2021. Det tilsier at behandlingen av budsjett og økonomiplan om ett år fra nå av, i enda større grad bør kobles til langsiktige føringer gitt i den overordnede kommuneplanen.

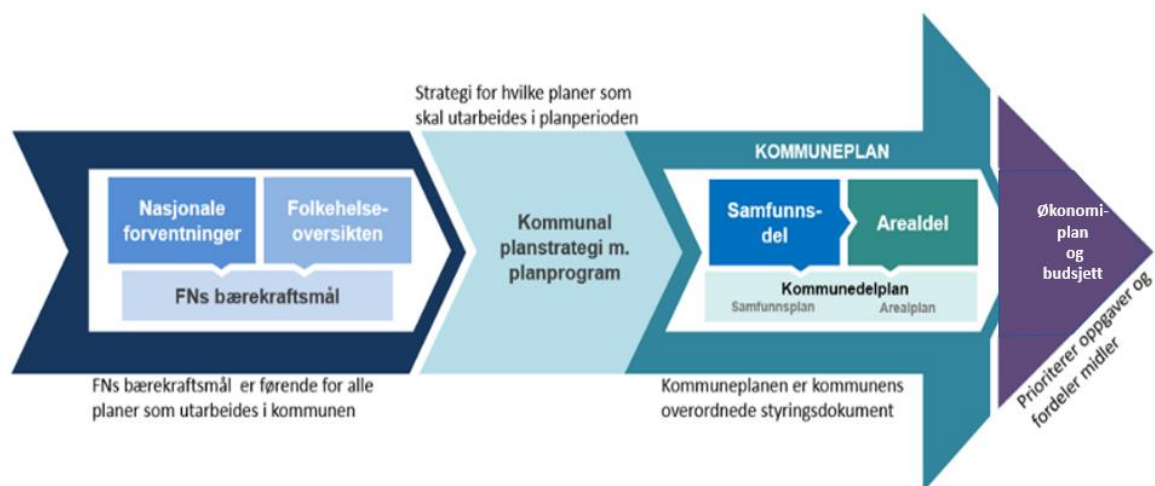
Kravet om en langsiktig tidshorison vanskelig gjøres også i 2021 ved at statlig nivå ikke tar slike hensyn i sin planlegging. Ved denne korsvei er for eksempel nye innstramminger i grunnlaget for eiendomsskatt og økt innslagspunkt for statlig medfinansiering av ressurskrevende tjenester igjen kommet inn bakdøra sett i forhold til det som senest ble skissert i kommuneproposisjonen og revidert nasjonalbudsjett i mai. Det er forhold som undergraver viljen til langsiktig styring.

Intern arbeidsdeling for kommunens plan- og budsjettprosess ble i sin tid gitt ved formannskapets behandling av *F-sak 38/09 Plan- og budsjettprosessen*, med tillegg av styringslinjer som senere er nedfelt av kommunestyret i *K-sak 30/17 Delegeringsreglement*. Sentral premissleverandør har også vært *F-sak 60/20 Rammedebatt*. Forslaget til budsjett og økonomiplan bygger ellers på regjeringens framlegg av kommuneproposisjonen 2021 og forslaget til statsbudsjett for 2021, kommunens gjeldende økonomiplan 2020-2023 og andre lokalpolitiske politiske føringer for de etterfølgende år samt andre forhold som kan påvirke kommunens økonomiske situasjon og utfordringsbilde.

Forslaget til budsjett og økonomiplan har i hovedsak den samme framstillingsform og innretning som de seneste årene, med vekt på å være verktøy for overordnet politisk drøfting, styring og prioritering.

Kommunestyret har nylig behandlet *K-sak 50/20 Kommunal planstrategi 2020-2023 og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel*. Vi har med dette også valgt å la kommunal planstrategi være en del av oppstartarbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Dette gir en mer sammenhengende planprosess, nedfelt i figuren nedenfor som viser de ulike stegene i en planprosess som til sist skal ende ut i prioritering av oppgaver og fordeling av midler i budsjettet og økonomiplanen. Økonomiplanen utgjør da kommuneplanens handlingsdel slik som det også åpnes for i plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd, jf. kommuneloven § 14-2 bokstav a.

Figur 2: Kommunens planprosess

Kommuneplanens samfunnsdel antas nå å komme til kommunestyrets behandling i løpet av 2021. Det tilsier at behandlingen av budsjett og økonomiplan om et drøyt års tid, både for politisk og for administrativt nivå, på langt mer forpliktende vis bør kobles til føringer gitt i den overordnede kommuneplanen, dersom denne skal tjene sin hensikt slik som også kommuneloven legger opp til.

Gjeldende samfunnsdel er fra 1998 og dermed for lengst gått ut på dato. Kommunedirektøren oppfatter likevel at det foreliggende forslag til budsjett og økonomiplan for 2021-2024 kan ses mot overordnet mål i kommuneplanen om «å opprettholde så gode tjenestetilbud til befolkningen at kommunen kan opprettholdes som selvstendig enhet». Gitt dette planmålet og med koblinger til de finansielle måltall, må lokalpolitisk nivå fortsatt være en bidragsyter for å sikre videreføring av den økonomiske utviklingen som har festet seg over de seneste årene. En aktiv og lojal budsjettstyring på alle nivåer, vil være et avgjørende fundament for de betydelige investeringstiltakene som også dette styringsdokumentet legger til rette for; med særlig prioritet til grunnleggende kommunale tiltak og tjenester som helse, skole og tilrettelegging for boligbygging.

Det er gitt en nærmere omtale av kommunens antatte økonomiske handlingsrom i *kapittel 3*. Her anslås inntektsnivået for 2021 og videre i planperioden ut fra føringer gitt i kommuneproposisjonen og i forslaget til statsbudsjett for 2021. Anslagene er kvalitetssikret ved hjelp av *KS Prognosemodell*, en praksis som over år også er utviklet slik at avvikene mellom forrige års beregninger i økonomiplanen og det endelige budsjettoplegget mest har opphav i endringer i (de statlige) rammevilkårene.

Kommunens nettobudsjettering av den løpende driften, bygger på en rammeberegning slik som vist i *kapittel 4*. Denne beregningen tar utgangspunkt i gjeldende økonomiplan 2020-2023, budsjettvedtaket for 2020 og andre lokalpolitiske styringsvedtak samt tertialrapportene; dernest også føringer fra statlig nivå, i hovedsak ut fra kommuneproposisjonen, revidert nasjonalbudsjett og statsbudsjettet.

Med nettobudsjettering menes at der for bevilgninger til de ulike driftsformål også er gjort fradrag for de tilhørende driftsinntekter. Det er ikke nødvendig å spesifisere utgifter og inntekter hver for seg, noe som samsvarer med at kommunestyret over flere år har vedtatt nettorammer for driftsbudsjettet. Vi merker oss i denne sammenheng også at de obligatoriske budsjettoversiktene som vist i tabell 12 etter ny kommunelov har beveget seg mer i retning av kommunens egenvalgte budsjettframstilling vist i tabell 13, og slik sett har fått et langt mer matnyttig format.

Et fullstendig detaljbudsjett til bruk i den videre administrative oppfølgingen blir satt opp ut fra det vedtatte nettobudsjettet. For investeringsbudsjettet føres det fortsatt opp utgifter og inntekter hver for seg til de ulike formål i forslaget til budsjett og økonomiplan, for å gi en mer fullstendig oversikt over omfanget av slike mer årsvariable tiltak. Detaljbudsjetteringen kan for enkeltposter bety kontostreng med 19 siffer for henholdsvis budsjettart, ansvar, funksjon og prosjektkode.

Det er ikke innarbeidd noen ekstra utgifter eller mindreinntekter i forslaget til budsjett for 2021 som følge av koronapandemien, selv om det opplagt må påregnes at både smitteverntiltak og andre forhold også vil pågå med økonomisk konsekvens utover i 2021. Regjeringen har i forslaget til statsbudsjett varslet at kommunesektoren skal kompenseres for merutgifter og mindreinntekter som følge av virusutbruddet, på linje med det som så langt gjelder for inneværende budsjettår. Regjeringen vil legge fram et tilleggsnummer til statsbudsjettet med foreløpige anslag for merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren i 2021, og med tilhørende bevilgningsforslag.

Kommunedirektøren velger å ta på alvor denne forutsetningen om inndekning for merutgifter og mindreinntekter. Ut fra så vel den usikkerheten som følger av koronapandemien også når det kommer til budsjettering, som hensynet til kommunens egen kapasitet, er vi kommet til at slike forhold må tas opp enten i særskilt budsjettreguleringssak på nyåret eller i tilknytning til tertialrapport 1/2021, slik som dette også ble fulgt opp i 2020. Det framstår i skrivende stund heller ikke som realistisk å fremme dette som et tillegg til formannskapetets budsjettbehandling i november.

For den som ønsker mer bakgrunnsstoff, kan kommuneproposisjonen og nasjonalbudsjettet med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021, lastes ned via nettadressen www.regjeringen.no. Fylkesmannen i Troms og Finnmark har også lagt ut et mer kortfattet informasjonsskriv om det økonomiske opplegget for kommunene og oversikt over den kommunevise utviklingen i økonomiske nøkkeltall på sine hjemmesider <https://www.fylkesmannen.no/troms-finnmark>.

Relevant bakgrunnsinformasjon for vurderinger av budsjett og økonomiplan, kan også hentes fra *Kommunebarometeret* utarbeidd av Kommunal Rapport, som i foreløpig versjon var vedlegg til kommunens årsmeldinger for 2019.

2: Finansielle måltall

Ny kommunelov § 14-2 bokstav c sier at kommunestyret selv skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Lovens utgangspunkt er at kommunestyret har overordnet ansvar for styring og kontroll med økonomien. Mens den tidligere 1992-loven ikke hadde særskilte regler for kommunens egen økonomiforvaltning eller noen forventninger om bruk av finansielle måltall som styringsverktøy, stiller loven nå opp et entydig krav om at kommunestyret i sin økonomiplanlegging skal gjøre bruk av finansielle måltall. Lovgiver legger til grunn at dette kan gi et bedre grunnlag for beslutninger i økonomiplan- og budsjettprosessen, og et bedre grunnlag for åpenhet og vurderinger av den økonomiske utviklingen i kommunedirektørens årsberetning.

Lovgiver fant det ikke hensiktsmessig å fastsette bindende regler for valg av måltall eller hvilket nivå måltallene bør ligge på. Det er derimot lagt vekt på at kommunen selv må ta et eierskap til utarbeidelse og bruk av finansielle måltall som styringsverktøy. Måltallene må ses som et redskap for å øke bevisstheten om langsiktig økonomiforvaltning, bedre den lokalpolitiske kunnskapen om kommunens økonomiske stilling og hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et lengre perspektiv.

Ut fra drøftinger i *F-sak 40/19 Rammedebatt* ble netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond valgt som finansielle måltall opp mot arbeidet med budsjett og økonomiplan 2020-2023. Flere kommuner har valgt tilsvarende måltall, som også brukes av andre aktører for å se på kommunenes økonomiske situasjon, jf. omtalen på neste side.

Netto driftsresultat er driftsinntekter minus driftsutgifter, renter og avdrag på lån. Det viser hva som er igjen til investeringer eller fondsavsetninger etter at den løpende driften er gjort opp. Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) tilrår netto driftsresultat med mer enn 1,75 pst av brutto driftsinntekter sett over flere år. Hva som er tilstrekkelig i en enkelt kommune kan dog variere ut fra rådende omstendigheter, og må ses mot lånegjeld, lånebehov og nivået på økonomiske buffere.

Gjeldsgrad måler hvor mye gjeld kommunen har i forhold til inntektene. Med økende gjeldsgrad blir en kommune mer avhengig av lave renter, samtidig går en større del av inntektene med til å betale på renter og avdrag på lån. Kommunenes interesseorganisasjon KS tilrår gjeldsgrad under 75 pst målt mot brutto driftsinntekter.

Disposisjonsfond er kommunens økonomiske buffer til å håndtere merforbruk og andre plutselige økonomiske problemer. KS er kommet til at disposisjonsfond med under 5 pst målt mot brutto driftsinntekter tilsier begrenset økonomisk handlefrihet, mellom 5 og 8 pst tilsier moderat økonomisk handlefrihet, mens over 8 pst tilsier en større grad av økonomisk handlefrihet.

I *F-sak 60/20 Rammedebatt* har kommunedirektøren ellers pekt på at utfordringen ligger i «å gjøre de finansielle måltallene til et reelt planverktøy og ikke kun en rituell øvelse for å tilfredsstille lovgiver». Det ligger også i dette at kommunestyret i behandlingen av budsjett og økonomiplan må være seg mer bevisst hvorledes de ulike veivalg kan virke inn på utviklingen av de finansielle måltallene.

Kommunestyret vedtok for første gang finansielle måltall i budsjettsaken for 2020. Kommunen har derfor liten erfaring med bruken av slike måltall. Kommunedirektøren har i denne omgang ikke funnet grunnlag for å foreslå noen endringer i måltallene, som ut fra kommunestyrets behandling av *K-sak 70/19 Kvæfjord kommunes budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023* kan nedfelles i en matrise slik som vist på neste side.

Med basis i tilnærmet samme parametere driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond, har KS foretatt en vurdering av kommunenes økonomiske handlingsrom. Samlet for kommunesektoren er utviklingen svekket ut fra regnskapene for 2019, med gjeldsvekst og et mindre økonomisk handlingsrom.

Tabell 1: Finansielle måltall

MÅL	Netto driftsresultat	Lånegjeld	Disposisjonsfond
Økonomiplan-perioden	1-1 Negativt netto driftsresultat må ses mot betydelige investeringsbehov i planperioden.	2-1 Lånegjelden skal ikke overstige 100 pst målt mot brutto driftsinntekter.	3-1 Disposisjonsfond skal i planperioden være i intervallet 5-8 pst målt mot brutto driftsinntekter.
På lengre sikt	1-2 På lengre sikt skal resultatet baseres på anbefalingen fra TBU.	2-2 Etter fullføring av helsehus og skoleutbygging, skal gjeldsgraden reduseres.	3-2 På lengre sikt skal kommunen planlegge for større grad av økonomisk handlefrihet.
I rene tall	1,75 %	Under 100 %	Mer enn 5-8 %

STATUS	Netto driftsresultat	Lånegjeld	Disposisjonsfond
Regnskap 2019	1,3 %	53,7 %	11,2 %
Budsjett 2020	-1,6 %	79,6 %	10,2 %
Økonomiplan 2023	-0,8 %	98,4 %	6,4 %

KS bruker «trafikklyssystemet» rødt-gult-grønt for å illustrere graden av handlingsrom. Det er bare Kvæfjord kommune blant kommunene i tidligere Troms fylke som får grønt lys i dette oppsettet. Det står ellers noe bedre til i resten av landsdelen, med 21 kommuner i Finnmark og Nordland i grønt. 25 kommuner i Nord-Norge er rødlistet i beregningen av økonomisk handlingsrom. De fleste i vår region er dog gitt gult lys. KS påpeker at dette handlingsrommet ikke trenger å være sammenfallende med resultat i det enkelte budsjettår, men det viser om kommunen er rustet for å møte trangere tider.

Tilsvarende utarbeider også fylkesmannen årlige oversikter over utviklingen i økonomiske nøkkeltall for kommunene i Troms og Finnmark, som blant flere faktorer også omtaler netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Fylkesmannen kommer her til at økonomibildet er preget av svake driftsresultater, økende lånegjeld og reduksjon i disposisjonsfondene etter framlegging av regnskapene for 2019. I tverrsum framstår det et svekket økonomisk handlingsrom for flere av kommunene.

Den generelle situasjonen kan illustreres ved at Kvæfjord kommune selv med et driftsresultat i 2019 som er svakere enn anbefalingen fra TBU, kommer ut blant kommunene med best resultat. Når det ellers gjelder disposisjonsfond og lånegjeld, er Kvæfjord kommune blant de bedre stilte i fylket. Fylkesmannens oversikt underbygger slik sett resultatet i KS sitt trafikklyssystem.

Fylkesmannen bruker i sin vurdering lånegjeld eksklusive pensjonsforpliktelser, utlån til andre (startlån, formidlingsutlån og ansvarlige lån) og ubrukte lånemidler. Dette er i hovedsak på linje med grunnlaget i kommunens eget planarbeid. Ellers er ikke all gjeld renteesponert, dvs. gjeld der et økt rentenivå vil påvirke budsjettbalansen. Fylkesmannen kommer for Kvæfjord kommune til at den direkte renteesponerte lånegjelden utgjør 29,5 pst av brutto driftsinntekter etter regnskap 2019 eller drøyt halvparten av kommunens lånegjeld. Kommunedirektøren har ved tidligere høve også pekt på at et økt rentenivå gitt et visst intervall, isolert sett ikke nødvendigvis er uheldig for kommuneøkonomien da det ut fra kommunens særskilte pensjonsforpliktelse kan bety lavere pensjonsutgifter enn økningen i utgifter til renter på lån.

Fylkesmannen har i en grundig gjennomgang av kommunens budsjett og økonomiplan 2020-2023 understreket viktigheten av «at kommunen allerede ved neste rullering av budsjett/økonomiplan gjennomfører tiltak og bedrer budsjettbalansen sånn at den økonomiske handleevnen bedres sammenlignet med gjeldende økonomiplan». Kommunedirektøren oppfatter at dette i kortform også kan oppsummeres til en økonomisk planlegging som understøtter dagens finansielle måltall.

3: Frie inntekter

De frie inntektene består av rammetilskudd, løpende inntektsutjevning og skatteinntekter, som disponeres av kommunestyret uten andre føringer fra staten enn det som følger av lover og regelverk. Skatteinntektene varierer betydelig fra kommune til kommune. For å få til en inntektsfordeling slik at kommunene kan yte likeverdige tjenestetilbud, tas det derfor via det kriteriebaserte inntektssystemet hensyn til strukturelle ulikheter i utgiftene (via utgiftsutjevning ut fra ulike utgiftsbehov) og ulikheter i skatteinntektene (ved delvis inntektsutjevning), når rammetilskuddet beregnes og fordeles.

Nivået på de frie inntektene blir bestemt ut fra deflator, innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet, korrigering for oppgaveendringer og ulike statlige satsinger via inntektssystemet, herunder de politiske ambisjoner for samlet inntektsvekst. Etter at nivået på frie inntekter er fastsatt i forslaget til statsbudsjett, beregnes rammetilskuddet ved først å trekke ut anslaget for skatteinntekter. Inntektsutviklingen blir en konsekvens av statlige føringer i kommuneproposisjonen og mer konkrete forslag til bevilgninger i statsbudsjettet, samt utviklingen i de ulike kriteriedata som påvirker utgiftsutjevningen, både på kommunenivå og avstemt mot tilsvarende utviklingstall på landsbasis.

Det ble i økonomiplan 2020-2023 også gjort et anslag på inntekter for 2021, ut fra kjent grunnlag for et år siden. Beregningene som nå er tatt inn i budsjetteringen for 2021, bygger på et inntektsanslag fra rammetilskudd, netto inntektsutjevning og skatter som ligger vél 2,7 mill kr lavere enn forventet i forrige års økonomiplanarbeid. Av dette skyldes 1,6 mill kr oppgaveendringer fra 2020 til 2021; som økt elevtall i statlige og private skoler, overføring av ansvaret for skatteoppkreving og for utbetalinger av tilskudd til trossamfunn til statlig nivå samt endret finansiering av frivilligsentraler.

Korrigert for oppgaveendringer, er nominell vekst i frie inntekter til kommunesektoren samlet fra 2020 til 2021 anslått til 3,0 pst i forslag til statsbudsjett. Gjennomsnitt for kommunene i Troms og Finnmark er nominell vekst med 2,8 pst, for Kvæfjord kommune 1,8 pst. Korrigert for anslaget på deflator, betyr dette reelt sett reduksjon i de frie inntekter for Kvæfjord kommune fra 2020 til 2021 med 0,9 pst eller om lag 1 ¼ mill kr. Dette er altså nær opp til inntektssvikten ut fra beregningene i økonomiplan 2020-2023. Blant kommunene i tidligere Troms fylke er det ellers kun Tromsø, Harstad og Kvænangen som ut fra statsbudsjettet opplever realvekst i de frie inntektene fra 2020 til 2021.

Kommunedirektøren har over flere år vektlagt arbeidet med en realistisk tilnærming ved beregning av inntektsanslagene i budsjett og økonomiplan. Selv om vi har hatt år med større avvik enn vél 1 mill kr, indikerer avviket likevel at saldering av budsjettopplegget opp mot ambisjonene i økonomiplanen har vært krevende. Dette henger ikke kun sammen med inntektssvikten. Som omtalt senere i forslaget til budsjett, er der også et kostnadspress innenfor grunnleggende kommunal tjenesteyting knyttet til omsorgstjenester og skoledrift av større omfang enn denne inntektssvikten.

Det ble i framlegget til tertialrapport 1/2020 gitt en beskrivelse av tilleggsfinansieringen knyttet til koronakrisen. Ut fra virusutbruddet i mars, kan netto kompensasjon til Kvæfjord kommune så langt i 2020 anslås til 1 823 000 kr. Regjeringen varsler nå to nye (budsjett)proposisjoner i november måned: for det første en nysaldering av statsbudsjettet for 2020, herunder ny vurdering av kommunesektorens merutgifter og mindreinntekter som følge av virusutbruddet; dernest også et tillegg til statsbudsjettet for 2021 med anslag på merutgifter og mindreinntekter for kommunene i 2021 og med tilhørende bevilgningsforslag. Inntektsanslagene ovenfor er korrigert for direkte effekter av virusutbruddet. Avhengig av omfang, legger kommunedirektøren ellers til grunn at slike forhold enten kan behandles i særskilt sak til kommunestyret eller fanges opp i tilknytning til tertialrapport 1/2021, dvs. omtrent slik det ble håndtert i 2020. En slik tilnærming må både ses mot administrativ kapasitet og den usikkerhet som også preger kommuneøkonomien sett i lys av koronapandemien.

Kommunen gjør i sine inntektsanslag bruk av en prognosemodell utviklet av KS. Beregningen er oppdatert etter forslaget til statsbudsjett for 2021. Vi har ut fra flere forhold ikke maktet det fokus på beregninger for de etterfølgende år som er ønskelig. Erfaringsmessig betyr det også at inntekter for de etterfølgende år, blant annet ut fra folketallsutviklingen både lokalt og på landsbasis, blir overvurdert. Det foreligger ellers ikke sluttsummer på inntektene for budsjettåret før vi kommer til februar 2022.

RAMMETILSKUDD

Rammetilskuddet til kommunene er summen av innbyggertilskudd, distriktstilskudd, skjønnstilskudd, regionsentertilskudd, vekststilskudd og storbytilskudd. I forslaget til statsbudsjett for 2021 er samlet rammetilskudd til kommunene beregnet til 140 mrd kr.

Størrelsen på *innbyggertilskuddet* fastsettes ved at summen av de øvrige tilskudd trekkes fra, hvoretter innbyggertilskuddet ses mot samlet anslag på nivået for frie inntekter. Innbyggertilskuddet blir fordelt med et likt beløp pr innbygger 1.juli året forut for budsjettåret og utgjør 24 761 kr pr innbygger i 2021, før utgiftsutjevningen. 2829 innbyggere pr 1.7.2020 gir innbyggertilskudd i 2021 med 70 050 000 kr.

Det beregnes deretter *utgiftsutjevning* ut fra delkostnadsnøkler. Kommunene kompenseres i dette for ufrivillige kostnadsforhold som de ikke direkte kan påvirke selv; så som aldersfordeling, ulike sosiale forhold og reiseavstander. Kompensasjonen skjer gjennom en kostnadsnøkkel, med ulike kriterier og med ulik vektning av disse. Via kostnadsnøkkel og oppdaterte kriteriedata både for kommunen og på landsbasis, beregnes det et teoretisk utgiftsbehov for kommunen ut fra oppsettet i tabellen nedenfor.

Tabell 2: Utgiftsutjevning, beregnet utgiftsbehov 2021

Kriterium	Kriteriedata Kvæfjord	Vekt	x	Indeks kriterium =	Beregnet utgiftsbehov
Innbyggere 0-1 år	50	0,0055	x	0,8648	= 0,0048
Innbyggere 2-5 år	92	0,1363	x	0,7366	= 0,1004
Innbyggere 6-15 år	304	0,2628	x	0,9005	= 0,2367
Innbyggere 16-22 år	238	0,0231	x	0,9979	= 0,0231
Innbyggere 23-66 år	1565	0,1054	x	0,9613	= 0,1013
Innbyggere 67-79 år	426	0,0572	x	1,3360	= 0,0764
Innbyggere 80-89 år	133	0,0781	x	1,3403	= 0,1047
Innbyggere over 89 år	21	0,0393	x	0,8697	= 0,0342
Basiskriteriet (km/gradering)	15,9/0,81	0,0160	x	5,6057	= 0,0897
Reiseavstand innen sone gj.snitt 2018-2020	24295	0,0100	x	2,2163	= 0,0222
Reiseavstand til nabokrets gj.snitt 2018-2020	11299	0,0100	x	2,2553	= 0,0226
Landbrukskriteriet (jordbr.bedrifter/landbr.eiendom/areal)		0,0021	x	2,9228	= 0,0061
Innvandrere 6-15 år, ekskl Skandinavia	27	0,0070	x	0,9977	= 0,0070
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	28	0,0497	x	2,7031	= 0,1343
Ikke-gifte 67 år og over	256	0,0464	x	1,3231	= 0,0614
Dødelighetskriteriet	30	0,0464	x	1,4078	= 0,0653
Uføre 18-49 år	93	0,0063	x	1,5270	= 0,0096
Flyktninger uten integreringstilskudd	79	0,0082	x	0,9630	= 0,0079
Opphøringsindeks	0,1025	0,0093	x	1,1366	= 0,0106
Aleneboende 30-66 år	255	0,0189	x	0,9915	= 0,0187
Barn 0-15 år med enslig forsørger	82	0,0167	x	1,3752	= 0,0230
Lavinntektskriteriet	169	0,0105	x	1,1253	= 0,0118
Barn 1 år uten kontantstøtte	15	0,0166	x	0,7307	= 0,0121
<u>Innbyggere med høyere utdanning</u>	<u>612</u>	<u>0,0182</u>	<u>x</u>	<u>0,8005</u>	<u>= 0,0146</u>
Sum indeks for beregnet utgiftsbehov		1,0000			1,1983

Utgiftsbehovet bygger på Kostra-tall for netto driftsutgifter i 2019, for de tjenester som inngår i kostnadsnøkkel. For kommunene gjelder dette i budsjettåret 2021 tjenestene barnehage, grunnskole, kommunehelsetjeneste, sosialtjeneste, barnevern, pleie/omsorg, landbruk og administrasjon. Summen av utgifter for disse tjenestene er framskrevet med veksten i de frie inntektene 2019-2021, hvoretter det framkommer et utgiftsbehov i 2021 med 303 mrd kr eller i gjennomsnitt 56 318 kr pr innbygger.

Vektingen for det enkelte kriterium i kostnadsnøkkel angir hvor stor andel av beregnet utgiftsbehov som er knyttet til dette kriteriet. For eksempel er kriteriet «Innbyggere 67-79 år» vektet 0,0572 i 2021. Det betyr at 5,72 pst av samlet beregnet utgiftsbehov for landets kommuner er knyttet til dette kriteriet. Kvæfjord kommune har 426 av landets 605814 innbyggere i denne aldersgruppen og samtidig 2829 av 5374995 innbyggere samlet sett pr 1.7.2020. Lokal indeks for kriteriet «Innbyggere 67-79 år» blir da andel av landsbasis innenfor aldersgruppen dividert med andel av landets totale innbyggertall: $(426/605814)/(2829/5374995) = 1,3360$.

Tilsvarende sammenligninger av andeler mot landsbasis blir foretatt for de øvrige kriterier, for å finne fram til de lokale indekser basert på det enkelte kriterium. Deretter multipliseres andelen av kriteriets vektning med den lokale indeksen. For «Innbyggere 67-79 år» multipliseres andelen av kriterievekt 0,0572 med den lokale indeksen 1,3360. Ut fra dette summeres Kvæfjord kommunes samlede indeks for beregnet utgiftsbehov, dvs. i 2021 til 1,1983. Dette tilsier at kommunen er 19,83 pst tyngre å drive enn landsgjennomsnittet for kommunene.

Utgiftsutjevningen er en ren omfordeling. Vekting av kostnadsnøklene brukes altså sammen med de oppdaterte kriteriedata til å beregne kommunens utgiftsbehov, og har til ambisjon å si noe om hvor tungt eller lett det er å drive kommunen. Det som blir trukket inn fra lettdrevne kommuner, deles ut igjen til de mer tungdrevne kommuner.

Indeks 1,1983 blir multiplisert med gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov 56 318 kr pr innbygger. Det gir et beregnet utgiftsbehov med 67 488 kr pr innbygger i Kvæfjord kommune. Omfordelingen via utgiftsutjevningen er deretter differansen mellom beregnet utgiftsbehov for kommunen 67 488 kr og gjennomsnittlig anslått utgiftsbehov for alle kommunene 56 318 kr, dvs. 11 170 kr pr innbygger eller samlet tilskudd i utgiftsutjevningen med 31 599 000 kr i 2021.

Det er verdt å merke seg at utgiftsutjevningen gjerne presenteres som et objektivt og nøytralt system som kompenserer for helt ufrivillige kostnadsforhold. Kommunedirektøren oppfatter imidlertid at inntektssystemet også innenfor utgiftsutjevningen kan ses som redskap for «tilpasninger til politiske føringer», slik formannskapet i 2016 påpekte i høringsrunde om koblinger mellom kommunestruktur og nytt inntektssystem. Regjeringen ser i statsbudsjettet fortsatt endret kommunestruktur og omtalen av inntektssystemet i sammenheng, herunder vil den legge «til rette for gode og langsiktige økonomiske virkemidler for kommuner som ønsker å slå seg sammen».

Det er flere innfallsvinkler som synliggjør politiske vurderinger. Regjeringen varslet for eksempel i kommuneproposisjonen 2020 at toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester så vel som kriteriet «antall psykisk utviklingshemmede 16 år og over» i inntektssystemet, skulle vurderes i et prosjektarbeid som ser på hvordan ordningene påvirker finansiering av velferdstjenester og innretning av tjenestetilbudet, samt om det er andre virkninger av ordningene. Prosjektet skulle se på om det kan gjøres endringer i finansieringsordningenes utforming for å motvirke uheldige virkninger, og som kan tilrettelegge for kommunale tjenester av god kvalitet. Prosjektet er utført av Telemarksforskning, som fant få tegn til at toppfinansieringsordningens innretning eller rapporteringen av utviklingshemmede i seg selv påvirker kommunenes innretning av tiltak og tjenester, dvs. fravær av «uheldige virkninger» som mandatet la til grunn. Telemarksforskning kom likevel til at kriteriet antall personer med psykisk utviklingshemming er lite treffsikkert når det gjelder å kompensere forskjeller i utgiftsbehov og har i sin rapport synliggjort effekter av å fjerne dette kriteriet.

Det ble i mai oppnevnt et utvalg som skal foreta en vurdering av inntektssystemet. Utvalget skal komme med prinsipielle og faglige vurderinger av fordelingen av inntekter og behovet for utjevning mellom kommunene, vurdere de ulike elementene i inntektssystemet og eventuelt foreslå endringer i inntektssystemet. Utvalget skal levere sin utredning innen 1.6.2022.

Under tilsvarende systemgjennomgang i 2016, framførte Kommunal- og moderniseringsdepartementet også argumenter for å redusere vektningen av kriteriet knyttet til antall psykisk utviklingshemmede. Formannskapet uttalte i høringsrunden at departementets standpunkt syntes påvirket av et ønske om «å frigjøre ressurser til bruk mot andre kommunale brukergrupper, slik som for eksempel omtalt i den ambisiøse primærhelsemeldingen». KS anslo inntektstap for kommunene med 412 mill kr ved redusert vektning og at det blir en særlig aktuell problemstilling i kommuner med relativt sett mange mennesker med psykisk utviklingshemming. Isolert for Kvæfjord kommune kom vi til at redusert vektning ville medført nedjustering av rammetilskuddet med 3,5 mill kr sett i forhold til 2016-bevilgningen.

Ellers er betydningen av endringer i kriteriedata over et lengre tidsspenn tidligere vist ved at reduksjon i aldersgruppen 6-15 år, sammenfallende med elever i grunnskolen, fra 495 innbyggere i 2005 til 329 innbyggere i 2019, isolert sett tilsa reduksjon i rammetilskuddet med mer enn 12 mill kr på årsbasis.

Finansieringsordningen bygger på at redusert elevtall med 1/3-del, også utløser et tilsvarende redusert utgiftsbehov for kommunen. Den lokalpolitiske utfordring ligger i å vedta tilpasninger av utgiftsnivået til endringer i kriteriedata, vekting og dermed til sist endrede inntekter via rammetilskuddet.

Mange kommuner har *elever i statlige og private grunnskoler*, men ikke utgifter for disse elevene. Det løper derfor også en korreksjonsordning for utgiftsutjevningen der kommunene trekkes et gitt beløp for elever som de ikke yter grunnskole tjenester til. Dette trekket beregnes ut fra elevtall pr 1.10.2019, med satser for vanlig undervisning, spesialundervisning og eventuelt innlosjering ved skolen. Trekket er for Kvæfjord kommune summert til 739 000 kr i 2021. Samlet trekk fordeles deretter ut igjen på kommunene ut fra andeler av beregnet utgiftsbehov, for Kvæfjord kommune med 1 732 000 kr. Ut fra kommunenes ansvar for å gi alle innbyggere grunnskoleundervisning, omfordeler dette midler fra kommuner med mange elever i statlige eller private skoler til kommuner med få eller ingen elever i slike skoler. Nettoeffekten blir tilbakeføring med 993 000 kr, slik at utgiftsutjevningen kan oppjusteres tilsvarende i 2021 til 32 592 000 kr.

Inntektsgarantiordningen INGAR skal sikre at ingen kommuner har vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kr under beregnet vekst på landsbasis målt i kroner pr innbygger pr 1.juli, før finansieringen av selve INGAR. Garantiordningen skjermer dermed mot brå nedganger i rammetilskuddet ut fra endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang eller inntektssystemendringer. Unntatt fra INGAR er skatteinntekter og inntektutjevning, men også endringer i skjønntilskudd, veksttilskudd, regionsentertilskudd eller saker med særskilt fordeling.

Med slike unntak og korrigerer for koronatiltak i 2020, blir INGAR beregnet ut fra rammetilskuddet etter revidert nasjonalbudsjett 2020 og forslag i statsbudsjettet for 2021. Korrigert vekst i tilskuddet fra 2020 til 2021 utgjør etter dette -145 kr pr innbygger. Det betyr at kommuner med korrigert vekst lavere enn -545 kr pr innbygger, kompenseres i INGAR opp til -545 kr. For Kvæfjord kommune utgjør korrigert vekst i rammetilskuddet -319 kr pr innbygger. Kvæfjord kommune får dermed ingen kompensasjon gjennom INGAR i 2021. Siden dette er en omfordelingsordning, er alle kommunene med på å finansiere INGAR. Trekket i 2021 utgjør 38 kr pr innbygger. For Kvæfjord kommune tilsier dette et finansieringsbidrag til INGAR i 2021 med 107 000 kr.

Noen saker fordeles midlertidig ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis av ymse årsaker en *særskilt fordeling* for senere eventuelt å bli en del av inntektssystemet. Lokale forhold med slik særskilt fordeling i 2021 er tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjeneste inkludert jordmor med 442 000 kr basert på antall innbyggere i alderen 0-19 år, tilskudd til tidlig innsats i skolen gjennom økt lærertetthet med 143 000 kr basert på antall lærerårsverk og delkostnadsnøkkelen for grunnskole samt en engangsbevilgning med 70 000 kr til å delfinansiere mer habilitering og avlastning til barn og unge med nedsatt funksjonsevne, basert på delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Sistnevnte er grunnlagt i økt pårørendebelastning i sammenheng med virusutbruddet. Tilskuddet til økt lærertetthet i skolen skal fra 2022 fordeles etter inntektssystemets ordinære kriterier. Ut fra dette framkommer tilskudd med særskilt fordeling til Kvæfjord kommune i 2021 med 655 000 kr.

Fram til og med 2020 ble også tilskudd til frivilligsentraler gitt etter særskilt fordeling. Som omtalt i budsjettforslagets kapittel 6, ba Stortinget ved behandlingen av kommuneproposisjonen for 2021 om at finansieringen av frivilligsentraler skulle overføres til et øremerket tilskudd. 207 mill kr er etter dette flyttet fra rammetilskuddet til Kulturdepartementets budsjett. Rammetilskuddet til kommunene reduseres tilsvarende, for Kvæfjord kommune utgjør dette 430 000 kr i 2021.

I inntektssystemet inngår også *regionalpolitiske virkemidler* som skal bidra til å gi noen kommuner muligheter til et bedre tjenestetilbud enn ellers. Ordningene skal også bidra til å muliggjøre en høyere kommunal sysselsetting i områder med konjunkturtsatt næringsliv. Med endringer i inntektssystemet

fra 2017, ble Nord-Norgetilskuddet og småkommunetilskuddet slått sammen til et «Distriktstilskudd Nord-Norge», nå også omfattende kommuner i Namdalen. Tilskuddet til kommuner i Nord-Norge og Namdalen blir delvis gitt med en sats pr innbygger pr 1.januar; i 2021 differensiert slik at kommuner i Namdalen og Nordland gis tilskudd med 1 861 kr, Troms utenfor tiltakssonen 3 570 kr, tiltakssonen i Nord-Troms 4 206 kr og Finnmark 8 716 kr pr innbygger pr 1.1.2020. Tilskuddet er justert i samsvar med deflator og gir fordeling til Kvæfjord kommune i 2021 med 10 135 000 kr.

Det gis også småkommunetillegg til kommuner med færre enn 3 200 innbyggere pr 1.januar etter de samme satser som for distriktstilskudd Sør-Norge, gitt at kommunen de tre siste årene også har hatt skatteinntekter under 120 pst av landsgjennomsnittet. Tildelingen bygger også på en distriktsindeks, som uttrykker graden av distriktsutfordringer etter indikatorer for sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, befolkningsstruktur, befolkningsutvikling, inntektsnivå og arbeidsmarkedsstatus. Småkommunetillegget målrettes via denne distriktsindeksen mot kommuner med distriktsutfordringer. Distriktsindeksen har stått uendret fra 2017 og utgjør for Kvæfjord kommune 24. Det utløser tilskudd innenfor indeksintervallet 0-35; for kommuner utenfor tiltakssonen tilskudd i 2021 med 6 034 000 kr.

Skjønnstilskuddet skal kompensere spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Samlet skjønn som Fylkesmannen i Troms og Finnmark har til fordeling er denne gangen redusert fra 124 mill kr i 2020 til 108 mill kr i 2021, dvs. med 12,9 pst. Dette tilskuddet er blitt redusert over flere år, grunnlagt i fortsatt store forskjeller i skjønnstilskuddet målt pr innbygger mellom fylkene. Basisrammen for skjønnstilskudd nedjusteres for å utjevne forskjellen og reduksjonen er i prinsippet tilbakeført til kommunene via innbyggertilskuddet. Det fordrer dog regneferdigheter av et visst nivå for å spore tilbakeføringen og kommunedirektøren mener det kan være grunnlag for å se på endringer i denne delen av kommunefinansieringen. Virkningene av denne reduksjonen er i løpet av de ti siste årene for Kvæfjord kommune alene nærmere 6,4 mill kr på årsbasis, justert for deflator. Kommunen mottar etter dette ordinært skjønnstilskudd i 2021 med 1 130 000 kr.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark har fordelt 67 mill kr som basisskjønn i 2021 mens det er holdt tilbake skjønnsmidler med 41 mill kr. Av dette er 15,5 mill kr avsatt til prosjektskjønn i 2021, hvortil fylkesmannen vil sende ut eget brev til kommunene om søknadskriterier og satsingsområder.

Nedenfor er vist den løpende utviklingen i ordinære rammetilskudd til Kvæfjord kommune for årene 2018-2021, ut fra opprinnelige forslag i de årlige statsbudsjetter. Dette oppsettet tar ikke hensyn til deflator, Stortingets budsjettsaldering, koronajusteringen i 2020-opplegget eller endringer ut fra innlemming av øremerkede midler eller saker med særskilt fordeling.

Tabell 3: Rammetilskudd 2018-2021

	Beløp i 1000 kr	2018	2019	2020	2021
Innbyggertilskudd		70 870	71 460	71 363	70 050
Utgiftsutjevning		29 729	31 804	32 554	32 592
INGAR		-11	-154	137	-107
Saker med særskilt fordeling		790	861	1 357	655
Nord-Norge-/Namdaltstilskudd		9 791	9 870	9 934	10 135
Småkommunetillegg		5 543	5 698	5 875	6 034
Ordinært skjønn		1 789	1 637	1 550	1 130
Sum ordinært rammetilskudd		118 501	121 176	122 770	120 489

For den som måtte ønske flere dypdykk i inntektssystemets irrganger og den kommunevise oppbygging og fordeling av rammetilskudd, vises det til omtale i budsjettproposisjonen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, side 183 mv, eller til såkalt *Grønt hefte* som er beregningsteknisk dokumentasjon til inntektssystemet for 2021 og som kan hentes ned fra Regjeringens hjemmesider; lenke dit:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/257c8bf71f0146c0801f39e4f559826b/no/sved/h-2468n-groenthefte.pdf>.

SKATTEINNTEKTER

Skatteinntekter medregnet løpende inntektsutjevning, men ikke eiendomsskatt, er samlet ført opp med 89 647 000 kr i kommunedirektørens forslag til budsjett for 2021.

Mens nivået på rammetilskuddet for neste år fastsettes ved Stortingets budsjettsaldering nå i desember, kjenner vi ikke de endelige beløpene fra formues- og inntektsbeskatningen før i februar 2022. Det er derfor gjort et foreløpig anslag på disse inntektene. Ut fra den betydelige usikkerheten som hefter ved kommunesektorens økonomiske rammevilkår pga. koronapandemien, har vi denne gangen ikke funnet grunnlag for å ta inn vesentlige avvik fra inntektsanslagene som er utarbeidd i statsbudsjettet.

Ut fra kjente historiske beløp, er det foretatt et anslag på skatteinntekter til kommunene i 2020 og 2021 i statsbudsjettet for 2021. For å beregne kommunenes skatteinntekter, tar Finansdepartementet her utgangspunkt i kjent skatt pr innbygger i kommunen i 2019, framskrevet med innbyggertall i 2020. Ut fra dette beregnes kommunens prosentandel av beregnet samlet skatt. Denne prosentandelen brukes også til å fordele samlet skatteanslag på inntekt og formue mellom kommunene, både for 2020 og for 2021. Dette trekker dog i retning av at kommuner med svakere folketallsutvikling enn landsbasis fra 2020 til 2021, vil få lavere vekst i skatteinntektene enn det som ellers følger av forutsetningene for en slik beregning. Utjevningen av ulikheter i skatteinntektene i 2021 via inntektsutjevning bygger også på innbyggertall pr 1.1.2020.

Kvæfjord kommune sin andel av anslaget på skatteinntekter medregnet inntektsutjevning i forslaget til statsbudsjett for 2021 er dermed også 89 647 000 kr. Dette bygger på skatter på formue og inntekt med 66 691 000 kr, mens den løpende netto inntektsutjevningen er summert til 23 056 000 kr.

Et anslag basert på siste versjon av KS Prognosemodell tilsier inntekter med 89 758 000 kr, dvs. nær opp til anslaget i statsbudsjettet. Prognosemodellen fordeles dog på skatter med 69 796 000 kr og inntektsutjamning med 19 962 000 kr. Dette skatteanslaget bygger på gjennomsnittstall for de tre siste årene. Kvæfjord kommune står dog med en særlig høy skatteinngang i 2018, ut fra enkeltskattyteres formuesskatt og uttak av aksjegevinster etter skattelikningen for 2017 av et omfang som i seg selv virker inn på prognosemodellens skatteanslag for 2021.

Når samlet anslag på skatter og inntektsutjevning likevel kommer ut om lag på samme nivå, illustrerer dette ellers den utjevningseffekten som nettopp ligger i inntektsutjevningen, ved at denne delvis skal utjevne inntektsforskjeller mellom kommunene. Systemeffekten er altså at høyere skattevekst (som for Kvæfjord kommune i 2018) også gir en reduksjon i den løpende inntektsutjevningen.

For delvis å utjevne inntektsforskjeller mellom kommunene, omfordeles altså skatteinntekter etter som skattetallene foreligger, via en **løpende inntektsutjevning**. Til forskjell fra utgiftsutjevningen, blir ulike skatteinntekter dog bare delvis utjevnet. For det første kompenseres kommuner med inntekter fra skatter under landsgjennomsnittet for 60 pst av differansen mellom egen skatteinngang og landsbasis, tilsvarende trekkes kommuner med skatt over landsgjennomsnittet for 60 pst. Det gis dernest også en tilleggskompensasjon til kommuner med skatteinntekter under 90 pst av landsgjennomsnittet, ved at disse kompenseres med 35 pst av differansen mellom egen skatteinntekt og 90 pst av landsbasis. Inntektsutjevningen blir oppdatert for faktisk skatteinngang ut over i året, hvorefter endelig netto inntektsutjevning for 2021 foreligger i februar 2022. Et detaljert regneeksempel på inntektsutjevning for Kvæfjord kommune er vist i kommunedirektørens forslag til budsjett for 2018 (side 10).

Anslaget for skatteinntekter på landsbasis er 33 665 kr pr innbygger. Det lokale budsjettanslaget på skatter med 65 700 000 kr eller 23 142 kr pr innbygger, tilsvarer knapt 69 pst av landsgjennomsnittet. Det foreløpige anslaget for løpende inntektsutjevning, løfter kommunens skatteinntekter til 31 577 kr pr innbygger eller 93,8 pst av skatteinntektene på landsbasis medregnet inntektsutjevning. Det er altså en direkte sammenheng mellom nivåene på budsjetteringen av henholdsvis skatteinntekter og netto inntektsutjevning.

Ved siden av ordinær skatt på formue og inntekt, kan kommunene skrive ut **eiendomsskatt**. Kvæfjord kommune innførte eiendomsskatt på verk og bruk og annen næringseiendom i 2014, fra 2015 også på andre faste eiendommer i hele kommunen. Skattenivået var på sitt høyeste i 2017, med 5 promille av takstverdien. Eiendomsskatten ble for 2020 vedtatt med 4 ¼ promille av takstverdien, i tråd med økonomiplan 2019-2022. Økonomiplanen ble for de etterfølgende årene gjort opp med eiendomsskatt beregnet til 4 promille av takstverdien. Lokalt har det hele veien siden 2014, vært en intensjon å holde nivået på eiendomsskatt under den maksimale skattesatsen som da var 7 promille. Budsjettforslaget er i tråd med økonomiplanen gjort opp med eiendomsskatt i 2021 med 4 promille.

Regjeringen har over flere år foretatt grep som svekker både forutsigbarheten og handlingsrommet for den kommunale eiendomsskatten og dermed for økonomiplanlegging. Maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig er fra 2020 redusert fra 7 til 5 promille. Det foreslås nå ytterligere å redusere maksimal skattesats for bolig og fritidsbolig fra 5 til 4 promille med virkning fra og med eiendomsskatt-året 2021, selv om regjeringen senest i mai i RNB 2020 tok sikte på slik reduksjon med virkning først fra 2022. Forslaget oppgis å følge opp Granavolden-plattformen, der det framgår at regjeringen vil «fortsette å redusere eiendomsskattesatsen og skattegrunnlaget».

Det isolerte inntektsbortfallet som følge av satsreduksjonen fra 2020 til 2021 anslås samlet til 380 mill kr for kommunene, men blir trolig litt mindre enn det ut fra endringer som kommunene kan gjøre i de lokale reglene. Kvæfjord kommune kan ikke gjøre slike tilpasninger. Lokalt utgjør én promilleenhet ellers på årsbasis inntekter fra eiendomsskatter med om lag 2 mill kr.

En vesentlig inngang til eiendomsskatt i Kvæfjord kommune har vært å begrense den administrative ressursbruken. Dette må også avveies mot tilstrekkelig kapasitet til den løpende oppfølging, korrekt beskatning og skattyternes rettssikkerhet. Det er lagt til grunn at eiendomsskatten så langt mulig bygger på verdier fastsatt ved ligningen året forut, framfor et omfattende takseringsarbeid via en kommunal takstnemnd. Det har ut fra samme hensyn ikke vært etablert ressurskrevende varianter som bunnfradrag eller særskilte fritaksordninger. Nå ligger der likevel et fradrag i valget av kommunal beskatningsmodell, ved at det for eiendom med formuesgrunnlag fra Skatteetaten også må innregnes en gjennomgående reduksjonsfaktor. Denne utgjorde 20 pst fram til og med 2019, men regjeringen fremmet i statsbudsjettet for 2020 forslag om økt reduksjonsfaktor til 30 pst. Økt reduksjonsfaktor betyr i seg selv en inntektssvikt for Kvæfjord kommune i 2020 med nærmere 1 ½ mill kr.

Lokale erfaringer tilsier at eiendomsbeskatningen så langt er ivaretatt på et betryggende vis og med et fåtall formelle klagesaker fra skattyterne. Det legges derfor til grunn at beskatningsreglene videreføres i uendret form, men tilpasset de innstramminger i rammevilkårene som nå ligger i statsbudsjettet. For å sikre en rimelig grad av forutsigbarhet, er det i vårt budsjettopplegg gjort bruk av 1 183 000 kr fra disposisjonsfond for å møte sviktende inntekter fra eiendomsskatter. Dette er i første rekke muliggjort ved tilførsel av havbruksmidler til disposisjonsfondet.

I skattevedtaket for 2017 fastsatte kommunestyret gjennomgående fritak for «eiendommer som eies av frivillige lag og foreninger», videre for «lokaler som eies av religiøse samfunn» og for «lokaler som disponeres til museumsformål» samt for «fredede bygninger» og «bygninger av historisk verdi», med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 bokstavene a og b. Vedtak om slike fritak tilligger kommunestyret selv, også slik at et generelt fritaksvedtak eventuelt følges opp ved at nye søknader blir å forelegge kommunestyret til behandling.

Kommunestyret må konkret vurdere søknader om fritak for eiendomsskatt og så fatte vedtak om det skal gis fritak eller ikke for den enkelte eiendom. Kommunestyret plikter på den annen side neppe å vurdere en søknad om fritak dersom kommunestyret først har truffet generelt vedtak om at fritak ikke skal innrømmes. I ettertid har praksis vært at kommunestyret samtidig med fastsettelse av det årlige skattenivået i budsjettsaken også er blitt forelagt forslag om fritak grunngitt i de overnevnte regler i eiendomsskatteloven.

I oppfølging av skattevedtaket for 2020, vedtok kommunestyret nylig fritak fra eiendomsskatt for nyoppførte boliger i inntil 10 år regnet fra ferdigstilling og med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 bokstav c om «heilt eller delvis» å fritta «bygning som heilt eller i nokon mon vert nytta til husvære». For enkeltsaker som eventuelt måtte kreve ytterligere skjønsmessige vurderinger, kan sakkyndig eiendomsskattenemnd ut fra delegeringsreglementet punkt 9.1 fatte vedtak, når først kommunestyret har vedtatt slike fritak etter § 7 bokstav c.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i de løpende nominelle inntekter fra eiendomsskatt i Kvæfjord kommune, først de faktiske beløp for regnskapsårene 2014-2019 og deretter de foreløpige anslagene på inntekter i regulert budsjett for 2020 og kommunedirektørens budsjettforslag for 2021.

Tabell 4: Eiendomsskatt 2014-2021

	Beløp i 1000 kr	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						4,50			
Skattenivå promille		2,00	4,00	4,00	5,00	4,00	4,00	4,25	4,00
Skatteinntekter:									
Bolig, fritidsbolig			6 406	6 774	8 746	7 765	7 615	6 760	6 550
Annen eiendom		441	868	865	1 077	884	885	920	850
Summer		441	7 274	7 639	9 823	8 649	8 500	7 680	7 400

VERTSKOMMUNETILSKUDD

Etter ansvarsreformen i helsevernet for psykisk utviklingshemmede i 1991, overtok 33 vertskommuner ansvaret for tiltak og tjenester for mer enn 1500 personer som på dette tidspunktet egentlig var hjemmehørende i andre kommuner. 116 av disse bosatte seg i Kvæfjord kommune etter avviklingen av Trastad Gård. Fra 1993 gjelder en særskilt tilskuddsordning for å kompensere vertskommunene for beboere som valgte å bli boende i institusjonskommunen. Vertskommunetilskuddet avvikles når alle beboerne er falt fra, i 2021 står også den første av disse kommunene i en slik situasjon.

Vertskommunetilskuddet fordeles i henhold til antall gjenværende vertskommunebeboere. Tilskuddet til kommunen settes ned årlig i forhold til antall beboere som faller fra. På grunn av frafall, kan noen kommuner få store endringer i inntekter fra ett år til et annet. Det kan gi utfordringer i arbeidet med omstilling og nedbygging av tjenestetilbudet. For å sikre kommunene mot brå inntektsbortfall, er det innført en skjermingsordning slik at ingen kommuner ved frafall trekkes mer enn et beløp knyttet til antall innbyggere i kommunen. Skjermingsbeløpet målt pr innbygger utgjør nå 400 kr og tilsvarer det som gjelder for inntektsgarantiordningen INGAR. Uttrekket skjer ellers uavhengig av INGAR og tilskudd som ikke blir trukket pga. skjermingsordningen, hefter ved kommunen. En kommune kan derfor også få trekk uten frafall blant beboerne, dersom der står en slik heftelse fra tidligere. Uttrekk ved frafall gjennomføres årlig fram til alle beboerne er falt fra og ordningen kan avvikles i sin helhet.

Dimensjoneringen av vertskommunetilskuddet tok i 1993 utgangspunkt i den daværende finansiering av institusjonsomsorgen. Det betød ulike tilskuddsnivå for vertskommunene. Det løper derfor også en skjermingsordning hvor kommuner med tilskudd under gjennomsnittet målt pr beboer for de 33 kommunene samlet, ved frafall kun trekkes 50 pst av kommuneoverføringen målt pr beboer.

Rammene for vertskommunetilskuddets innretning har i hovedsak stått fast fra 2011. Det er fra 2013 stilt krav om at vertskommunene fører prosjektregnskap, som på forespørsel må legges fram for Helsedirektoratet. Ellers betyr kommunereformen raskere nedbygging av tilskuddet for de berørte kommuner, fordi skjermingsordningene ikke får den samme relative effekt i større kommuner.

Regjeringen varslet i kommuneproposisjonen for 2020 forslag om å innlemme en rekke øremerkede tilskudd i inntektssystemets rammefinansiering. Selv om et regjeringsoppnevnt utvalg først kom til at vertskommunetilskuddet burde vurderes for slik innlemming, konkluderte regjeringen i proposisjonen med at vertskommunetilskuddet ikke er blant de tilskuddsordninger som foreslås innlemmet, og da begrunnet i at tilskuddet er under gradvis avvikling og at dette på sikt vil bidra til å redusere andelen av øremerkede midler. Denne grunnstillingen er sammenfallende med innspill som ble fremmet av vertskommunesammenslutningen LVSH på vegne av de berørte kommunene.

Det er i forslaget til statsbudsjett for 2021 ført opp tilskudd til vertskommunene med 932 mill kr over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. I dette ligger det forslag om å redusere bevilgningen ut fra frafall av beboere fra 2019 til 2020, med 36,3 mill kr.

Anslag på kommunevise tilskudd for 2021 er så langt kun foretatt av LVSH. Vertskommunetilskudd til Kvæfjord kommune ble bevilget med 115 430 300 kr i 2020. I 2021 tar anslagsbevilgningen utgangspunkt i uttrekk av midler ved frafall av fem personer i løpet av 2019, med drøyt 12,2 mill kr. Skjermingsordningene begrenser trekket til 1 135 600 kr, det resterende hefter ved kommunen til senere år. Oppjustert for deflator kan vertskommunetilskuddet for 2021 anslås til 117 mill kr.

INTEGRERINGSTILSKUDD

Kommunene mottar integreringstilskudd ved bosetting av personer som får innvilget opphold på bakgrunn av søknad om asyl og familiegjenforente til disse. Alle berørte kommuner får tilskudd etter de samme satser og i fem år regnet fra bosetting. Kombinasjonen av langt lavere ankomster av flyktninger enn tidligere og ny statlig strategi for bosetting der det i hovedsak er kommuner med minst 5000 innbyggere som er anmodet om bosetting, betyr at Kvæfjord kommune beveger seg fra bosettingstilskudd med 9,3 mill kr i 2018 og til ingenting i 2023.

Det er i budsjettforslaget for 2021 beregnet integreringstilskudd med 944 000 kr. Tilskuddet er deretter for 2022 anslått til 221 000 kr. Kommunen må i planarbeidet ta løpende hensyn til inntektsbortfallet, i tillegg til reduksjon i øremerkede tilskuddsordninger knyttet til bosettingen. Som nevnt i kapittel 7, legges det ikke til grunn at Kvæfjord kommune skal foreta nybosetting av flyktninger eller asylsøkere i planperioden. Det betyr nedbygging av kapasitet og kompetanse på området, noe som også vil gjøre det krevende å stille opp dersom ankomsten av flyktninger igjen tar seg opp.

MIDLER FRA HAVBRUKSFONDET

Kvæfjord kommunestyre påpekte i en høringsuttalelse allerede i 2004 urimeligheten som lå i fordelingen av inntekter fra havbruksvirksomheten. Kommunestyret konkluderte i *K-sak 43/04 Fordeling av det offentliges inntekter fra oppdrettsnæringa* med at det burde etableres ordninger med konsesjonsbehandlingsgebyr, etableringsgebyr og årlig grunnleie som også tilførte inntekter til de berørte kommunene, ikke kun til statskassen.

Det statlige havbruksfondet ble opprettet i 2016. Inntektene til fondet kommer fra innbetalinger fra oppdrettsaktørene som kjøper tillatelser til større produksjonsvolum, samt fra en avgift på årlig produksjon. Målet med fondet er å stimulere kommunene til å legge til rette for havbruksnæringen, fondets innretning har så langt derfor understøttet vekst i denne næringen.

Tilbud på vekst er styrt av et trafikklyssystem som skal bygge på miljøpåvirkningen av lakselus og resultatene av kontinuerlig overvåking av lakselus. Kysten er nå delt i 13 oppdrettsområder der hvert område får et trafikklys innenfor en toårig syklus. Grønn sone kan få inntil 6 pst vekst i produksjonen, gul sone ingen endring mens rød sone kan få 6 pst reduksjon i produksjonen. Havområdene i Kvæfjord hører under produksjonsområde 10 fra Andøya til Senja, som fra februar i år er satt i gult lys.

Havbruksfondet fordeler kommunesektorens andel av inntekter fra havbruksnæringen. I 2016-2019 fikk kommunene og fylkeskommunene 80 pst av salgsinntektene. Utbetalingene fra fondet har i dette regimet vært både uforutsigbare og variable; for Kvæfjord kommune med 272 324 kr i 2017, deretter vél 14 mill kr i 2018 og 1 088 359 kr i 2019. I tillegg har avklaring om utbetalinger for det enkelte år kommet mot slutten av året, slik at det har vært krevende å få til en planlagt bruk av disse midlene.

Dette har snarere understøttet dårlig økonomistyring. Kommunedirektøren pekte derfor i tertialrapport 2/2020 på at kommunen må «unngå den situasjon som enkelte kommuner nå erfarer, der den løpende tjenesteproduksjonen blir avhengig av påfyll via havbruksfondet». En kommune kan over tid ikke bygge sin økonomiske planlegging på tilfeldige utbetalinger. Samtidig viste vi dog likevel til at den pågående omlegging av fondet trolig vil gi mer forutsigbare utbetalinger og der slike inntekter kan

brukes «til å styrke kommunens disposisjonsfond, både for å møte framtidige betalingsforpliktelser og for å bedre de finansielle måltallene», dernest også til å «toppfinansiere investeringsprosjekter som fortsatt ikke er tilstrekkelig ivaretatt i økonomiplan 2020-2023». En slik tilnærming vil understøtte de finansielle måltallene og dermed det handlingsrommet som også fylkesmannen etterlyste i kommunens økonomiplan 2020-2023.

Som ledd i omleggingen av havbruksfondet, har Stortinget nylig bestemt at kommunene skal tildeles en fast sum i 2020 og 2021, summert til henholdsvis 2,25 mrd kr og 1 mrd kr. For Kvæfjord kommune utløser det utbetaling i 2020 med 11 158 822 kr. Fiskeridirektoratet har utarbeidd et anslag på hvor mye den enkelte kommune vil få utbetalt i 2021. For Kvæfjord kommune omfatter dette anslag fra ordinær pott med 2 656 862 kr og fra pott for nye lokaliteter med 2 302 614 kr, dvs. i sum 4 959 476 kr. Fiskeridirektoratet understreker at dette kun er anslag som ikke må betraktes som endelige beløp.

Kommunene får fra 2022 40 pst av salgsinntektene samt inntekter fra en produksjonsavgift beregnet til 40 øre pr kilo laks. Dette er anslått å gi inntekter på rundt 500 mill kr pr år. Kommunedirektøren har ut fra dette anslaget samt fordelingene i tidligere år og faktisk konsesjonsvolum, foreløpig estimert inntekter til kommunekassen i hvert av årene 2022-2024 med 3,2 mill kr.

Nærings- og fiskeridepartementet har i årets tildeling pekt på at inntektene fra havbruksfondet for 140 kommuner og 7 fylkeskommuner kommer i tillegg til de ordinære tilskudd og i prinsippet disponeres fritt av kommunestyret. Departementet viser i denne sammenheng til at disse inntektene kan ses mot finansieringen av viktige statlige og kommunale velferdstjenester.

Formannskapet har senest under rammedebatten i september gitt innspill om å påvirke at tildelingen av midler fra havbruksfondet blir størst mulig, men også at det er grunnlag for en større forutsigbarhet når det gjelder tildelinger fra fondet. Formannskapet kom til at midlene ikke bør legges inn i ordinær drift.

UTBYGGINGSKOMPENSASJON

Det er innenfor de frie inntekter ført opp årlig utbyggingskompensasjon ut fra tidligere innvilget statstilskudd til delvis dekning av renter og avdrag på lån til finansiering av utbyggingen av Husby sykehjem og omsorgsboliger, med 500 000 kr. Beløpet er justert for endret rentenivå.

I økonomiplanen er utbyggingskompensasjon vedkommende helsehuset ut fra nye beregningsregler så vel som foreliggende tilsagn fra Husbanken, alternativt forutsatt å ta form av et engangstilskudd ved fullført utbygging, med 17 740 000 kr for 10 nye korttidsplasser.

Tabell 5 viser et anslag på frie inntekter fra rammetilskudd og skatter samt inntekter fra eiendomsskatt, vertskommunetilskudd, integreringstilskudd, midler fra havbruksfondet og utbyggingskompensasjon. For årene 2022-2024 er de frie inntektene beregnet ut fra siste versjon av KS Prognosemodell.

Tabell 5: Frie inntekter 2021-2024

	<i>Beløp i 1000 kr og 2021-priser</i>	2021	2022	2023	2024
Rammetilskudd		120 489	121 251	121 239	121 228
Netto inntektsutjevning		23 947	23 947	23 947	23 947
Skatt på formue og inntekt		65 700	65 700	65 700	65 700
Sum rammetilskudd og skatt		210 136	210 898	210 886	210 875
Eiendomsskatt		7 400	7 600	7 800	8 000
Vertskommunetilskudd		117 000	116 000	115 000	113 900
Integreringstilskudd flyktninger		944	221	0	0
Midler fra havbruksfondet		4 959	3 200	3 200	3 200
Utbyggingskompensasjon		500	500	500	500
Sum frie inntekter		340 939	338 419	337 386	336 475

4: Rammeberegning

Kommunens frie inntekter skal finansiere nettoutgiftene som kommunestyret vedtar for den løpende driften. Som vist i kapittel 3, kan de frie inntekter medregnet eiendomsskatt, vertskommunetilskudd, integreringstilskudd, havbruksfond og utbyggingskompensasjon i sum anslås til 340,9 mill kr i 2021. Korrigerert for oppgaveendringer knyttet til overføringen av skatteoppkreving til Skatteetaten samt utlemning av tilskudd til frivilligsentraler og tilskudd til trossamfunn fra inntektssystemet, kommer de frie inntekter fra rammetilskudd og skatter i 2021 ut om lag 1,3 mill kr lavere enn vårt eget anslag i økonomiplan 2020-2023. Avviket skyldes redusert innbyggertilskudd ut fra folketallsutviklingen, både lokalt i kommunen men enda mer ut fra endring i landsbasis.

Kommunedirektøren bygger rammeberegningen for 2021 på kommunestyrets vedtak om økonomiske rammer fra behandlingen av økonomiplan 2020-2023, ut fra forutsetningen om at denne skal danne grunnlag for beregninger av rammer i arbeidet med årsbudsjettene. En slik tilnærming blir også muliggjort både ved de gode bakenforliggende regnskapsårene så vel som (uforutsigbare) inntekter fra det statlige havbruksfondet.

Tabell 6 kan synes omfangsrik, men viser kun et utdrag av rammeberegningen som har dannet basis for arbeidet med driftsbudsjettene for 2021. Denne oversikten favner bare tiltak med direkte økonomisk innvirkning på 2021-opplegget. Beregningen skal så langt mulig være en omforent regneøvelse basert på politiske styringsvedtak, primært i kommunestyret men også hensett sentrale statlige føringer som virker inn på det lokale budsjettopplegget, mest via kommuneproposisjonen i mai og forslaget til statsbudsjett i oktober. I den grad kommunedirektøren i dette nærmer seg mer skjønnsmessige vurderinger, er slike plassert innenfor de avsluttende linjer i avsnittet «Lokale rammetilpasninger» og med nærmere omtale nedenfor.

Tabell 6: Rammeberegning 2021

	RO0-6 Summer	RO0 Styring	RO1 Fellesadm	RO2 Oppvekst	RO3 Hel/oms	RO4 Teknisk	RO6 Selvkost
<i>Beløp i 1000 kr</i>							
1 K-sak 70/19 Budsjett 2020	329 871	3 489	27 730	94 319	180 015	25 602	-1 284
2 K-sak 70/19 Tiltak i økonomiplan 2021:							
3 årsvariable utgifter valgavvikling	164	164					
4 resultatbasert rammekorrigerig	-1 361	-33	-318	-418	-593		
5 budsjettandel kutt v/frafall vek-beboere	-3 697	-15	-229	-604	-2 628	-179	-42
6 overf skatteoppkreving til skatteetaten	-285		-285				
7 lånekompensasjon kirkekassen, oppdateres	19		19				
8 pensjonsforlik, korrigerert premienivå	67		4	11	48	3	1
9 korrigerig finansiering fra fondsmidler	-2 289		-636		-430	-36	-1 187
10 nettoreduksjon flyktningebosetting, anslag	-2 000			-2 000			
11 styrket tilskuddsbevilgning lag/foreninger	30			30			
12 tilskudd særskilt fordeling, tidlig innsats skole	-208			-208			
13 tilsk særsk fordeling, helsestasjon/skolehelse	7				7		
14 effektivisering ved drift helsehus	-683				-683		
15 kompetansekrav, omgjør assistentstillinger	80				80		
16 FACT spesialisttilbud, økt kommunal andel	45				45		
17 vedlikeholdsplan bygg, styrkningsmidler	87					87	
18 veier, veilys, styrkningsmidler	100					100	
19 Kveøyforbindelsen, økt kommuneandel	50					50	
20 bortfall finansieringsbidrag gulv Kvæfj.hallen	41					41	
21 FV7780 Flesnes-Holand, engangsbevilg 2020	-1 000					-1 000	
22 SUMMER endringer i økonomiplan 2021	-10 833	116	-1 445	-3 189	-4 154	-934	-1 228
23 (fra 1) vedtatt Budsjett 2020	329 871	3 489	27 730	94 319	180 015	25 602	-1 284
24 (fra 22) endringer i økonomiplan 2021	-10 833	116	-1 445	-3 189	-4 154	-934	-1 228
25 Budsjett m/økonomiplan 2021, oppdatert	319 038	3 605	26 285	91 130	175 861	24 668	-2 512

Tabell 6: Rammeberegning 2021 forts.	RO0-6 Summer	RO0 Styring	RO1 Fellesadm	RO2 Oppvekst	RO3 Hel/oms	RO4 Teknisk	RO6 Selvkost
<i>Beløp i 1000 kr</i>							
26 Budsjettsaker i 2020 med virkning i 2021:							
27 K-10/20 oppgradering oppvekstsentrene	-134					-134	
28 K-36/20 budsjettvedtak fysioterapitjenesten	199				199		
29 K-36/20 (3) inndekning fysioterapitjenesten	-199	-2	-17	-57	-110	-14	
30 K-37/20 tertial 1: IKT-lisens/-stillingsressurs	305		305				
31 K-40/20 godtgjøring folkevalgte, lønnsendr	1 007	260	137	149	355	39	67
32 K-53/20 tertial 2: interkommunale tiltak	-26		-26				
33 SUMMER budsjettsaker i løpet av 2020	1 151	258	399	92	445	-109	67
34 (fra 25) budsjett m/økonomiplan 2021	319 038	3 605	26 285	91 130	175 861	24 668	-2 512
35 (fra 33) budsjettsaker i løpet av 2020	1 151	258	399	92	445	-109	67
36 Budsjett 2021, grunnlag fra regulert budsjett	320 189	3 863	26 684	91 222	176 306	24 559	-2 445
37 Statsbudsjett - innlemminger/korrekasjoner:							
38 overf skatteoppkreving, korrigerer for 2020	328		328				
39 overføring skatteoppkreving, helårsvirkning	-581		-581				
40 utlemming frivilligsentraler	-430		-430				
41 utlemming tilskudd til tros-/livssynsamfunn	-287		-287				
42 økning elevtall statlige og private skoler	-117			-117			
43 ny gjennomføringsløsning skoleprøver	-5			-5			
44 moderasjon SFO 2020, helårsvirkning 2021	70			70			
45 moderasjonsordning SFO 3. og 4. trinn	15			15			
46 Stine Sofie barnehagepakke, reversering kutt	2			2			
47 regulering barnehagemiljø, helårsvirkning	3			3			
48 utvidet aldersgrense ettervern barnevern	15			15			
49 utfasing pensjon private barnehager	-216			-216			
50 skjermingsordning private barnehager	83			83			
51 handlingsplan fastlege, korrigerer for 2020	-126				-126		
52 handlingsplan fastlegeordning, nytt beløp	246				246		
53 skjermingsordning økt egenandelstak	31				31		
54 habilitering, avlastning funksjonshemmede	68				68		
55 SUMMER korrekasjoner rammetilskudd 2021	-901		-970	-149	218		
56 Lokale rammetilpasninger:							
57 kompensasjon pris- og lønnsvekst 2,7 %	8 657	105	703	2 470	4 782	663	-66
58 justering pensjoner, nytt premienivå 2021	-2 640	-6	-72	-1 737	-761	-51	-13
59 kontrollutvalgssak 18, budsjetttramme 2021	-32	-32					
60 økt egenandel ressurskrevende tjenester	230				230		
61 utleie stillingsressurs næring, helårsvirkning	-216		-216				
62 justering stillingsressurs mellom RO1 og 6	-74		92				-165
63 justering for stillingsressurs vaktmester	630				378	252	
64 leasing bil ZA19734 flyttes mellom RO2 og 3	61				61		
65 korrigerer rammeberegning RO2	1 163			1 163			
66 korrigerer for kriterium puh 16 år og over	1 373				1 373		
67 lovpålagt opplæring utrykningsledere brann	150					150	
68 SUMMER lokale rammetilpasninger	9 303	67	507	1 896	6 063	1 014	-244
69 (fra 36) grunnlag for budsjett 2021	320 189	3 863	26 684	91 222	176 306	24 559	-2 445
70 (fra 55) korrekasjoner rammetilskudd 2021	-901		-970	-149	218		
71 (fra 68) lokale rammetilpasninger	9 303	67	507	1 896	6 063	1 014	-244
72 Nettorammer for budsjettering 2021	328 592	3 930	26 221	92 970	182 588	25 573	-2 689

Linje 1 i tabellen er netto driftsutgifter for 2020 ut fra opprinnelig vedtatt budsjett i K-sak 70/19. Den administrative oppfølging via kommunedirektørens budsjetttrundskriv for 2020 bygger på de samme beløp og er også utgangspunkt for overstående beregning av disponible rammer for 2021.

Linje 2-21 lister opp tiltak i økonomiplan 2020-2023 med antatt økonomisk konsekvens i 2021, deretter summert i Linje 22 og med ny nettoutgift pr rammeområde vist i Linje 25. Det vises til omtale i budsjett og økonomiplan 2020-2023. Oversikten favner som nevnt kun tiltak med økonomisk effekt på 2021-opplegget.

Linje 26-32 viser uttrekk fra saker behandlet i kommunestyret i løpet av 2020 med antatt økonomisk virkning inn i neste budsjettår 2021. Budsjettjusteringer i tertial 1/2020 ligger av beregningstekniske årsaker også i Linje 38, 47 og 51-52. For å framheve ordinær behandling av budsjett og økonomiplan som styrende for virksomhetsomfanget, legger kommunedirektøren til grunn at slike saker så langt mulig begrenses i omfang fordi noen saker med budsjettkonsekvens også kan ta form av omkamp på enkeltsaker uten tilstrekkelig helhetlig økonomiperspektiv. Erfaringsmessig vil en slik praksis over tid svekke økonomistyringen. Nettovirkning i 2021 av slike saker er summert i Linje 33 til utgiftsøkning med 1 151 000 kr. Dette må finne sin inndekning over 2021-budsjettet. I Linje 36 framstår dermed et nytt grunnlag for overvelt til 2021.

Linje 37-54 er anslag på lokale virkninger av innlemminger og korreksjoner i rammetilskuddet, ut fra statsbudsjettet både for 2020 og 2021. Tabellen viser her også beløp brukt for oppgavekorrigering fra 2020 til 2021 beregnet ved hjelp av samlet kostnadsnøkkel i inntektssystemet, mens korrigeringen egentlig er gjort på andre måter. Avvik ut fra dette er dog av lite omfang. Oppsettet viser at staten influerer på kommunens økonomiske kår både i stort og i smått. Noen av sakene er kommentert i andre deler av budsjettet, det vises også til omtale i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021. Linje 55 summerer korreksjoner i rammetilskuddet til nettoreduksjon med 901 000 kr og dermed statlige forventninger om lokale tilpasninger i tråd med dette.

Linje 56-67 viser lokale rammetilpasninger som er tatt inn i budsjettarbeidet med direkte økonomisk betydning for 2021. Slike tilpasninger kan for noen tilfelle inneholde elementer av skjønnsmessige vurderinger. Ut fra en prinsipiell tilnærming, kan det hevdes at økte nettoutgifter ut fra denne delen av rammeberegningen ikke uten videre er gitt, men delvis tilhører politisk del av budsjettprosessen. Kommunedirektøren oppfatter likevel at det som er tatt inn her, må med i grunnlaget for å få et reelt bilde på utgangspunktet for budsjettet for 2021, gitt at dette skal reflektere politiske styringsvedtak og andre føringer for arbeidet med budsjett og økonomiplan 2021-2024.

Linje 57 tar høyde for fullstendig kompensasjon for antatt pris- og lønnsvekst (kommunal deflator) fra 2020 til 2021 med 2,7 pst. Dette er i tråd med anslaget i statsbudsjettet. Deflator er satt sammen av lønnsvekst med 2,2 pst (teller 2/3-deler) og prisvekst på andre varer og tjenester med 3,6 pst (utgjør 1/3-del i deflator). Slik kompensasjon er summert til 8 657 000 kr. Deflator er kun et anslag på utgiftsveksten; om denne senere viser seg å bli høyere vil det svekke finansieringen av den løpende driften tilsvarende. I koronaåret 2020 framstår effekten så langt motsatt vei: anslag på lavere prisvekst enn i forslaget til statsbudsjett for et siden, betyr isolert sett sparte penger for kommunene.

Med bruk av kjent lønnsnivå i budsjetteringen, har noe av lønnsveksten i 2021 inndekning i ordinære bevilgninger. Innenfor overnevnte kompensasjon er det derfor også beregnet et behov for å sette av reservemidler til å møte lønnstillegg gitt i løpet av 2021 med 3 420 000 kr. Denne avsetningen er i budsjettet foreløpig fordelt på rammeområdene ut fra andeler av fastlønn og ulempetillegg i 2020-budsjettet og inngår dermed i nettoutgiften for de respektive rammeområder.

Linje 58 gjelder justeringer av pensjonsinnskuddene for 2021 ut fra oppdaterte premieanslag fra KLP og Statens pensjonskasse for lærere (SPK). For KLP-pensjoner er premienivået nedjustert fra 16,95 pst i 2020 til 16,43 pst i 2021. For SPK-pensjoner er det nedjustert fra 13,98 pst i 2020 til 9,1 pst i 2021. SPK-justeringen utgjør betydelige 35 pst, og bidrar særlig til nedtrekk av pensjonsutgiftene innenfor RO2 Oppvekst. Tverrsummen er et anslag for reduserte pensjonsutgifter i 2021 med 2 640 000 kr.

Linje 60 kompenserer for innstramminger i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester. Alternativet til slik kompensasjon ville være å svekke grunnlaget for å gi kommunale helse- og omsorgstjenester til mottakere som har et lovmessig krav på omfattende tiltak. Selv om formålet med ordningen er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud, velger regjeringen igjen å velte en økende del av ansvaret over på kommunene ved at innslagspunktet for statstilskudd heves mer

enn prisveksten. Hevingen er nå 46 000 kr ut over deflator. Det betyr en samlet innstramming med om lag 300 mill kr. Fylkesmannen har i omtale av statsbudsjettet beint fram vist til at «innstrammingen vil i utgangspunktet ikke påvirke tjenestetilbudet til mottakerne, da de vil ha rettigheter etter blant annet helse- og omsorgstjenesteloven». Regnet fra 2014 er innslagspunktet reelt sett økt med 200 000 kr pr bruker, for Kvæfjord kommune tilsvarer det 1 mill kr for fem personer i 2021. Ut fra regnskapsreglene vil denne innstrammingen også påvirke budsjettet for 2020, fordi innbetalingene som kommer i 2021 skal anordnes til 2020-regnskapet.

En gjennomgang foretatt av Telemarksforskning, viser at denne tilskuddsordningen har økt betydelig siden den ble innført i 2004, både i antall tjenestemottakere og i utbetalinger fra staten til kommunene. Telemarksforskning finner likevel ikke noe grunnlag for å si at økonomiske insentiver påvirker beslutninger ved tildeling og produksjon av tjenester i kommunene. Rapporten fra Telemarksforskning viser også at utgiftsveksten i perioden har vært større på kommunenes hånd enn for statskassen.

Linje 63 viser forslag om midler til ny stillingsressurs som vaktmester i et spleiselag mellom RO3 Helse/omsorg og RO4 Teknisk, jf. omtale på side 37 og 45 i budsjettforslaget. Som det framgår her, vil kommunedirektøren på lengre sikt vurdere om dette gir rom for å reetablere et arbeidslag innenfor RO4 Teknisk.

Linje 65 representerer det mest skjønnsmessige elementet i oppstillingen av lokale rammetilpasninger for budsjettåret 2021. Kommunedirektøren oppfatter at det gjennomgående nedtrekket for frafall av vertskommunebeboere med 593 000 kr i 2020 og 604 000 kr i 2021 (se Linje 5) har svak treffsikkerhet for RO2 Oppvekst. Ut fra interne omorganiseringer avspeiler dette ikke tjenesteproduksjonen innenfor rammeområdet, utover å fungere som direkte budsjettkutt. Hensett det særlige utgiftspresset som er på skoletilbudet i Gulesfjord, der kjøp av skoleplasser fra andre kommuner for flere enn de som mottar et skoletilbud ved Flesnes oppvekstsenter, ved siden av drift av oppvekstsenteret koster mer enn 3 ½ mill kr på årsbasis, kommer vi til at nedtrekket bør tilbakeføres med 1 163 000 kr i rammen for 2021.

I budsjettet for 2020 tok vi også høyde for en lokal variant av den statlige ABE-reformen. ABE står for avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen. På tross av et ambisiøst navn er dette i realiteten bare et osthøvelkutt med ½ pst på gjeldende budsjettammer. Praktisert over flere år, utgjør dette betydelige budsjettkutt. Avstemt mot vår resultatbaserte rammekorrigerings, utgjorde dette grepet i budsjettet for 2020 isolert sett utgiftskutt med 532 000 kr.

Selv om regjeringen har regnet kommunal effektivisering på linje med ABE-reformen som del av det lokale handlingsrommet, har kommunedirektøren utelatt denne tilnærmingen i budsjettforslaget for 2021. En hovedårsak blir også her svak treffsikkerhet i forhold til politiske prioriteringer, ut over kun å fungere som gjennomgående budsjettkutt uavhengig av vurderinger mot tjenestegrunnlag og -omfang.

Linje 66 er koblet til endret kriteriegrunnlag for kriteriet «personer med psykisk utviklingshemming, 16 år og over» innenfor inntektssystemets utgiftsutjevning, jf. omtale i kapittel 3. Kriteriet favner personer med psykisk utviklingshemming som er 16 år og eldre pr 1.1.2020 og som ikke kommer under den særskilte vertskommunefinansieringen, men med vedtak om tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2, jf. § 3-8. Ut fra særskilt vektning av kriteriet og den direkte koblingen til kommunale tjenester, finner kommunedirektøren det rimelig at omfattende økte utgifter innenfor RO3 Helse/omsorg kompenseres via rammeberegningen med 1 373 000 kr. Dette tilsvarer 90 pst av anslått økning i rammetilskuddet ut fra endret antall fra 26 til 28 personer pr 1.1.2020.

Linje 67 er forslag om tilleggsressurs med 150 000 kr til opplæring av utrykningsledere i brannvernet. I tillegg til skolering av tre utrykningsledere mangler også fem av brannmannskapene grunnopplæring. I motsetning til kommunestyrets vedtak under K-sak 32/18 om kurs i kjøring av lastebil og utrykning, er dette en lovpålagt opplæring som også må avstemmes med endringer i tilbudet ved brannskolen.

Medregnet lokale rammetilpasninger, framkommer til sist i Linje 72 nettorammer for budsjetteringen i 2021. Kommunedirektøren mener tabellen også dokumenterer til dels innfløkte sammenhenger og hvor de endelige budsjettstørrelser ikke har noe tilfeldig preg. For RO6 Selvkost er vi dog etter nye vurderinger kommet til at rammeberegningen fullt ut må vike for den lovpålagte selvkostberegningen, slik at tabellen for dette rammeområdet ikke gir et tilstrekkelig bilde på budsjetteringsgrunnlaget.

5: RO0 Styringsorganer

Dette rammeområdet omfatter de lokalpolitiske styringsorganer, valgavvikling og kontrollfunksjoner. Rammeberegningen med basis i budsjett 2020, tiltak i økonomiplan 2021-2023, budsjettreguleringer i løpet av 2020 med virkning for 2021 og føringer i forslaget til statsbudsjett slik som vist i kapittel 4, tilsier netto utgiftsramme for RO0 Styringsorganer med 3 930 000 kr.

Budsjettforslaget er gjort opp med netto utgift 3 814 000 kr. Det er 116 000 kr under beregnet ramme. Dette må ses mot at den relative utgiftsøkningen på rammeområdet, for årene 2019 og 2020, har vært høyere enn for de øvrige driftsbudsjetter. Dette henger sammen med virkninger av ny frikjøpsordning for varaordfører, forskrift om folkevalgtes godtgjøring og merutgifter til deltakelse i Hålogalandrådet. En fellesnevner er at dette er tiltak som ikke har vært avstemt mot kommunens økonomiplan. Justert for de særskilte koronamidler i 2020-budsjettet, kan utviklingen vises ved slik tabell:

Tabell 7: Nettoutgifter RO0 Styringsorganer

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Netto drift	2 733 260	2 934 931	2 819 513	3 163 079	3 607 000	3 814 000
Prosentendring fra forrige år	0,87	7,38	-3,93	12,19	14,03	5,74
Realendring i prosent	-1,73	4,98	-7,03	8,99	12,33	3,04

2016-2019 er regnskap. 2020 er regulert budsjett utenom reserveavsetninger knyttet til virusutbruddet. 2021 er forslag til budsjett.

I forhold til opprinnelig budsjett for 2020, betyr budsjettforslaget økning i driftsutgiftene fra 2020 til 2021 med 325 000 kr. Korrigert for fravær av valgutgifter i 2020, er økningen 160 000 kr. Tar vi også hensyn til anslaget for deflator, kan realøkningen fra 2020 til 2021 nedjusteres til 1,9 pst.

Stortinget har nedsatt et utvalg som skal «utrede felles prinsipper for godtgjørelse til politikere på alle forvaltningsnivåer», herunder også kommunene. I mellomtiden er godtgjøringen til stortingspolitikere frosset på 2019-nivå med 987 997 kr. Tilsvarende er vedtatt av noen kommuner, der flere har koblet godtgjørelse for ordfører til godtgjørelse for stortingspolitikere, da ordfører i de fleste kommunene er eneste heltidspolitiker. Gjennomsnittlig godtgjørelse til ordførere er ifølge en undersøkelse utført av Kommunal Rapport 915 202 kr. For kommunegruppen fra 1000 til 2999 innbyggere er gjennomsnittlig godtgjørelse til ordførere 815 236 kr.

01011 Kommunestyret/formannskap. Kommunestyret har vedtatt forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder i Kvæfjord kommune, i tråd med krav i ny kommunelov. Forskriften angir flere kronebeløp og avslutningsvis i § 12 at «nivået på kronebeløp oppgitt i denne forskriften blir å vurdere årlig i budsjettsaken». Andre endringer i forskriften må også behandles som forskrift i tråd med reglene i forvaltningsloven.

Kvæfjord kommune har over flere år lagt til grunn årlig justering i godtgjørelser til de folkevalgte lik lønnsvekstandelen i regjeringens anslag for kommunal deflator i forslag til neste års statsbudsjett. Anslaget på lønnsvekst i kommunene er i statsbudsjettet satt til 2,2 pst. Ut fra § 12 i forskrift om folkevalgtes godtgjøring, kan kommunestyret videreføre denne praksis eller kommunestyret kan velge en annen tilnærming til eventuelle endringer i nivået på de folkevalgtes godtgjøring.

Budsjettforslaget tar høyde for oppjustering av godtgjøringer til de folkevalgte med om lag 2,2 prosent fra kommende årsskifte. Ut fra etablert lokalt nivå, ser vi ellers ikke noe grunnlag for å avvende forslag fra det stortingsoppnevnte utvalget. Koblet til forskriften som ble vedtatt på forsommeren, betyr dette slike justeringer i godtgjøringene pr 1.1.2021:

§ 4 Utmåling av utgifter og økonomisk tap. Dekning av utgifter som følger av vervet og dekning av ikke-dokumentert tapt inntekt økes fra 500 kr til 510 kr pr møtedag. Utgiftsdekning for eget kontorhold økes fra 1 091 kr til 1 115 kr pr år, jf. § 3 annet ledd.

§ 5 Arbeidsgodtgjøring. Ordinær møtegodtgjøring økes fra 562 kr til 575 kr pr møtedag.

§ 6 Godtgjøring ved frikjøp. Ordfører frikjøpes i 100 pst stilling. Godtgjøring til ordfører økes fra 900 000 kr til 919 800 kr pr år.

Varaordfører frikjøpes i 40 pst stilling. Godtgjøring til varaordfører utgjør 90 pst av godtgjøring til ordfører, dvs justert for stillingsstørrelse 36 pst av samlet godtgjøring til ordfører. Godtgjøring til varaordfører økes ut fra dette fra 324 000 kr til 331 128 kr pr år.

Formannskapetets øvrige fem medlemmer og lederne av teknisk utvalg, levekårsutvalg og kontrollutvalg har frikjøpsordning lik 3 pst av godtgjøring til ordfører. Godtgjøring etter denne frikjøpsordningen økes dermed fra 27 000 kr til 27 594 kr pr år.

Både som ledd i gjennomgående tilpasning til budsjettammen som kan utledes av økonomiplanen og som en konsekvens av virusutbruddet, legges det til grunn en noe lavere møtefrekvens også i 2021. Bevilgningsforslaget tar utgangspunkt i fire møter i kommunestyret, seks møter i formannskapet og fire møter i de øvrige utvalg og råd i 2021.

01012 Hovedutvalg/andre nemnder. Møteutgifter til de politiske utvalg bygger på overnevnte forskrift samt noe redusert møtefrekvens; med fire møter i teknisk utvalg, levekårsutvalget, felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse samt ungdomsrådet. Det er ført opp 3 000 kr til (eldrerådets) innsatspris og en tilleggsbevilgning med inntil 25 000 kr som kan disponeres av rådene, herunder til avvikling av eldredagen.

Det er ført opp bevilgninger til medlemskontingenter i Hålogalandsrådet, Friluftsråd for Sør-Troms og Ofoten og Vertskommunesammenslutningen LVSH med inntil 293 000 kr. Beløpet bygger på nivået på kontingenter i 2020, tillagt prisomregning på nivå med deflator.

01113 Kontrollfunksjoner. Budsjettforslaget fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret selv. Bakgrunnen for dette er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organer det skal kontrollere. Det ville framstå som prinsipielt uheldig om for eksempel kommunedirektøren kunne ha innflytelse på tilsynsorganets aktivitetsnivå, så lenge hovedoppgaven for kontrollutvalget formelt sett er å føre tilsyn med virksomhet som utøves (på vegne) av kommunedirektøren.

Det er derfor i tråd ned kontrollutvalgssak 18/20 ført opp nettoutgift med 1 103 000 kr, etter justering i tråd med deflator. Sak 18/20 bygger på «netto driftsutgifter på til sammen kr 1 073 800,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak». Kjøp av revisjonstjenester er ført opp med 810 000 kr. Kjøp av sekretariatsfunksjoner til kontrollutvalget er beregnet til 151 000 kr. Budsjettforslaget er 32 000 kr lavere enn 2020-opplegget. Utgiftsrammen for ROO Styringsorganer er derfor nedjustert tilsvarende, jf. omtale i kapittel 4.

01221 Valg. Det skal i 2021 gjennomføres valg til Stortinget og Sametinget. Kommunestyret har nylig vedtatt valgavvikling over to dager, slik som tidligere. Det er i tråd med økonomiplanen ført opp valgutgifter med 166 000 kr. Dette er på nivå med utgiftene til valget i 2017, justert for deflator.

01222 Støtte til politiske partier. I tråd med kommunestyrets vedtak i 2019 om endringer i den lokale partistøtten, ble denne oppjustert fra 32 000 kr i 2019 til 83 000 kr i 2020. Økningen må ses mot at kommunen etter endringer i partiloven i 2006, ikke har utbetalt støtte etter faste regler og mot refusjon fra statskassen. I ettertid ble partistøtten i stedet redusert. I K-sak 44/19 ble det ut fra de mer grunnleggende demokratihensyn tatt til orde for bedre tilrettelegging for aktivitet i partigruppene, hvoretter den lokale partistøtten ble løftet til samme relative nivå som gjaldt før 2006. I 2020 ble det derfor utbetalt gruppestøtte med 5 000 kr og representantstøtte med 2 300 kr. De samme satsene er lagt til grunn i budsjettforslaget for 2021.

09990 Reserverte tilleggsbevilgninger omhandler formannskapetets disposisjonspost, som er foreslått med 70 000 kr i 2021, mot 50 000 kr i opprinnelig 2020-budsjett. Kommunedirektøren legger til grunn at det kan trekkes veksler på denne reservebevilgningen ved folkevalgtes deltakelse i møter utenom kommunen og dersom den politiske møtefrekvensen i 2021 ellers blir større enn det som framkommer ovenfor.

6: RO1 Fellesadministrasjon

Rammeområdet omfatter kommunedirektøren og hennes faglige stab innenfor IKT, økonomi og personal, endel fellesutgifter for hele kommuneorganisasjonen, drift av rådhuset, arbeidsmiljøutvalg, næringstiltak og tilskudd til kirkelige formål.

Rammeberegningen i kapittel 4 tilsier netto utgiftsramme for RO1 Fellesadministrasjon på 26 221 000 kr. I dette ligger også gjennomgående innstramminger og effektiviseringskrav som utgjør 550 000 kr. Dette tilsvarer 2 pst av etablert aktivitetsnivå i 2020 eller vesentlig mer enn den statlige ABE-reformen som det er henvist til på side 23.

Budsjettet er saldert med netto utgifter 26 421 000 kr. Justert for avsetninger til eller bruk av bundne fondsmidler, framkommer deretter netto driftsutgifter i budsjettforslaget for 2021 med 27 121 000 kr. Dersom vi i tillegg til deflator også tar hensyn til fjerningen av kommunale tilskudd til trossamfunn, ny finansiering av frivilligsentraler og helårseffekten av overføring av skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten, tilsier dette realnedgang i budsjettbevilgningene med 1,2 mill kr eller 4,2 pst fra 2020 til 2021.

10010 Kommunedirektørens kontor vil i løpet av 2021 stå med tre stillingshjemler, ut fra kutt med 20 pst stilling. Samtidig med denne stillingsreduksjonen, avsluttes føringen av en lønnsandel mot selvkostområder. Det er ført opp en reservebevilgning med 20 000 kr til mer utadrettet virksomhet i stillingen som samfunnsplanlegger.

10011 Fellesutgifter favner også samling av utgifter som vedrører andre rammeområder. Budsjettet er summert til 3 358 000 kr. Det er ført opp lønnsmidler for hovedverneombudet og etablerte frikjøpsordninger for hovedtillitsvalgte med 1 128 000 kr.

Det er videre ført opp medlemskontingenter med 314 000 kr. Dette omfatter mellom annet kommunenes interesseorganisasjon KS medregnet KS Forskning, KS Eiendomsskatteforum, KS Innkjøpsforum og KS KommIT; videre tilrettelegging for lærlinger via Kommunal Opplæring og vederlag til Kopinor, Tono og Gramo for bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale.

Utgifter knyttet til interkommunale tiltak er budsjettetert med 460 000 kr i 2021. Driftstilskudd til Arkiv Troms utgjør 250 000 kr. Det øvrige gjelder utvidet innkjøpssamarbeid med Harstad kommune ut fra kommunestyrets vedtak i K-sak 6/19, denne ordningen kan bli gjenstand for utvidelser i løpet av 2021.

Kjøp av tjenester fra private tjenesteytere utgjør 70 000 kr. Dette spenner fra utgifter til utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalyser til lokale avtaler om oppsett av julegater, flaggheising og postombæring samt makulering av ikke-arkivverdig materiale.

Tilskudd til fritidstiltak med 597 000 kr gjelder tilskudd til Kvæfjord Frivilligsentral. Regjeringen la i statsbudsjettet for 2020 opp til endringer i rammefinansieringen av frivilligsentraler. For Kvæfjord kommune ville det medført at statstilskuddet fra 2021 ble redusert fra 427 000 kr til 106 000 kr. Dette tilsvarer nær halvparten av budsjettvolumet for Frivilligsentralen i Kvæfjord. Ved behandlingen av kommuneproposisjonen for 2021, ba imidlertid Stortinget regjeringen om å sørge for at finansieringen av frivilligsentraler overføres til et øremerket tilskudd fra 2021. 207 mill kr flyttes etter dette fra rammetilskuddet til Kulturdepartementets budsjett. Rammetilskuddet til kommunene reduseres tilsvarende, for Kvæfjord kommune utgjør dette 430 000 kr.

Kulturdepartementet vil i 2021 overføre midler til kommunene for utbetaling til frivilligsentralene. Dette skal sikre den forutsigbarhet for kommunene og de eksisterende frivilligsentralene som lenge var fraværende i 2020-opplegget. Kommunedirektøren foreslår ut fra dette driftstilskudd til frivilligsentralen med 525 000 kr, dvs. lik 2020-bevilgningen, dernest også 72 000 kr til dekning av husleie, leksehjelpsordning og ivaretagelse av brannvernlederfunksjon ved Boas og Miniboas; i sum overføring fra kommunen til frivilligsentralen i 2021 med 597 000 kr.

Dette forutsetter at uttrekk fra rammetilskuddet utløser øremerket tilskudd fra Kulturdepartementet til kommunen i 2021 av tilsvarende omfang. Budsjettforslaget fra Frivilligsentralen bygger på tilskudd fra kommunen med 616 670 kr. Som bidrag til å møte de løpende rammekorrigeringer i en tilnærming på linje med kommunens egen virksomhet, er kommunetilskuddet ikke prisjustert fra 2020 til 2021.

I Kulturdepartementets budsjettproposisjon (side 47) framgår dog at regjeringen vil «komme tilbake med eventuelle forslag til endringer i innretningen. Dette vil skje i forbindelse med statsbudsjettet for 2022». Dette kan minne om en slags omkamp, erfaringene med de mange krumspring rundt finansieringen i 2019 og 2020, tilsier at det er grunn til å følge innretningen på «eventuelle forslag».

10112 Arbeidsmiljøutvalg foreslås tilført noe midler til arbeidsmiljømessige tiltak, hvoretter konto *14904 Arbeidsmiljøutvalgets disposisjoner - kun budsjett* står oppført med 50 000 kr. Gitt vedtak i arbeidsmiljøutvalget, bør omfordeling av slike midler til andre rammeområder fanges opp i tertialrapportene. Det er ført opp utgifter til verneombudsordningen med 131 000 kr. Driftstilskudd til bedriftshelsetjenester henføres nå direkte på de ansvarsområder i budsjettet der det blir gjort bruk av slike tjenester uten å gå veien om arbeidsmiljøutvalgets budsjett.

Etter at Kommunal- og moderniseringsdepartementet nylig kom til at valg av arbeidsgiverrepresentanter til arbeidsmiljøutvalget hører under kommunedirektørens kompetanse, vil det bli fremmet særskilt sak som avklarer denne oppnevningen.

10113 IKT-kontor er videreført med to stillingshjemler. Kommunedirektøren har inntil videre ikke funnet rom for å tilbakeføre stillingen som ble kuttet i 2018, etter at det i tertialrapport nr 1/2020 ble skissert tilbakeføring i en samfinansiering med RO3 Helse/omsorg, for å møte kravene om flere velferdsteknologiløsninger. Vi ser i skrivende stund for oss at dette forslaget må vurderes på nytt i løpet av budsjettåret. Utenom lønnsmidler er det ført opp IKT-utgifter i 2021 med vel 5 ½ mill kr, i tillegg føres også utgifter til flere lisenser og driftsavtaler direkte under de aktuelle ansvarsområder.

10211 Økonomikontor må møte omstillingsutfordringer knyttet til reduksjon med to stillinger. I behandling av statsbudsjettet for 2020 ble det besluttet å flytte skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten fra 1.6.2020. I lys av den pågående pandemisituasjonen, ble overføringen forskjøvet til 1.11.2020. Rammetilskuddet til kommunene er korrigert for overføringen, med helårseffekt fra 2021. For Kvæfjord kommune medfører dette redusert rammetilskudd i 2020 med 72 000 kr og deretter ut fra helårseffekt med ytterligere 581 000 kr i 2021. Budsjetttrammen er justert tilsvarende i rammeberegningen. Ansvarsoverføringen konkretiseres ved reduksjon med en stillingshemmel på økonomikontoret, hvoretter den tilsatte tilbys stilling i Skatteetaten i Harstad. I tillegg til dette inndras ytterligere en stillingshemmel ved ledighet omkring årsskiftet.

10312 Tilrettelegging sysselsetting er ført opp med nettoutgift 590 000 kr i 2021. I dette ligger også en treårig avtale om salg av tjenester til Kvæfjord Matkultur til 31.7.2023, som favner 50 pst av stillingen som næringsrådgiver, men slik at denne fortsatt har ordinært tilsetningsforhold i kommunen. Dette må også betraktes som oppfølging av budsjettforutsetningen fra 2020-opplegget, som skisserte delfinansiering via tjenestosalg.

Det er videreført tilskudd til landbruksrådgivningstjenester med 84 000 kr. Bevilgningen fordeles med like andeler til Norsk Landbruksrådgivning Nordland, forutsatt ivaretagelse av lokal rådgivning innen landbruketstjenesten, og Landbruketstjenesten Midtre Hålogaland, forutsatt ivaretagelse av avløserordning og kontorlokalisering på Rå. Tilskuddet er ikke prisjustert, både fordi prisutviklingen i 2020 kommer ut med lavere beløp enn årets kompensasjon tilsa og fordi ikke kun kommunens egen virksomhet, men også andre tiltak finansiert over kommunekassen bør bidra til å møte gjennomgående innstramminger vist i rammeberegningen i kapittel 4.

Som ledd i oppfølgingen av Strategisk næringsplan, finansieres noen tiltak ved eksterne tilskudd der kommunen både står som søker og tilskuddsmottaker. Senest gjelder dette for bredbåndsutbygging i områdene fra Hemmestad og innover Austerfjorden og Gullesfjorden. Kommunen har nylig mottatt tilsagn om tilskudd med inntil 3 970 740 kr eller 49 pst av godkjente utgifter 8 191 000 kr. Det må

legges til grunn at oppfinansieringen av slike tiltak kan vurderes enten i særskilt sak eller tilknyttet tertialrapportene.

10313 Næringsfond har i løpet av kort tid møtt betydelige statlige kutt i tilførselen av ordinære midler; fra årlige millionbeløp til og med 2017 og til 100 000 kr fra 2019. Ut fra virussituasjonen, trådte andre virkemidler til dels i stedet for næringsfondet i 2020. Gitt gjeldende budsjettregime, kan tildelinger fra ordinært næringsfond videreføres på dagens nivå ut budsjettåret 2022, men vil deretter være avhengig av de ressurser som tilføres utenfra. Det er ført opp samlet tilskuddsramme over kommunalt næringsfond i 2021 med inntil 700 000 kr. Innenfor dette avgrenses bevilgningene til nydyrkingstilskudd til 125 000 kr samlet på årsbasis og 37 500 kr pr søker, ut fra tilskudd med 2 000 kr pr godkjent dyrket dekar. Dette kan bety at søknader forskyves til behandling på senere budsjettår. Ellers kan omfanget av slike tilskudd også ses mot de særskilte fondsmidler avsatt til nydyrking i regnskapsavslutningen for 2019.

10411 Kirkelig fellesråd/10412 Gravplasser/gravlunder. Kommunen yter driftstilskudd til menighetsrådet, til kirkelig virksomhet og fellesdrift av gravplasser, ut fra regler i kirkelovgivningen. Budsjettoplegget fra 2019 foreslås videreført, med tilpasning av tilskuddet til kirkelig virksomhet til medlemstallet i Den norske kirke og dermed om lag slik som innbyggertilskuddet påvirkes innenfor inntektssystemet. Tilskuddet til kirkelig virksomhet justeres fra 2019 i tråd med endret medlemstall de siste ti årene. I perioden 2011-2020 har det vært en reduksjon med 347 medlemmer. Det tilsvarer årlig gjennomsnittlig reduksjon med 1,4 pst. Det legges derfor til grunn at tilskuddet til menighetsrådets kirkelige virksomhet nedjusteres tilsvarende, fra 1 530 000 kr i 2020 til 1 509 000 kr i 2021.

Tilskudd til drift av gravplasser foreslås videreført på 2020-nivået, med 1 142 000 kr. Det er som hovedregel ikke innarbeidd prisjustering for tilskudd til andre i budsjettet for 2021. For det første kommer prisutviklingen i 2020 ut med lavere beløp enn årets priskompensasjon tilsa. For det andre legger vi til grunn en tilnærming der ikke kun kommunens egen virksomhet, men også andre tiltak finansiert over kommunekassen må bidra til å møte de gjennomgående innstramminger som er vist i rammeberegningen i budsjettforslagets kapittel 4 (se tabell 6, linje 4 og 5).

Kommunedirektøren vil oppdatere kompensasjonsordningene for låneopptak vedkommende Kvæfjord kirke samt gravplassene på Rå og Flesnes, ut fra faktisk gjeldsbelastning og løpende rentenivå, i løpet av 2021. I denne omgang er det ført opp kompensasjon som i 2020, med 344 000 kr.

10413 Andre religiøse formål utgår fra 2021. Stortinget har vedtatt ny trossamfunnslov. Det betyr at staten overtar ansvaret for den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Basert på anslag for utbetaling fra kommunene i 2020 samt administrative utgifter, legges det til grunn en besparelse for kommunene på 468 mill kr i 2021. Rammetilskuddet reduseres tilsvarende, for Kvæfjord kommune utgjør dette 287 000 kr.

Kommunens regnskapsførte utbetalinger til 29 tros- og livssynssamfunn utgjorde 242 213 kr i 2019. Selv om uttrekket med 287 000 kr ikke helt uventet kan synes noe i overkant, er kommunedirektøren som ledd i et gjennomgående forenklingsarbeid ubetinget enig i overføringen av ansvaret for denne ordningen fra kommunene til statlig nivå.

19990 Reserverte tilleggsbevilgninger. Lønnsveksten som del av deflator er i forslaget til statsbudsjett for 2021 anslått til 2,2 pst. Ut fra beskjedne tillegg i lønnsoppgjøret i 2020 har KS anslått lønnsoverhenget fra 2020 til 2021 å være moderate 0,3 pst. Overhenget viser i hvor stor grad lønnstillegg i 2020, slår ut på lønnsveksten i 2021. Overhenget inngår i hovedsak i den ordinære lønnsbudsjetteringen og kan derfor trekkes ut ved beregningen av de nødvendige reserveavsetninger.

Som nevnt i kapittel 4, tilsier dette behov for avsetninger til å møte lønnsveksten med 3 420 000 kr. Ut fra andelen av lønnsmasse innenfor RO1 Fellesadministrasjon, er det før opp reservemidler på kapittel 19990 med 229 000 kr. Tilsvarende reserveavsetninger foretas på de øvrige rammeområdene. Disse midlene må omfordeles i løpet av budsjettåret, med begrensning om at de bare kan brukes til å møte økte utgifter til fastlønn inklusive pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift til folketrygden.

7: RO2 Oppvekst

Budsjettforslaget for RO2 Oppvekst er gjort opp med brutto driftsutgifter i 2021 på 109 094 000 kr. Hensyntatt tilhørende driftsinntekter på til sammen 16 124 000 kr, gir dette netto driftsutgifter på 92 970 000 kr. Beregnet ramme i kapittel 4 framkommer også med netto utgifter 92 970 000 kr, slik at budsjettforslaget er gjort opp i tråd med rammen.

Beregnet ramme for 2021 er mindre enn for 2020. I tillegg til økte utgifter på noen områder, betyr det at noen enheter må gjøre mer og bedre arbeid innenfor trangere rammer. Lovpålagte oppgaver må prioriteres, og flere stillinger knyttes direkte opp mot refusjoner fra stat, fylkeskommune eller andre kommuner. Det er viktig å ha i mente at det er kommunestyret som til sist fastsetter mål og rammer for virksomheten, mens den enkelte ansatte skal ha fokus på å gi et best mulig tjenestetilbud innenfor de rammer som blir gitt.

For 2021 vil aktørene innenfor oppvekst fortsatt ha sterkt fokus på tidlig innsats, kompetanseutvikling og forbedringsarbeid. Virksomhetsbasert kompetanseutvikling, med veiledning fra våre samarbeidspartnere i universitets- og høgskolesektoren (UH-sektor) og KS, kommer også i 2021 til å være hovedstrategien i utviklingsarbeidet. I 2021 vil:

- Kvæfjordskolen fortsette samarbeidet med SePU (Senter for praksisrettet utdanningsforskning) ved Høgskolen i Innlandet. Dette samarbeidet er finansiert av statlige midler.
- Kvæfjordbarnehagen fortsette samarbeid med Universitet i Tromsø Norges arktiske universitet om kompetanseutvikling og forbedringsarbeid i Kvæfjordbarnehagen. Dette er også finansiert av statlige midler.
- Kvæfjordskolen fortsette arbeidet med å heve personalets profesjonsfaglige digitale kompetanse.
- Kvæfjordskolen og Kvæfjordbarnehagen fortsette arbeidet med språk, lesing og skriving.
- Barnevernstjenesten delta i KS sin satsing «Barnevernløftet».

Det vil fremdeles være stort fokus på at barn og ungdom skal oppleve et trygt og godt leke- og læringsmiljø. Kvæfjordskolen og Kvæfjordbarnehagen har nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Det er ønskelig med en ungdomsarbeider som kan bistå Kvæfjord Frivilligsentral med sitt ungdomstilbud «Kjellern». Budsjettforslaget preges av at lovpålagte oppgaver må prioriteres, men oppvekstkontoret vil i løpet av 2021 se etter andre muligheter for å kunne realisere dette.

Budsjettet for 20000 Oppvekstsjefens kontor må sees i sammenheng med 20015 Flyktningebosetting. Ansvarsområdene deler kontor og dette skaper en situasjon der personalet utfyller hverandre i forhold til fagkompetanse og arbeidserfaring.

I 2020 ble det kuttet 1,4 årsverk på 20015 Flyktningebosetting. I dag gjenstår 0,2 årsverk som flyktningekonsulent og 0,4 årsverk som pedagog. I budsjettforslaget for 2021 flyttes driftsinntekter og driftsutgifter over på 20011 Fellesutgifter. Utgifter til lønn (0,6 årsverk) flyttes over på 20000 Oppvekstsjefens kontor, slik at kommunen fortsatt vil kunne:

- Oppfylle krav, jf. opplæringsloven § 2-16 og § 4a-2. Kommunen har innbyggere som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringsstilbudet for voksne. I slike tilfeller har kommunen plikt til å tilby spesialundervisning, noe som ivaretas av denne pedagogstillingen.
- Følge opp personer som får opplæring etter introduksjonsloven.
- Følge opp barnefamilier med innvandrerbakgrunn som er bosatt i Kvæfjord.

I 2020 har oppvekstkontoret gjennomgått en omorganiseringsprosess. For å samle nødvendig kompetanse og for å avlaste enhetsledere, har kontoret påtatt seg større ansvar for arbeidet med GDPR (Personvernforordningen), anskaffelse av nettbaserte fagsystemer og digitalisering innenfor rammeområdet.

På 20011 Fellesutgifter er følgende uendret i 2021:

- 0,4 årsverk som ressurslærer med ansvar for utvikling av profesjonsfaglig digital kompetanse i Kvæfjordskolen og Kvæfjordbarnehagen. Denne stillingen finansieres av statlige midler fra den nasjonale satsingen for desentralisert kompetanseutvikling og kommunens egenandel.
- Ett årsverk som spesialpedagog i barnehage/ressursperson for kommunens arbeid med språk, lesing og skriving. Stillingen finansieres delvis av statlige prosjektmidler.
- 0,3 årsverk som IKT-ansvarlig ved Borkenes skole. Funksjonen tjener hele Kvæfjordskolen.

Nytt for 2021 er:

- 0,4 årsverk som lærerspesialist/ressurslærer i begynneropplæring i Kvæfjordskolen, fra 1.8.2021. I stortingsmelding 6 (2019-2020) «*Tett på*» er det tilrådet en plikt for kommunene til å sørge for at alle skoler skal ha tilgang på lærerspesialist i begynneropplæring på 1.-4. trinn innen 2025. Denne stillingen og eventuelle utgifter til videreutdanning vil kunne finansieres av statlige midler og kommunens egenandel.
- 0,2 årsverk som koordinator for spesialpedagogikk i Kvæfjordskolen, fra 1.1.2021. I nevnte stortingsmelding 6 tilrådes det tiltak hvor alle barnehager og skoler kan få tilgang til spesialpedagogisk kompetanse. Innehaver av denne stillingen vil ha ansvar for å koordinere det spesialpedagogiske arbeidet i Kvæfjordskolen.
- 0,2 årsverk som DKS-ansvarlig (DKS er Den kulturelle skolesekken) flyttes til ansvar 21311 Kulturskole, fra 1.1.2021.

I tillegg er det budsjettert tilskudd til Pedagogisk psykologisk tjeneste på 1 923 000 kr. Fra 1.1.2021 vil Kvæfjord kommune bla. kjøpe 80 pst logopedstilling.

I budsjettforslaget for 21111 Borkenes skole er det lagt inn 51 årsverk fra 1.1.2021.

- I Kvæfjord kommune er det to barnevernsinstitusjoner som gir tilbud til ungdom med behov for omsorg og videre kartlegging. I 2020 hadde Borkenes skole to faste lærerstillinger knyttet direkte til institusjonsplasserte elever. Antallet institusjonsplasserte elever varierer gjennom skoleåret, noe som skaper en situasjon hvor skolen må rekruttere nye lærere på veldig kort varsel. Det er svært vanskelig å rekruttere lærere med godkjent utdanning i skoleåret, og dette må ofte løses med vikarer uten godkjent utdanning. Fra 1.1.2021 økes antall årsverk knyttet direkte til institusjonsplasserte elever til fire. Utgiftene forutsettes finansiert ved refusjoner fra Troms og Finnmark fylkeskommune eller fra andre kommuner.
- Det videreføres også en ordning med en lærerstilling knyttet til tidlig innsats i skolen, jf. Opplæringsloven § 1-4.

21115 Borkenes skolefritidsordning (SFO) videreføres med fire årsverk fra 1.1.2021.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 ble det innført en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1.-2.trinn fra skoleåret 2020/2021. Regjeringen foreslår å utvide ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til også å omfatte 3.-4.trinn fra skoleåret 2021/2022. Fra skoleåret 2020/2021 gjelder også gratis SFO for elever på 5.-7.trinn med særskilte behov. Ordningene betyr inntektsbortfall for kommunene som kompenseres ved økt rammetilskudd. Medregnet kompensasjon gitt i 2020, betyr dette økning i rammetilskuddet til Kvæfjord kommune i 2021 med 134 000 kr, som er tilført budsjetttrammen for RO2 Oppvekst.

22121 Vik oppvekstsenter, skoledelen, er budsjettert med 8,35 årsverk fra 1.1.2021. Økningen fra 6,15 årsverk i 2020 er knyttet direkte til enkeltvedtak om spesialundervisning. Det videreføres også ordning med ressurs knyttet til tidlig innsats i skolen, jf. Opplæringsloven § 1-4.

22124 Vik oppvekstsenter - barnehage er pga. økning i barnetallet budsjettert med økning i antall årsverk fra 11 til 12,5 fra 1.1.2021:

- Ett årsverk som pedagogisk leder for å oppfylle norm for pedagogisk bemanning, jf. forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjoner i barnehager § 1, og for å oppfylle enkeltvedtak, jf. barnehageloven §§ 19 a og 19 g.
- I tillegg til eksisterende stilling som enhetsleder/rektor, må barnehagen styrkes med 0,5 årsverk som styrer. Dette for å oppfylle krav i Standard tariffavtale - barnehage § 4.6.1.

Vik barnehage- og skolekrets er et område i vekst. Barnetallet vokser og antall årsverk ved oppvekstsenteret øker nå fra 17,15 i 2020 til 20,85 i 2021.

Budsjettforslaget for 22141 Flesnes oppvekstsenter baserer seg på drift i forhold til dagens nivå med 6,44 stillinger. Pr 1.11.2020 er det registrert 10 elever på skoledelen og fire barn i barnehagedelen. Kommunestyret har under *K-sak 52/18 Utredning av fremtidig skole- og barnehagestruktur for Vik skolekrets og Flesnes skolekrets*, om sistnevnte vist til at barnetall og elevtall «på Flesnes er marginalt men at det nå kan vises til en positiv utvikling i bosetting og barnetall. Saken må vurderes på nytt i 2023 dersom barnetallet og elevgrunnlaget ikke blir som forventet i kretsen». Kommunedirektøren ønsker ikke å koble slike vurderinger direkte til budsjett og økonomiplan, men til de faktorer som ble trukket fram i skoleutredningen. Det er ellers lokale forhold som i seg selv kan komme til å påkalle vurderinger av tilbudene ved Flesnes oppvekstsenter også før vi kommer til 2023.

21144 Flesnes svømmehall videreføres som i 2020.

23181 Husby barnehage er budsjettet med 19,9 årsverk fra 1.1.2021. Økningen fra 18 årsverk er for å kunne:

- Oppfylle enkeltvedtak, jf. barnehageloven §§ 19 a og 19 g.
- Dekke vikarbehov når ansatte er på videreutdanning. Dette finansieres av statlige midler.

Regjeringen foreslår å nedjustere pensjonstilskuddet til private barnehager fra 2021. Nedjusteringen betyr reduksjon i pensjonspåslaget på de berørte kommunenes lønnskostnader. For å skjerme barnehager med svak økonomi, foreslås det en overgangsordning med gradvis reduksjon i pensjonstilskuddet for enkeltstående barnehager. Rammetilskuddet reduseres ut fra dette med 216 mill kr i 2021 og dette uttrekket er fordelt på alle kommunene, uavhengig av om der faktisk er private barnehager i kommunene. For Kvæfjord kommune betyr dette reduksjon i rammetilskuddet med 133 000 kr som trekkes ut av budsjetttrammen for RO2 Oppvekst. Kommunedirektøren antar at argumentet for en slik skjevfordeling av denne reduksjonen ligger i en nærmest ideologisk tilnærming til trekk uavhengig av omfanget av private barnehager i kommunen og dermed trekk som om dette er situasjonen i alle kommunene.

21311 Kulturskole er budsjettet med 2,4 årsverk. 0,2 årsverk som DKS-ansvarlig flyttes som tidligere nevnt fra 20011 Fellesutgifter, slik at rektorstillingen økes til 0,6 årsverk fra 1.1.2021. Det hører med at kommunen etter avtale kjøper en 20 pst stillingsressurs av Den norske kirke, Kvæfjord menighet.

25111 Folkebibliotek videreføres med 100 pst stilling som bibliotekleder og 0,6 årsverk som bibliotekar. Ved eventuell flytting av biblioteket til servicebygget, legges det til grunn at kommunedirektøren kan vurdere nåværende bibliotekbygg i Bygdeveien 6 for salg.

For 25211 Museum er budsjettet videreført fra 2020, men uten kompensasjon for antatt prisstigning. Som tidligere nevnt, er det gjennomgående ikke innarbeidd prisjustering for tilskudd til andre i budsjettet. For det første kommer prisutviklingen i 2020 ut med lavere beløp enn det som årets priskompensasjon tilsa. For det andre legger vi til grunn en tilnærming der ikke kun kommunens egen virksomhet, men også andre tiltak finansiert over kommunekassen må bidra til å møte de gjennomgående innstramminger som er vist i rammeberegningen i budsjettforslagets kapittel 4.

For 25511 Tilskudd lag/foreninger er budsjettet videreført i tråd med føringer gitt i økonomiplanen om en mindre årlig økning i tilskuddsordningene for lokale lag og foreninger.

Budsjettet for 27019 NAV-kontor videreføres med to kommunale stillinger. I tillegg til dette betaler kommunen 50 pst av en hel stilling som jobbspesialist, 50 pst av en hel stilling som gjeldsrådgiver og 50 pst av en hel lederstilling. Øvrige konti videreføres fra 2020.

27061 Barne-/ungdomsvern videreføres med 5,8 årsverk. Det er budsjettet med 200 000 kr til kjøp av akuttberedskapstjenester fra Harstad kommune. Pga. usikkerhet rundt fosterhjems plasseringer og tjenestefrikjøp for fosterforeldre må eventuelt merforbruk tas med i tertialrapporteringen i 2021.

Stortinget har utvidet aldersgrensen for rett til ettervern i barnevernet fra 23 til 25 år. Som kompensasjon for merutgifter økes rammetilskuddet til kommunene, for Kvæfjord kommune med 15 000 kr som er tilført budsjettrammen for RO2 Oppvekst.

På 29990 Reserverte tilleggsbevilgninger er det avsatt 966 000 kr til å møte antatte virkninger av lønnsforhandlinger høsten 2020 og i løpet av 2021, dvs. økninger ut over kjent lønnsnivå på budsjetteringstidspunktet. Denne bevilgningen må senere omfordeles til aktuelle budsjettområder og forutsatt at midlene bare kan brukes til å møte lønnsvekst og ikke til andre driftsformål. Profilen på slike omfordelinger styres via utfallet av lønnsforhandlinger og er dermed ikke nødvendigvis konsistent med størrelsen på avsetningen innenfor hvert rammeområde. Dette kan også bety omfordeling av midler mellom rammeområder.

Figur 3: Borkenes skole nybygg, prinsippskisser

Se også omtale under kapittel 11: Om investeringstiltak

8: RO3 Helse/omsorg

Budsjettet for RO3 Helse/omsorg er gjort opp med brutto driftsutgifter i 2021 på 221 139 000 kr. Når vi tar hensyn til tilhørende driftsinntekter på til sammen 38 551 000 kr, gir dette netto driftsutgifter på 182 588 000 kr. Budsjettforslaget er dermed gjort opp i tråd med rammeberegningen i kapittel 4.

Budsjettforslaget fremlegges før innflytting i helsehuset er gjennomført. Det er også i år behov for omfordeling av ressurser internt i helse/omsorg. Helsehuset er ikke tatt i bruk, men en ser her at det kan være behov for styrking av felles mottakstjeneste. Kommunestyrets forutsetning om uttak av effektiviseringsgevinster ved drift av helsehuset i økonomiplan 2019-2022, er senere fulgt opp med nedjusteringer i de årlige utgiftsrammer for RO3 Helse/omsorg; først i rammeberegningen for 2020 (se forslag til budsjett og økonomiplan 2020-2023, side 17, linje 13) og dernest i dette budsjettforslaget (side 20, linje 14); i sum med vél 1,3 mill kr. Det har delvis vist seg krevende å konkretisere slike nedjusteringer, jf. senest K-sak 36/20 *Oppfølging av budsjettvedtak - fysioterapitjenesten*, hvor innsparing av 100 pst stilling fysioterapeut ble redusert til 50 pst stilling. Budsjett 2021 inneholder forslag om at 100 pst stilling som psykisk helsearbeider i skolehelsetjenesten settes vakant i 2021. Dette for å delfinansiere de vedtatte reduksjoner ved innflyttingen i helsehuset.

Forebyggende arbeid. Kommunen forsøker å vri tjenestetilbudet mot mer forebyggende tiltak, men omfordeling av ressurser fra direkte lovpålagte helsetjenester til systematisk forebyggende opplæring og lavterskeltilbud er krevende, da behovet for helse- og omsorgstjenester øker både blant eldre og yngre innbyggere. Befolkninga øker spesielt i aldersgruppa 80 år og eldre, og da øker også behovet for helsetjenester både til somatiske og psykiske tjenester, spesielt mange får demenssykdom.

Kommunen har tatt i bruk velferdsteknologiske tiltak som varslingsalarmer og trykksalarmer. Vi tilbyr legemidler via multidose som pakkes og leveres kommunen av apotek. Kommunen betaler for hver multidose, mens det for pasienten er gratis. Stykkprisen per multidose har nesten fordoblet seg på et par år, noe som krever at det må avsettes penger også til tjenester som kjøpes privat, inklusive velferdsteknologiske hjelpemidler i større format. En medisindispenser som står i hjemmet og leverer medisin til faste tider koster ca. 40 000 kr i årlig leasing, pluss driftsutgifter.

Frisklivsentralen gir et forebyggende tilbud til voksegruppa, og helsestasjonen tilbyr bistand i forhold til ernæring og røykeslutt. Frisklivsentralen gjør et meget viktig arbeid for folkehelsa i kommunen, jf. omtale senere i budsjettforslaget.

Kommunepsykologer skal drive systematisk forebyggende folkehelsearbeid, veiledning av ansatte og individuell behandling. Dette vil styrke det psykiske helsetilbudet til både barn og voksne. Kommunen har to fast ansatte kommunepsykologer, hvorav den ene jobber i forhold til barn og unge, lokalisert på helsestasjonen, mens den andre jobber mot voksne med psykiske lidelser, lokalisert sammen med psykisk helsetjeneste (tidligere omtalt som rus- og psykiatritjenesten).

Psykisk helsearbeider som foreslås satt i vakanse, har drevet miljøterapeutisk arbeid i skolene og 20 pst av stillinga på det frivillig drevne ungdomstilbudet «Kjellern». Fritidsklubben «Kjellern» drives videre av frivillige, uten kommunalt fagpersonell.

VAF-enheten (VAF er velferds-, aktivitets- og fritidstilbud) har til nå vært et helse- og omsorgstilbud til mennesker med utviklingshemming, men denne gruppa reduseres gradvis. Med stortingsmelding 15 (2017-2018) «Leve hele livet» som bakteppe, er det under etablering en arbeidsgruppe på tvers av enheter. Gruppa skal kartlegge hvilke ressurser kommunen disponerer av materiell og personell, og se dette i sammenheng med hvilke behov befolkninga har for dagtilbud, aktivitet og fritidstilbud. Her vil en også se på behovet for lavterskeltilbud og i samarbeid med frivillige og øvrige helsepersonell videreføre og etablere flere tilbud som kan gi livsglede og forebygge ensomhet.

Rekruttering av helsepersonell er en stadig større utfordring. Det er spesielt vanskelig å rekruttere helsepersonell til sykehjem. Rekruttering av helsepersonell er en utfordring for hele landet og dette er et viktig område å jobbe videre med også i Kvæfjord kommune.

Frafall av vertskommuneboere videreføres ved en forholdsvis belastning på rammeområdene. Rammeberegningene forutsetter budsjettkutt pr antatt frafall som i sum svarer til 1 ½ stilling, med

virkning fra 1.juli i det enkelte budsjettåret. Helse- og omsorgsavdelingens andel er beregnet til vel 70 pst. Dette er i budsjett 2021 lagt inn med reduksjon av seks stillinger og til sammen 2 628 000 kr for et halvt år. I 2020 har så langt fire vertskommunebeboere falt fra, antallet vertskommunebeboere er nå 38 personer, med gjennomsnittsalder på drøyt 67 år.

Ny **helse- og omsorgsplan** i 2021 vil bygge på kvalitetsreformen for eldre «Leve hele livet». Nevnte stortingsmelding 15 har fem hovedområder: Et aldersvennlig Norge – Aktivitet og felleskap – Mat og måltider – Helsehjelp – Sammenheng i tjenestene. Det forventes at reformen skal følges opp innenfor de eksisterende rammer, men det kan søkes statlige prosjektmidler underveis.

Øvrige tiltak i henhold til økonomiplan forsøker å få en dreining mot mer forebyggende arbeid. Nye lovpålagte oppgaver er forsøkt ivarettatt. Forslaget innebærer bla. økte utgifter på vel 4 mill kr for lovpålagte tiltak for flere ungdommer med bistandsbehov som flytter i egen bolig.

Stillingsbudsjettet er videreført med omtrent samme antall årsverk som i 2020: 237,1 årsverk. Begrunnelsen for det er at flere ungdommer er flyttet i egne boliger og nå mottar omfattende tjenester fra kommunen. Dette har krevd flere nytilsetninger. 2,2 prosjektstillinger i helsestasjonen og to prosjektstillinger i psykisk helsetjeneste er delvis statlig finansiert frem til 2023. Finansiering av 20 pst jordmorstilling som foreldrestøttende tiltak finansieres ut 2021, mens kommunen finansierer 10 pst stilling som jordmor. Kommunen må etter det vurdere fremtidig behov for jordmor.

Statlig tilskudd til ressurskrevende tjenester er budsjettetert med 7 740 000 kr og antallet brukere har økt fra tre til fire, med dertil økte utgifter til helsetjenester til en person etablert utenfor foreldrehjemmet. Kommunal egenandel i slike tiltak er økt med 46 000 kr pr person fra 2020 til 2021 og dette er tilført ved økning i ramma, jf. omtale i rammeberegningen nederst på side 22.

Det interkommunale **velferdsteknologiprojektet** er inne i sitt fjerde år. Forslaget til statsbudsjett betyr videreføring i ett år. Mål for prosjektet er valg av plattform og responscenter, og økt kompetanse i kommunene. Kvæfjord kommune har deltatt i styringsgruppa, og to av våre ansatte har deltatt i det interkommunale prosjektet. En av våre prosjektmedarbeidere har ledet kurs der til sammen 20 ansatte har gjennomført *Velferdsteknologiens ABC*. 12 ansatte fra helsehuset starter med kurset nå i november.

Kvæfjords helsehus var pilotprosjekt i velferdsteknologiprojektet. Prosjektets framdrift krevde at vi måtte fatte beslutninger lokalt før endelig valg av leverandør var klart. Kommunen har valgt Sensio som plattformleverandør for digitale tjenester til helsehuset, mens prosjektet har gjort et annet valg. Kvæfjord kommune har opsjon på å bli med på dette hvis vi ønsker det. Kvæfjord kommune har tilegnet seg god kompetanse på velferdsteknologi, og vi skynder oss langsomt videre. Når helsehuset er på plass, prioriteres felles varslingssystemer mellom institusjonene og helsehuset. Det er avsatt midler til anskaffelse av hotellås på Kvæfjordheimen, og det vil da kobles via Sensio. Det er også behov for å bytte ut pasientvarslingssystemer og hotellås på de øvrige byggene, slik at alle går til felles varsling. Dette er spesielt viktig samkjøring for natttjenesten som er fleksible og betjener alarmer fra alle avdelingene på Husby, Kvæfjordheimen og helsehuset med videre.

Psykisk helsetjeneste, tidligere rus- og psykiatritjenesten, er en stor enhet i Kvæfjord kommune. Den disponerer ca. 30 årsverk, og har ansvar for psykisk helsetjenester til en stor gruppe av mennesker. Tjenestens enhetsleder har hatt lederansvaret for både natttjenesten og psykisk helsetjeneste. Omfang og kompleksitet i tilbudet til mennesker med psykisk lidelser har økt kraftig, og tjenesten får nå egen leder. Psykisk helsetjeneste gir tjenester i to bokollektiv med fire leiligheter i hver, samt ambulerende tjenester og tjenester ved Møteplassen som har tilhold i servicebygget.

Psykisk helsetjeneste flytter fra underetasjen i servicebygget, som planlegges brukt til Mylderhus og inn i lokalene i hovedetasjen etter helsestasjonen, som flytter til helsehuset. Tjenesten er styrket med psykolog og flere høgskolestillinger finansiert av statlige tilskuddsmidler, som dog gradvis trappes ned og overtas av kommunen i løpet av fire år.

Behovet for tjenester fra mennesker med psykiske helseutfordringer øker kraftig. Det finnes ikke lenger psykiatriske avdelinger hvor pasienter blir boende, så også alvorlig kronisk psykisk syke er nå kommunenes ansvar. Kvæfjord kommune har for få tilrettelagte boliger med døgnbemanning til

mennesker med alvorlige psykisk lidelser eller rusproblemer. Et slikt tilbud bør ha egen personalenhet og tverrfaglig sammensetning, for å kunne bistå den enkeltes behov.

Fact-teamet er et samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene Harstad og Kvæfjord. Skånland kommune trakk seg ut da de ble del av nye Tjeldsund kommune. Prosjektperioden 2017-2022 er delvis statlig finansiert. Dette er et oppsøkende helsetilbud som bistår alvorlig psykisk syke mennesker med tidlig hjelp. Erfaring viser at antall innleggelses reduseres.

Fontenehuset i Harstad er et regionalt lavterskeltilbud som skal bidra til bygge bro mellom utenforskap og arbeidsliv. Det er et gratis lavterskeltilbud for mennesker med psykiske helseutfordringer som hjelper folk ut av isolasjon og utenforskap. Fontenehuset opplyser om at også personer fra Kvæfjord kommune er innmeldt. Budsjett for 2021 er satt til 4 130 000 kr, forutsatt 50 pst statlig finansiering. Fontenehuset søker tilskudd med 100 000 kr fra Kvæfjord kommune, mens det i budsjettforslaget er lagt inn tilskudd på 50 000 kr.

Tilbudet til **pasienter i sykehjem har behov for styrking**. Det anslås at 80 pst av sykehjemspasienter har en demenssykdom. Husby sykehjem er en skjermet avdeling med ni plasser. Kvæfjordheimen (18 pasienter) har en avdeling for personer med demens og en såkalt ordinær sykehjemsavdeling. Tanken var at rolige demenspasienter skulle bo her, men etterspørselen fra personer med demenssykdom er så stor at avdelinga også tar inn urolige pasienter som krever svært mye av ansatte og der medpasienter forstyrres. Det er behov for mer personell og kompetanse i sykehjemmene.

Fire hybler som har fungert som korttidsavdeling frigjøres på Boas når helsehuset tas i bruk. Disse vil tilbys til personer som har kortvarige behov.

Helsehus. Budsjettforslaget fullfører investeringsbevilgningene til helsehuset med 6 637 000 kr i 2021. Det er etter dette ført opp samlede bevilgninger til dette tiltaket over flere år, med til sammen 131 938 000 kr og forutsatt slik finansieringsplan:

Tabell 8: Helsehus, finansieringsplan

Låneopptak	88 805 000
Kompensasjon for merverdiavgift	25 093 000
Tilskudd til forstudie	300 000
Tilskudd til 10 korttidsplasser	17 740 000
	131 938 000

2021-bevilgningen var opprinnelig knyttet til opprusting av Kveldroveien og de tilliggende deler av Bergsveien. Kommunedirektøren er imidlertid kommet til at dette i første omgang må avgrenses til opprusting av ca. 130 løpemeter av Kveldroveien fram til Kvæfjordheimen beløpende til 600 000 kr, mens de øvrige midler først ses mot fullføring av helsehusprosjektet medregnet uteanleggene.

Statstilskudd via Husbanken til korttidsplassene med 17 740 000 kr bygger på et engangstilskudd med 1 774 000 kr for hver plass ut fra en beregning i statsbudsjettet for 2020 av 55 pst tilskudd innenfor en maksimalt godkjent anleggskostnad med 3 226 000 kr for hver plass.

Ferdigstillelse og innflytting i nytt helsehus er det største løftet i budsjettet for 2021. Planleggingen startet i 2013, men innflyttingen er forskjøvet, nå også begrunnet med koronaproblemer. Planen er nå at lege, fysioterapi, ergoterapi, psykolog og helsestasjon flytter inn før jul, mens etablering av korttids-/rehabiliteringsavdeling er planlagt med oppstart på nyåret. Dette gir et forbedret korttidshelsetilbud og kan bidra til at flere får god rehabilitering og kan leve selvstendige liv lenger. Korttidsavdelinga på Boas med fire plasser har vært et midlertidig tilbud. Kommunen får nå 10 nye korttids-/rehabiliteringsplasser med umiddelbar nærhet til fysio-/ergoterapitjenester og legetjeneste. Det vil også bli tilbudt dagrehabilitering, et tilbud som kommunen mangler.

Nytt helsehus innebærer samling av flere helsetjenester og profesjoner i et felles bygg, som igjen bygges sammen med sykehjemmene og basen til natttjenesten, sykepleietjenesten og felleskjøkkenet. Samhandling og samarbeid på tvers av hele kommunen er nødvendig på alle nivå i tjenesteleveringen, og forebyggende arbeid må stå i fokus. Helse- og omsorgsavdelinga er i samarbeid med Sør-Troms HMS-tjeneste i gang med organisasjonsutviklingsprosessen «Inn i helsehuset». Kommunen får OU-midler fra KS, og prosjektleder er tidligere rådgiver i helse/og omsorg, som har vært delaktig siden oppstart i 2013. Hovedfokus er tverrfaglig samarbeid, avklare fellesfunksjoner og lederutvikling. Nytt helsehus berører hele helse- og omsorgstjenesten, øvrige tjenester og ledere vil derfor også involveres i prosessen etter hvert.

Legetjenesten disponere fire fastlegehjemler inkludert 65 pst tilsynslegefunksjon, ett årsverk som spesialsykepleier og 1,8 årsverk for helsesekretærer. Det er nå tre fast ansatte leger og 85 pst fastlege med privat driftsavtale. Alle stillinger er besatt! Det betyr mye for tjenestetilbudet. Det har vært flere år med vikarstafett, noe som ikke er en ønskelig situasjon.

Det ble fra 1.5.2020 innført et knekkpunkt i basistilskuddet for fastleger og et grunntilskudd til leger med få listepasienter. Som kompensasjon for endringene ble rammetilskuddet i RNB 2020 økt med 266 mill kr, hvorav kommunen ble tilført 189 000 kr. Rammetilskuddet foreslås korrigert i 2021. Sammen med helårseffekten, medfører dette økt tilskudd med 194 mill kr, hvorav Kvæfjord kommune tilføres ytterligere 120 000 kr som er regnet inn i budsjettammen for RO3 Helse/omsorg.

Tilsynslege i 50 pst stilling ved sykehjemmene og rehabiliteringsavdelinga fungerer meget bra. Dette styrker legetjenesten i institusjon og gir bedre kvalitet. Tilsynslegen har fleksibel arbeidstid og kan også kontaktes utenfor kontortid. Legen kjenner pasientene og kan bistå med råd også telefonisk. Dette trykker helsepersonalet i sine vurderinger.

Sykepleiepoliklinikk en dag i uken gir i samarbeid med legene tilbud til pasienter med kroniske sykdommer, f.eks. diabetes. Det betyr et mer målrettet tilbud til pasientene som avlaster fastlegene og sykepleietjenesten.

Gjeldende **interkommunale avtale om legevakt, legevaktsentral og nødnett** videreføres. Fra sist sommer er det interkommunal legevakt også på ettermiddager, mens det fortsatt er tilbud om lokal legevakt på dagtid. Kompetansekravet til legevaktsleger er økt, og fastlegesituasjonen er vanskelig også i denne regionen. Det er satt av 2 552 000 kr til dette samarbeidet.

Harstad er vertskommune for det lovpålagte **interkommunale akutte døgntilbudet** (KAD), som driftes i samarbeid med kommunene Lødingen, Tjeldsund og Kvæfjord. Kvæfjord kommunes andel er 973 000 kr pr år. Kommunen kan disponere 161 døgn i KAD-tilbudet, og har så langt benyttet ca. 30 døgn i 2020. Kvæfjord kommune har gjort flere henvendelser til Helsedirektoratet med spørsmål om måltallet som ble satt ved etablering kan endres, men disse er ikke besvart. Kvæfjord kommune har så langt i 2020 ikke betalt for utskrivningsklare pasienter, konto for opphold utskrivningsklare pasienter er videreført med 100 000 kr.

Korttids-/rehabiliteringsavdeling. Etablering av korttidsavdelinga med 10 plasser blir et stort løft for innbyggerne i Kvæfjord kommune. De fire plassene på Boas har vært midlertidige. Samlokalisering med fysio- og ergoterapi, legetjeneste, psykolog og sykepleietjeneste, betyr kvalitetsforbedring i kommunens rehabiliteringsarbeid. Fysioterapeut og ergoterapeut vil delta i daglig rehabilitering, og fleksibiliteten med nærhet vil være til det beste for pasientene. Erfaringen fra tidligere korttidsavdeling i Oscarsvei 9, med fysio- og ergoterapitjenestene i samme lokale var gode. Korttidsavdelinga disponerer 10 årsverk fordelt på seks med høgskoleutdanning og resten helsefagarbeidere. Natttjenesten er inne med to årsverk hvor en ansatt er lokalisert i korttidsavdelinga og ellers får bistand fra øvrige nattvakter ved behov.

Kommunepsykologene er med to årsverk budsjettmessig lagt til helse- og omsorgssjefens kontor, men i praksis lokalisert sammen med helsestasjonen og psykisk helsetjeneste. De inngår i fast faglig samarbeid med øvrige helsepersonell, som leger og fysioterapeuter. Psykologene vil også bidra med

individuell behandling og gi veiledning til øvrige ansatte på helsehuset. Begge psykologene er i spesialiseringssløp.

Ergo- og fysioterapitjenesten/frisklivssentralen. Det videreføres samlokalisering av disse tjenesten i det nye helsehuset med en felles leder. Fysioterapitjenesten har 3,8 årsverk pluss en turnuskandidat som skifter hver sjettede måned. For å få inn igjen nødvendige budsjettmidler etter at kommunestyret under nevnte K-sak 36/20 uten nærmere anvisning kun vedtok at «kommunedirektøren innarbeider stillingen i budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024», tok dette i rammeberegningen form av forholdsvis kutt pr rammeområde, herunder en andel for RO3 Helse/omsorg med 110 000 kr. Ellers er privat driftsavtale videreført med 448 000 kr.

Ergoterapitjenesten og **hjelpemiddelsentralen** disponerer 1,6 årsverk; en ergoterapeut og forslag om å formalisere den lovpålagte transporttjenesten med ca. 60 pst stillingsandel til vaktmester og transport av hjelpemidler, samt 40 pst vaktmester til vedlikeholds- og tilsynsoppgaver underlagt RO4 Teknisk. Kommunen har ikke lyktes i nytilsetting av ergoterapeut. Stillingen inngår som en del av hjelpepersonellet på korttidsavdelinga, og ergoterapeuter ønsker arbeid organisert på dagtid. 10 årsverk gir ikke rom for at en ansatt bare skal jobbe på dagtid og på ukedager, da det vil medføre mer belastning på de øvrige medarbeiderne, med flere kvelds- og helgetimer. Ergoterapeutisk kompetanse er viktig i rehabilitering og opptrening av pasienter, og vi ser derfor på overføring av deloppgaver fra ergoterapeut til annet personell.

Frisklivsarbeidet viderefører 50 pst stilling til koordinator og frisklivstilbud. Sammen med fysioterapitjenesten tilbys ni gruppetilbud med forebyggende aktivitet: fallforebygging, treningsgruppe på Boas og på sykehjemmet, bassenggruppe, gruppe med intervall og styrke samt bevegelsesgruppe. Helsestasjonen tilbyr i samarbeid med Harstad kommune kurs i ernæring og røykesluttstøtte. Kommunen har tilbudt Kurs i mestring av belastninger (KIB) og høsten 2020 startet et nytt kurs med 12 deltagere. Dette tilbudet gis av psykolog og frisklivskoordinator i samarbeid med Bikuben. Frisklivssentralen har i samarbeid med 10.klasse på Borkenes skole laget aktivitetssti «Bedringens vei» med 12 ulike aktiviteter langs stien. Frisklivskoordinator samarbeider med frivilligsentralen, og sammen har de fått ulike tilskuddsmidler, sist til forebygging av ensomhet blant eldre i Gullesfjord.

Helsestasjonen disponerer tre årsverk som helsesykepleiere. En prosjektstilling er redusert fra 1.7.2020 og budsjettforslaget betyr reduksjon av 100 pst stilling som psykisk helsearbeider. Denne stillingen har i hovedsak brukt miljøterapeutisk kompetanse i skolene og fulgt opp elever med spesielle utfordringer, også i videregående skole. Som del av helsestasjonstjenesten inngår kommunepsykolog med deler av sin stilling, 30 pst stilling jordmor, 15 pst tilsynslege og fysioterapeut. 2,2 stillinger er delvis statlig finansierte prosjektstillinger, hvor tilskuddet reduseres over fire år, med siste tilskudd i 2022.

Kommunepsykolog i 100 pst stilling er rettet mot forebyggende arbeid med barn og unge. Stillinga styrker det forebyggende arbeidet i forhold til psykisk helse og rus, og kan ses som en del av satsingen med prosjekttilskudd. Innvilgede prosjektmidler er rettet mot forebyggende rusarbeid, og forebygging av langvarige og sammensatte behov for bistand, foreldreveiledning samt oppstart og utprøving av hjemmekonsulent. Helsestasjon for eldre er også et forebyggende tilbud som inngår i satsingene, og denne tjenesten tilbys alle innbyggere over 80 år. Forebyggende arbeid mot barn og unge foregår også via SLT-prosjektet som kommunen drifter i samarbeid med politiet (SLT er Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak). Forslaget om å la stilling som psykisk helsearbeider stå vakant betyr at ungdomstilbudet «Kjellern» må driftes videre av frivillige, uten kommunal fagperson. Ungdommens helsestasjon tilbyr tjenester noen timer den samme dagen som ungdomsklubben er åpen.

Kvæfjord kommune har i 2020 vedtatt en lovpålagt **utviklingsplan på området habilitering og rehabilitering**. Planen skal bidra til å gi et godt rehabiliterings- og habiliteringstilbud til innbyggerne. Planen viser at kommunen mangler noen tilbud, bla. dagrehabiliteringen som kommer på plass når korttidsavdelinga åpner. Samarbeid med Harstad kommune om pårørendeskole for nærpersoner med demenssykdom videreføres.

Kommunen har avtale om 23 **varig tilrettelagte arbeidsplasser** (VTA) ved Inko, avdeling Borkenes. Budsjettforslaget viderefører også to private avtaler om tilrettelagt arbeid. I tillegg videreføres et tilrettelagt arbeidstilbud i kommunal virksomhet.

37055 BPA, omsorgsstønning og avlastning (BPA er Brukerstyrt personlig assistanse). Det er innvilget omsorgsstønning for tre familier, to familier er innvilget avlastning hos privat tjenesteyter annenhver helg og to BPA-tiltak driftes av private leverandører. Budsjetten er videreført med brutto utgifter 9 400 000 kr som fratrukket statlig tilskudd gir netto utgift med 5 700 000 kr.

37057 Støttekontakttiltak foreslås videreført med et nettobudsjett på 655 000 kr. Dette er et individuelt tilbud som skal bidra til å forebygge ensomhet og bistå til meningsfull fritid. Støttekontakt kan være en viktig støtte også for personer med demenssykdom, og her har vi spesielt god erfaring.

Felleskjøkkenet disponerer 3,31 årsverk fordelt på tre faglærte kokker, hvorav to i deltidsstillinger. Omsetningen er fortsatt økende, og det er behov for utvidelse og oppgradering av lokaler. Som en del av «Leve hele livet» kan kommunen søke statstilskudd for å få kjøkken tilbake til institusjonene.

Nattjenesten disponerer 20,5 årsverk. Tjenesten er lokalisert i området Husby, Kvæfjordheimen, Boas og sentrum. Nattevaktene på Boas følger med til rehabiliteringsavdelinga i helsehuset. For å trygge beboerne på Boas, flyttes basen for to ambulerende nattevakter dit, fortsatt som ambulerende nattevakter for hjemmetjenestene. En felles nattjeneste med fleksible medarbeidere bidrar til gode tjenester som brukes der behovene er størst, men trykket især på sykehjemmet kan bli veldig stort. Nattjenesten har hatt felles enhetsleder med psykisk helsetjeneste, men da oppgavene ble for omfattende får tjenestene hver sin enhetsleder. I startfasen vil enhetsleder ha 60 pst stilling, som senere vurderes utvidet og tilført flere oppgaver.

Kommunens botilbud. Kvæfjordheimen disponerer 17,71 årsverk og har 18 plasser i bruk, hvorav to korttidsplasser. Det blir 18 langtidsplasser etter åpning av korttidsavdelinga. Seks rom er satt ledig på Kvæfjordheimen og ressursene omdisponert til oppstart av ny korttidsavdeling. Det er ikke funnet plass for økt bekvinning til Kvæfjordheimen. Større andel av pasientene med demenssykdom trenger skjerming, og ni plasser på Husby sykehjem er for lite. 80 pst av sykehjemspasienter har en demenssykdom. Det er ledighet i stillinger på Kvæfjordheimen og en stor utfordring å få disse besatt, noe som bidrar til mer press på de som er på jobb. Ved siste utlysning etter sykepleiere ble det tilbudt 20 000 kr ekstra i lønn, men vi fikk ingen søkere. Personalet jobber med å få til mer individuelt tilpasset tilbud etter modellen vips, en sykepleiefaglig dokumentasjonsmodell basert på fire nøkkelbegreper i kontakten mellom pasient og helsevesen. Det er satt av 150 000 kr til hotellåser, noe som bidrar til mindre uro for alle pasienter.

Husby sykehjem videreføres med 10,82 årsverk og ni pasientrom i et skjermet tilbud til mennesker med demenssykdom. Det er krevende å arbeide med mennesker med alvorlig demenssykdom. Ansatte arbeider kontinuerlig med å få til et bedre tilrettelagt individuelt tilbud, også her etter vips-modellen.

Husby bosenter er omsorgsboliger med 14,9 årsverk og 12 rom. Det er godkjent som sykehjem og det planlegges gradvis omdisponering til sykehjem, i første omgang seks plasser. Bosenteret har fortsatt en del beboere som ikke kvalifiserer for sykehjemsplass, men som trenger dette botilbudet. Etter hvert som antallet vertskommunebeboere reduseres, vil det frigjøres plasser både på Husby bosenter og på Kveldro bosenter.

Kveldro bosenter er omsorgsboliger med 10 plasser. Fire opprinnelige sykehjemsplasser er etter ombygging ikke godkjent som sykehjem. Kveldro bosenter videreføres som omsorgsbolig, og har god innredning med mulighet for delvis skjerming og to grupper å fire beboere, pluss to sjølstendige leiligheter med egen utgang og atkomst til fellesarealer. Disse leilighetene kan også disponeres helt uavhengig av Kveldro bosenter.

Når korttidsavdelinga flytter fra Boas vil fire ledige hybler tilbys som korttidsutleie for personer med behov for midlertidig bolig. Dette gir et ekstra trinn i kommunens omsorgstrapp, noe vi hadde tidligere på Kvæfjordheimen og før korttidsavdelinga på Boas ble etablert.

Sykepleietjenesten disponerer 17 årsverk, etter reduksjon av stilling på grunn av flytting av en ressurskrevende bruker til omsorgsgruppe Borkenes. Sykepleietjenesten flytter inn i underetasjen på Kvæfjordheimen, og restaureringsarbeid pågår. Budsjettet gir rom for leasingavtale for en ny bil pga. større etterspørsel etter tjenester. Tjenestebilene får garasje i underetasjen på helsehuset.

Dagtilbud for hjemmeboende personer med demens er en lovpålagt tjeneste etablert i 2012. Tilbudet videreføres med fire plasser to dager i uken og 40 pst stilling. Tilbudet planlegges etablert på Boas, i lokaler som frigjøres når korttidsavdelinga flyttes og lokaler der frigjøres. Kommunen tilbyr dagtilbud for hjemmeboende demente som bor i Gullsfjord, med avtale med det nyetablerte «Inn på tunet» ved Bømark gård. Felles pårørendeskole til mennesker med demenssykdom videreføres i samarbeid med Harstad kommune.

Omsorgsgrupper og hjemmetjenester til innbyggere med store bistandsbehov

Kvæfjord kommune har 60-70 innbyggere med diagnosen utviklingshemming, hvorav 38 er tidligere verstkommunebeboere. Hjemmetjenester til mennesker med kognitiv svikt gis i hovedsak av omsorgsgruppene Berg og Borkenes samt natttjenesten. Psykisk helsetjeneste har fått et større omfang og gir også bistand til personer med kognitiv svikt og alvorlige psykiske lidelser. Husby bosenter og Kveldro bosenter gir i hovedsak tilbud til eldre med kognitiv svikt, men det er tidvis en utfordring å få søkere til ledige plasser. Beboere og personale har opparbeidet langvarige relasjoner som er vanskelig å bryte, og flytting til bosenter er et vanskelig valg også for pårørende og verger. Dette har medført at vi periodevis har langvarig ledighet av plasser på bosentrene.

Bruk av makt og tvang. Antall personer som har vedtak om bruk av makt og tvang etter helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9 reduseres stadig. Pasientrettighetsloven kap. 4 hjemler bruk av tvang for å gi helsehjelp, her har kommunen stadig flere saker. Samtykkekompetanse er blitt en mer krevende oppgave, da helsepersonell skal vurdere den enkeltes samtykkekompetanse på ulike områder. Ny lov om bruk av tvang i forbindelse med helsehjelp er sendt på høring, med forslag om at særrettigheter for mennesker med utviklingshemming utgår. Bruk av tvang i helsehjelp skal ikke gjennomføres ut fra diagnoser, men det skal foretas en individuell vurdering av pasientens samtykkekompetanse. Tillitsskapende arbeid skal ha fokus, og dokumentasjon av arbeidet skal foreligge. Dette arbeidet har fått økt fokus spesielt i sykehjem, og veiledning av ansatte pågår.

Frivilligsentralen. Samlokalisering av Møteplassen og Frivilligsentralen har bidratt til større aktivitet og deltagelse. Rekruttering av frivillige til og bruk av frivilligsentralens tilbud øker stadig. Leder av frivilligsentralen er en sentral medspiller og samarbeidspartner ved ulike arrangementer. Frivilligsentralen har fast mandagskafé og drifter ungdomsklubben «Kjellern» som er et populært tilbud til ungdom mellom 13 og 18 år, onsdager fra kl. 13:30 til 20:00.

Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep (SMISO). Budsjettet bygger på en treårig avtale fra 2018-2020, men økt fra 10 000 kr til 15 000 kr årlig for de neste årene 2021-2023. Kommunen har over flere år gitt tilskudd mot at SMISO gir undervisning på et skoletrinn og opplæring for ansatte i barnehager og SFO. SMISO ber kommunen spesielt legge merke til at det de tilbyr ikke er mulig for eksisterende hjelpeapparat i kommunen å gi, da SMISO-medarbeiderne bygger på egne erfaringer.

For å ivareta oppfølging av **helsefaglæringer**, videreføres 30 pst stilling som faglig leder. Endringer i opplæringsloven benevnt som «Kandidat for fagbrev på jobb», er et tilbud som reduserer kravene til praksis for utdanning til fagbrev. Fylkeskommunen vil etter hvert tilby opplæring etter den nye ordningen. Kommunen vil tilrettelegge og motivere ufaglærte ansatte til å ta fagutdanning mens de er i jobb, og forventer større etterspørsel fra egne ansatte når praksiskravet er redusert fra fem til ett år.

Ordningen med aktivitetsvenner på Boas ble ikke videreført i 2020 pga. koronapandemien. Det er ikke avsatt egne midler til videreføring, men vi anser det som mulig å finne ressurser hvis det lar seg gjøre å gjenoppta dette i 2021. Utgiftene i 2019 var ca. 45 000 kr.

Kompetansebygging. Kommunen inngikk i 2019 avtale med KS Læring, et kompetanseprogram som gjennomføres digitalt. Kommunen hadde stor nytte av programmet da pandemien veltet over oss. De ansatte fikk på en enkel digital måte tilgang til tre viktige smittevernkurs, noe som gir kunnskap om smittevern. Enhetslederne fulgte opp at alle ansatte inklusive sommervikarer fikk gjennomført disse kursene. Alle kurs som gjennomføres blir dokumentert og lagret digitalt. En arbeidsgruppe lager nå en kompetanseplan for de ulike yrkesgrupper, og hyppighet på kompetanseoppdatering på en del faste fagområder.

Kommunen er pliktig til å gi **lovpålagt opplæring** og søker årlig om statlige kompetanse- og innovasjonsmidler fra fylkesmannen og ellers andre prosjekter som gir tilskudd til kompetanseheving. Ansatte må i tillegg til støtte fra kommunen og ulike statlige prosjektmidler, fortsatt bidra med en stor egeninnsats. Samlet sett bidrar dette til en kontinuerlig utvikling av medarbeidere og tjenester. En del av disse midlene går til formell videreutdanning, mens resten går på intern kompetansebygging. Det er i budsjettforslaget satt av 435 000 kr til opplæringstiltak, 411 000 kr til vikarer ved studiepermisjoner eller kurs og 347 000 kr til opplæring av vikarer i slike sammenhenger.

Omstilling er en pågående prosess. Budsjettforslaget for 2021 betyr flere organisatoriske endringer. Psykisk helsetjeneste får egen enhetsleder, da oppgavene som er pålagt kommunene er av et omfang som krever det. Ergo- og fysioterapitjenesten videreføres med felles enhetsleder. Antallet enhetsledere ble redusert fra 10 til 9 da enhetsleder ved VAF-enheten ble pensjonist sist sommer, ved at enhetsleder i omsorgsgruppe Berg overtok lederansvaret også for VAF-enheten. Enhetsleder for natttjenesten og psykisk helsetjeneste blir enhetsleder for psykisk helsetjeneste, mens natttjenesten får ny enhetsleder, foreløpig i 60 pst stilling. Stillingen planlegges utvidet til 100 pst ved endret oppgavefordeling i løpet av 2021.

Sykepleietjenesten flytter fra Oscarsvei 9 til underetasjen på Kvæfjordheimen, mens sju enhetsledere blir igjen inntil nye lokaler kan tilbys. Kvæfjordheimen har seks ledige pasientrom. Hvis etterspørsel på langtidsplasser kan dekkes innenfor eksisterende plasser, kan vi vurdere om enhetslederne kan lokaliseres her.

VAF-enheten skal gjennomgå en endring fra å gi tjenester til innbyggere med utviklingshemming til å bli et tjenestetilbud til hele befolkningen. Tilbudet skal bygge på reformen «Leve hele livet» og øke samarbeidet med frivillige og øvrige tjenesteområder. VAF-enheten skal fortsatt gi tilbud til brukere med kognitiv svikt, men også gi et fremtidsrettet og godt tilbud til flere innbyggere. De tidligere vertskommunebeboerne erstattes ikke av nye, og VAF-enheten har både materielle og personalmessige ressurser som bidra til dette.

Behovet for omstilling i tjenesteytinga gjelder innenfor alle områder, og kommunen forsøker å tilpasse tjenestene i forhold til statlige føringer og endrede krav, både fra myndigheter og fra brukere. Helse- og omsorgsadministrasjonen har tidligere byttet ut tre av seks medarbeidere, og i løpet av første halvår 2021 vil det skje nye utskiftninger ved at ytterligere to ansatte blir pensjonister.

Med unntak for betalingssetser som er underlagt statlige føringer, som for eksempel egenandelstak på hjemmehjelpstjenester koblet til egeninntekt, legges det til grunn økninger i betalingssetsene fra 2020 på 2,5 pst. Det vises til fullstendig oppsett i vedlegg til budsjettet.

Egenandelstak 1 og 2 for frikort for helsetjenester slås fra 2021 sammen til ett nytt egenandelstak. For å skjerme utsatte grupper som kan få utfordringer med høyere egenbetaling, økes rammetilskuddet med 50 mill kr. Gitt fordeling etter delkostnadsnøkkel for sosialhjelp, gir dette økt rammetilskudd til kommunen med 31 000 kr. Budsjettrammen for RO3 Helse/omsorg er oppjustert i tråd med dette.

På **39990 Reserverte tilleggsbevilgninger** er det avsatt 2 056 000 kr for å møte neste års virkninger av forventede lønnstillegg. Bevilgningene må senere omfordeles og det legges til grunn at midlene bare disponeres til å møte lønnsvekst og ikke til andre formål. Profilen på slike omfordelinger styres via lønnsforhandlinger og er derfor ikke nødvendigvis konsistent med størrelsen på avsetningen for hvert rammeområde. Dette kan i sin tur også bety omfordeling av midler mellom rammeområder.

9: RO4 Teknisk

Rammeområdene RO4 Teknisk og RO6 Selvkost ses i sammenheng. Rammeområdene omfatter kommunalteknisk drift, investeringsoppgaver, lovpålagte tjenester, myndighetsoppgaver og forvaltningsoppgaver. RO6 Selvkost ble i 2011 skilt ut fra RO4 Teknisk, for samling av alle budsjettansvar med helt eller delvis krav om selvkostfinansiering via gebyrer på tjenestene.

RO4 Teknisk består av følgende budsjettansvarsområder: 40000 Teknisk kontor, 44021 Brannvern, 44031 Havnevesen, 44032 Veier, 44033 Veilys, 44042 Kommunale bygg, 44051 Renholdstjeneste, 44061 Idrettshall/basseng, 44062 Kvæfjord kulturhus og 44063 Parker/baneanlegg.

RO6 Selvkost består av følgende ansvarsområder: 64012 Vannforsyning, 64013 Avløp/rensing, 64014 Slamtømming, 64015 Renovasjon/miljøstasjon, 64020 Feiertjeneste, 64301 Plansaksbehandling, 64302 Byggesaksbehandling og 64303 Kart og oppmåling.

Stillinger:

Det er i dag 25 stillingshjemler i RO4 Teknisk og RO6 Selvkost, fordelt på flere av ansvarsområdene. I tillegg kommer stillinger som er knyttet til vertskommunesamarbeidet og som Harstad kommune er arbeidsgiver for.

Det ligger i tillegg inne en ny fast stilling på 44042 Kommunale bygg som fagarbeider, fordelt med 60 pst på hjelpemidler i samarbeid med RO3 Helse/omsorg og 40 pst på kommunal drift av bygg og eiendommer. Denne funksjonen dekkes i dag av vikar.

Fra 1.9.2021 blir det reduksjon med 30 pst stillingsandel som er fordelt på 64301 Plansaksbehandling, 64302 Byggesaksbehandling og 64303 Kart og oppmåling.

Vertskommunesamarbeid:

Kvæfjord kommune har med hjemmel i kommuneloven § 20-2 inngått et administrativt vertskommunesamarbeid med Harstad kommune, på følgende ansvarsområder: 64012 Vannforsyning, 64013 Avløp/rensing, 64014 Slamtømming, 64015 Renovasjon/miljøstasjon, 44021 Veier, 44033 Veilys, samt 44021 Brannvern og 64020 Feiertjeneste.

Dette samarbeidet er fordelt på to avtaler, henholdsvis teknisk drift og brannvern. Harstad kommune er vertskommune og utfører tjenestene på disse områdene på vegne av Kvæfjord kommune.

Lovreglene om vertskommunesamarbeid åpner for samarbeid om lovpålagte oppgaver og tjenesteyting som også innebærer myndighetsutøvelse. Et slikt samarbeid har ingen selvstendig organisatorisk overbygning, men blir del av tjenesteapparatet i vertskommunen. I tråd med dette har kommunedirektøren i samarbeidskommunen Kvæfjord delegert administrative styringsfullmakter på disse områdene til kommunedirektøren i vertskommunen Harstad.

Harstad kommunes drifts- og utbyggingsavdeling er i praksis Kvæfjord kommunes drifts- og utbyggingsavdeling på de områdene vi samarbeider om. Samarbeidsavtalen om brann- og feiertjenester betyr at brannsjefen i Harstad kommune også er leder for brann- og feiertjenestene i Kvæfjord kommune. Brannmannskapene er ansatt i Harstad kommune og brannvesenet er del av Harstad Brann og Redning.

Samarbeidsavtalene er fra 2013. Avtalen om brann- og feiertjenester ble evaluert i 2019, og begge avtalene er videreført. Avtalene sikrer en nødvendig robusthet og faglig kompetanse på svært viktige drifts- og forvaltningsoppgaver i Kvæfjord kommune. Under koronapandemien har dette samarbeidet vært avgjørende for å kunne opprettholde en sikker og tilfredsstillende tjeneste på disse områdene i Kvæfjord kommune.

Kvæfjord kommune og Harstad kommune har også et samarbeid på skogforvaltning, med Kvæfjord kommune som vertskommune. Avtalen ble inngått 1.1.2020, og det er et godt og vellykket samarbeid om skogpådriv og annen utvikling på dette fagområdet.

Budsjettforslaget for 2021 er gjort opp med følgende sluttsummer:

Tabell 9: Budsjettsammendrag RO4 Teknisk, RO6 Selvkost

<u>RO4 Teknisk</u>			
Utgifter	27 589 000	herav avsetning bundne fond	3 000
Inntekter	-2 386 000	herav bruk av bundne fond	-39 000
Netto utgift	25 203 000	Netto driftsutgift	25 239 000
<u>RO6 Selvkost</u>			
Utgifter	16 410 000		
Inntekter	-17 349 000	herav bruk av bundne fond	-1 247 000
Netto inntekt	-939 000	Netto driftsutgift	308 000

Budsjettet er altså i utgangspunktet saldert med netto utgift 25 203 000 kr innenfor RO4 Teknisk og med netto inntekt -939 000 kr for RO6 Selvkost. RO4 Teknisk er dermed gjort opp 370 000 kr under rammeberegningen i kapittel 4. For RO6 Selvkost går selvkostberegningen foran rammeberegningen, slik at tallene ikke er sammenlignbare. Justert for avsetninger til bundne fond med 3 000 kr og bruk av bundne fond med 1 286 000 kr (se også fotnoten på side 64), framkommer deretter netto driftsutgifter i forslaget til budsjett for 2021 med 25 239 000 kr for RO4 Teknisk og 308 000 kr for RO6 Selvkost.

Budsjettforslaget følger i hovedsak opplegget i økonomiplan 2020-2023. Det er innarbeidet et generelt nedtrekk som følge av redusert ramme og effektiviseringskrav. Det er ikke innarbeidet prisstigning på varer og tjenester, med unntak av der dette er avtafestet. Det er i tillegg lagt inn midler til styrking av noen områder.

Det er ikke medtatt noe ekstra utgifter i budsjettforslaget som følge av nødvendig smitteverntiltak som er iverksatt i 2020 og skal pågå utover i 2021. Kommunedirektøren legger til grunn at slike forhold kan tas opp i særskilt (budsjettregulerings)sak, jf innledende omtale i kapittel 1.

Oppgaver og ansvarsforhold er i hovedsak uendret fra 2020. Det er gjort noen justeringer på ansvarsplan, byggesak og kart/oppmåling for å få en bedre fordeling av stillingsressurser i forhold til oppgavene på disse ansvarsområdene.

Her beskrives noe særskilte tiltak og endringer i budsjettforslaget:

40000 Teknisk kontor består blant annet av administrasjon av teknisk avdeling og oppfølging av samarbeidsavtaler, eiendomskattekontor, generell saksbehandling, landbruk og skogbruk (i samarbeid med Harstad kommune), tilskudd i landbruket, viltforvaltning og motorferdsel.

Kvæfjord kommune har i samarbeid med fylkesmannen og andre etater forvaltningsansvar for «Skallan-Rå utvalgte kulturlandskap». Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en samling av de mest verdifulle kulturlandskapene i Norge. Kvæfjord kommune tildeler årlig midler til gode prosjekter i området, etter bestemte kriterier.

Forprosjekt for Kvæfjord Miljøjord er avsluttet. Kommunen bistår foretaket i det videre arbeidet med dette prosjektet i 2021. Det er også igangsatt et forprosjekt for utvikling av drivhus på Rå og etablering av et prøveprosjekt på biokull. Begge prosjektene er svært interessante og vil være viktige klimatilak for landbruket og næringslivet i Kvæfjord. Dette kan sammen med andre tiltak bidra til at landbruket i kommunen er klimanøytralt i løpet av noen år.

Det er videreført tilskudd til landbruksrådgivningstjenester med 84 000 kr. Bevilgningen fordeles med like store andeler mellom Norsk Landbruksrådgivning Nordland og Landbrukstjenesten Midtre Hålogaland, jf. omtale i budsjettforslagets kapittel 6.

Ressurskartlegging og kartlegging av arealer gjennom arealressurskart i målestokk 1:5000 (AR5) utføres nå i egenregi, og er helt avgjørende for utbetaling av støtte til bonden i landbruket og et viktig grunnlag i planarbeidet og saksbehandlingen.

44021 Brannvern er oppjustert med 3,0 pst økning i driftsutgifter som følge av avtalen med Harstad Brann og Redning.

Det er innarbeidet 150 000 kr til lovpålagt opplæring for utrykningsledere. Det er signalisert behov for opplæring av ytterligere fem brannmannskaper på grunnkurs, men ikke funnet rom for dette i 2021. Det er medtatt 200 000 kr eksklusive merverdiavgift til bærbar brannsprøyte og motorsprøyte på hjul. Den gamle er defekt.

Det ble i 2020 nedsatt et arbeidsutvalg for å vurdere videre lokalisering av ny brannstasjon på Borkenes. Deltakere har vært brannsjef, to brannmannskap/utrykningsleder på Borkenes stasjon og teknisk sjef. Det er utarbeidet en mulighetsstudie i samarbeid med Norconsult AS, for ny plassering og utforming av brannstasjon samt kostnadsanslag. Utvalget konkluderer med at det bør bygges ny brannstasjon på den kommunale eiendommen i Råsjoen. Utgiftene til ny stasjon er anslått til 20 mill kr eksklusive merverdiavgift. Tiltaket er innarbeidet i siste del av økonomiplanperioden. Det må samtidig anlegges ny og sikrere adkomstvei fra Industriveien til dette området, for øvrig i tråd med gjeldende reguleringsplan, jf. skisseforslag vist på side 56.

Kvæfjord kommune har samarbeid med kommunene Sortland og Lødingen om utrykningsberedskap i Gullsfjord, i tillegg til mannskap på Flesnes branndepot. Etter innføringen av nødnett skal nærmeste enhet kalles ut fra 110-sentralen.

Det jobbes videre med de kommunene som har samarbeid om brantntjenester i Harstad-regionen, for å styrke og utvikle samarbeidet i tråd med nye forskriftskrav og oppgaver. «Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene» er nå ute på høring. Denne vil blant annet stille nye krav til samarbeid og utrustning av brannvesen.

Kvæfjord kommune kan ikke stå alene med brantntjenester i fremtiden. Det vil være svært krevende å stille tilfredsstillende bemanning eller ressurser til å oppfylle krav og gjennomføre de oppgaver som kommunene er pålagt etter brannloven. Det er derfor nødvendig å styrke og videreutvikle samarbeidet om brantntjenester i Harstad-regionen, evt. på sikt etablere et nytt brannvesen som eksempel «Midtre Hålogaland brann og redning» sammen med flere kommuner. Lokal forankring er likevel en styrke og bør vektlegges i videre samarbeid.

Ny risiko- og sårbarhetsundersøkelse for brantntjenesten er nødvendig for å se på dimensjonering av brantntjenesten. Dette er ikke gjennomført. Harstad Brann og Redning vil derfor i samarbeid med kommunene jobbe videre med en løsning for dette i 2021 og 2022. Dette vil også bli en oppfølging av *TU-sak 12/19 Evaluering – samarbeidsavtale brannvern og feiertjenester*, jf. vedtakets punkt 6 om å se på brannordninga på Flesnes med hensyn til dimensjonering.

44031 Havnevesen: Kommunene har en del oppgaver etter havne- og farvannsloven. Kvæfjord kommune krever ikke inn noen havneavgifter etter loven, og utgifter må derfor fullt ut dekkes over budsjetttrammen.

Det etableres ny gjestebrygge i Borkenes småbåthavn, i samarbeid med en lokal oppdrettsbedrift. Drift av denne utføres av Kvæfjord Båtforening i henhold til etablert samarbeidsavtale.

Moloen i Leikvika har fått noen stormskader og må på sikt forsterkes og plastres med store stein. Det er ikke funnet midler til dette i budsjett 2021, men det utredes videre.

Kommunens kai i Råsjøen er i dårlig stand, og ikke i bruk. Tiltak for utbedring vurderes. Sjøfyllinga i Råsjøen er delvis utvasket og det er setningsskader på de kommunale byggene i området. Fyllinga bør forsterkes og plastres, noe som bør vurderes i sammenheng med kaia. Det er ikke satt av midler til dette arbeidet i budsjettet for 2021.

44032 Veier er lagt inn med 3,0 pst økning i driftsutgifter som følge av avtalen med Harstad kommune om kommunaltekniske tjenester.

Kommunalt finansieringsbidrag til Kveøyforbindelsen utgjør nå 1 250 000 kr pr år. Det årlige bidraget fra lokalsamfunnet gjennom Kveøyforbindelsen AS blir i tråd med tidligere vedtak avtrappet; først til 100 000 kr i 2021 og 50 000 kr i 2022, for deretter å utgå fra 2023.

Det er satt av midler til opprusting av Kveldroveien som del av helsehusprosjektet. Forutsatt ny brannstasjon i Råsjøen, vil det ble nødvendig å anlegge ny og sikrere adkomst til området. Denne vil også ha betydning for utvikling av havne- og industriområdet i Råsjøen.

Det er i tråd med økonomiplanen lagt inn 100 000 kr i ekstra styrkningsmidler til vei og veilys, som foreslås brukt til skogrydding og sikring langs kommunale veier.

Utgiftene til sommer- og vintervedlikehold på veier har økt. Dagens bevilgning dekker ifølge vår driftsavdeling i Harstad kommune, nødvendig snøbrøyting og strøing på de kommunale veiene, brøytetikker, feiing og noe sommervedlikehold. Veivedlikehold utover dette og reasfaltering krever ekstra midler. Vinteren 2019/2020 har gitt et overforbruk i forhold til budsjett og medførte økte skader på veinettet.

Adresseprosjektet er på det nærmeste ferdigstilt. En del veier skal skiltes med nye veinavn, men det er det ikke avsatt midler til i 2021.

44033 Veilys: budsjettet er redusert med 70 000 kr i forhold til 2020. Det er inngått ny avtale om vedlikehold og ny strømvartale som kan medføre noen besparelser på drifta som kan forsvare dette. Styrkningsmidler på vei og veilys er foreslått brukt på veivedlikehold, skogrydding pga. økt behov.

Vedlikehold av veilys utføres av ekstern entreprenør som Harstad kommune har rammeavtale med. Det vil naturlig nok ta litt tid fra et veilys slokker til det igjen blir fikset, avhengig av kapasitet og beliggenhet, samt årsak til feilen. Meldingsportalen som ble etablert for ett år siden, er et viktig verktøy for å registrere og melde om feil. Harstad kommune følger opp og iverksetter utbedring av feil som meldes, innenfor rammen av budsjettet.

Kravet til oppgradering av veilys til målt kraft, er oppfylt på kommunale veier. På fylkeskommunale veier med kommunale veilys, er kravet oppfylt på flere strekninger. Fristen som NVE har satt for å bygge om veilys fra stipulert til målt kraft, er for lengst utgått. Kommunen har fått flere varsler fra HLK Nett om dette. Det er ca. 150 veilys som ennå ikke er målt i henhold til krav. Disse defineres nå som enkeltlys og det er veldig kostbart å etablere måling av disse. Det har vært jobbet med å klargjøre søknad om dispensasjon fra kravet om måling, og det har over tid pågått drøfting med HLK om dette. Foreløpig har vi ikke fått pålegg om utkopling. Arbeidet videreføres i 2021, med mål om at flest mulig av disse lysene blir godkjent uten måling. Resterende lys må ombygges til målt kraft, hvis ikke får vi pålegg om utkopling.

Kostnaden til ombygging er ikke innarbeidet i budsjettet.

44042 Kommunale bygg er i tråd med økonomiplanen ført opp med noe styrket vedlikeholdsbudsjett i forhold til 2020. Dette gir noen flere muligheter til å dekke noe av vedlikeholdsbehovet på byggene.

Vedlikeholdsbehovet er stort på kommunale bygg. Kvæfjord kommune eier og har ansvar for mange bygg. Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan med oversikt over drifts- og investeringsbehov. HMS-tiltak og brannsikkerhet har prioritet. En stor andel av budsjetterte midler bindes også til lovbestemte serviceavtaler på heiser, elektriske anlegg, sprinkling og brannalarmanlegg. Det er nødvendig med streng prioritering pga. begrensede vedlikeholdsmidler.

Det er flere tiltak som det ikke er funnet rom for å gjennomføre i 2021-budsjettet, bla. nødvendig oppgradering av fasaden på Borkenes barneskole og maling av bygg.

Vedtatte tiltak fra 2020, som brannverntiltak Vik oppvekstsenter og innvendig arbeid på Flesnes og Vik oppvekstsenter avsluttes i 2021.

Det nye helsehuset tas i bruk mot slutten av 2020. Dette vil kreve noe økt kompetanse for drift av bygget pga. høy teknisk standard og nye IT-løsninger. Det jobbes med å få sentral driftsstyring (SD-anlegg) som på det nye helsehuset på flere andre bygg, blant annet Husby sykehjem og nye Borkenes skole. Dette vil på sikt gi mer rasjonell drift og bedre oversikt.

Det skal bygges ny skole på Borkenes i 2021, og det vil være noe merarbeid knyttet til flytting og tilpasning av drifta under byggearbeidene.

Det videreføres en ordning med teknisk vakt utenom normalarbeidstid for kommunale bygg. Kvæfjord kommune har også et samarbeid med Kvæfjord Eiendom på drift og vedlikehold av kommunale bygg.

Kommunen har gått til innkjøp av nytt web-basert verktøy for forvaltning, drift og vedlikehold av bygg: FamacWeb. Planen er å ta dette gradvis i bruk i 2021/2022. Det ligger mye arbeid i registrering og innlegging av data for byggene. All dokumentasjon for det nye helsehuset blir lagt inn i databasen for bruk i drifta.

Det er medtatt utgifter til en ny fast stilling som fagarbeider/driftspersonale. 60 pst av denne stillingen er knyttet til hjelpemidler innenfor RO3 Helse/omsorg, i samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten. Dette er et helt nødvendig tiltak for å ivareta denne tjenesten, og samtidig ha kapasitet til å drifte de kommunale byggene.

Det jobbes i samarbeid med helse- og omsorgsavdelingen for igjen å kunne etablere et arbeidslag i Kvæfjord. Finansieringen er ikke klar. Arbeidslaget kan ta oppgaver det i dag er vanskelig å utføre som strøing, snørydding, vedlikehold uteområder, søppelhåndtering, flytting og transportoppgaver, hjelpemidler etc. Den nye stillinga kan da ha en lederfunksjon for et slikt arbeidslag og ordningen kan administreres av teknisk kontor.

Når helsehuset tas i bruk, vil Oscarsvei 9 som brukes til bla. enhetsledere, sykepleiertjenesten, ergo- og fysioterapitjenesten, gradvis bli ledig. Det legges til grunn at kommunedirektøren kan vurdere bygget for salg.

44051 Renholdstjeneste dekker daglig renhold på de fleste kommunale bygg, med unntak av boliger og servicebygget. Renholdstjenesten er et svært viktig fagområde for å ivareta smittevern, vedlikehold av bygg og godt innemiljø for brukere og ansatte i kommunen.

Det er ikke medtatt ekstra renhold for nye nytt helsehus, men det forutsettes at renhold overføres fra de bygg som blir overflødig når helsehuset tas i bruk. Hvis det må renholdes parallelt på disse stedene, vil det kreve ekstra ressurser.

Det er medtatt vikarutgifter for å dekke utgifter til ordinære sommervikarer på helseinstitusjoner og kontorer. Det er ikke medtatt utgifter til ekstra renhold og andre smitteverntiltak i budsjettforslaget.

Kommunedirektøren legger til grunn at slike forhold kan tas opp i særskilt (budsjettregulerings)sak eller i tertialrapport 1/2021, jf innledende omtale i kapittel 1.

44061 Idrettshall/basseng. Leieprisene foreslås gjennomgående økt med 2,7 pst, dvs. lik anslaget på kommunal deflator i forslaget til statsbudsjett.

Driftsbudsjettet er på samme nivå som tidligere år.

Det er ikke medtatt kostnader til ekstra renhold og smitteverntiltak, heller ikke mangel på inntekter som følge av redusert leie. Kommunedirektøren legger som tidligere nevnt gjennomgående til grunn at budsjettvirkninger av koronapandemien kan vurderes særskilt i 2021, enten i budsjettregulerings sak eller i sammenheng med tertialrapport 1/2021.

Idrettshallen og bassenget har utdatert teknisk anlegg, og drifta skjer i dag manuelt. Det er på sikt behov for å oppgradere hallen med nytt varmeanlegg, elanlegg, styringssystemer og ventilasjon. Dette vil i tillegg til mer rasjonell og sikrere drift, være et viktig ENØK-tiltak. Deler av investeringen kan finansieres gjennom reduserte fyringsutgifter. Det er i prosjektet med nytt skolebygg planlagt at det bygges en fremtidig felles energisentral for skolen og Kvæfjordhallen. Det legges nå varmerør mellom byggene, klargjort for felles jordvarmeanlegg.

44062 Kvæfjord kulturhus er lagt inn med en besparelse på driftsutgifter med bakgrunn i redusert drift av bygget. Pga. pandemisituasjonen er bygget for tiden ikke utleid. Dette vil pågå utover i 2021 og vi har derfor lagt inn en reduksjon på 110 000 kr som i hovedsak er reduserte fyringsutgifter.

Nye Borkenes skole er planlagt med en fullverdig kultursal med skyveamfi. Når skolen er ferdig i 2023, kan salen erstatte dagens kulturhus. Det legges derfor til grunn at kommunedirektøren kan vurdere dette bygget for salg.

44063 Parker/baneanlegg. Driftsbudsjettet er på samme nivå som tidligere år. Idrettsbanen krever vedlikehold. Oppgradering av friidrettsanlegget er gitt prioritet i *Kommunedelplan anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i Kvæfjord*, og blir derfor undergitt nærmere vurdering i økonomiplanens siste år.

Pga. bygging av ny skole, må dagens ballbinge flyttes. Den er foreslått etablert på grusbanen som en del av et nærmiljøprosjekt vedrørende nytt skolebygg.

Vedlikehold av kommunale grøntanlegget inngår i ansvarsområdet. Kommunen har mange grøntområder og anlegg som skal vedlikeholdes. Dette gjøres av ansatte ved Kvæfjordhallen samt sommervikarer. Det er ikke mulig med dagens ressurser å vedlikeholde alle disse anleggene like godt. Uteområdet på det nye helsehuset vil også kreve mer vedlikehold og det er et parkanlegg ved rådhuset som trenger bedre stell og oppgradering.

Det bør derfor utarbeides en plan for vedlikehold av uteanlegg med hvilke anlegg som skal prioriteres. Noen områder som vedlikeholdes i dag, må da utgå. Det kan også være tiltak som kan iverksettes slik at vedlikeholdet kan forenkles.

49990 Reserverte tilleggsbevilgninger er ført opp med 154 000 kr til å møte antatte virkninger av lønnsforhandlinger, dvs. lønnstillegg ut over kjent nivå på budsjetteringstidspunktet. Bevilgningen må senere omfordes til berørte budsjettområder og forutsatt at midlene bare brukes til å møte lønnsvekst og ikke til andre driftsformål.

10: RO6 Selvkost

Det er vedtatt at områdene 64012 Vannforsyning, 64013 Avløp/rensing, 64014 Slamtømming, 64015 Renovasjon/miljøstasjon og 64020 Feiertjeneste skal være 100 pst til selvkost og dermed finansiert av gebyrinntekter fra abonnenter. Kravet om selvkostfinansiering for renovasjon og slamtømming følger av forurensingsloven, for de øvrige må det nedfelles i budsjettvedtaket.

Beregninger og grunnlagstall for hele økonomiplanperioden er samlet i kommunens selvkostmodell *Momentum Selvkost Kommune*. Eventuelle regnskapsoverskudd fra områdene settes av i bundne fond, til senere bruk på de samme ansvarsområdene. Det er utarbeidet en egen budsjett rapport for disse selvkostområdene, vi vil i det etterfølgende gi en mer omfangsrik omtale enn i tidligere budsjetter.

Her beskrives tiltak og endringer særskilt:

64012 Vannforsyning er lagt inn med 3,0 pst økning i driftsutgifter som følge av samarbeidsavtalen med Harstad kommune.

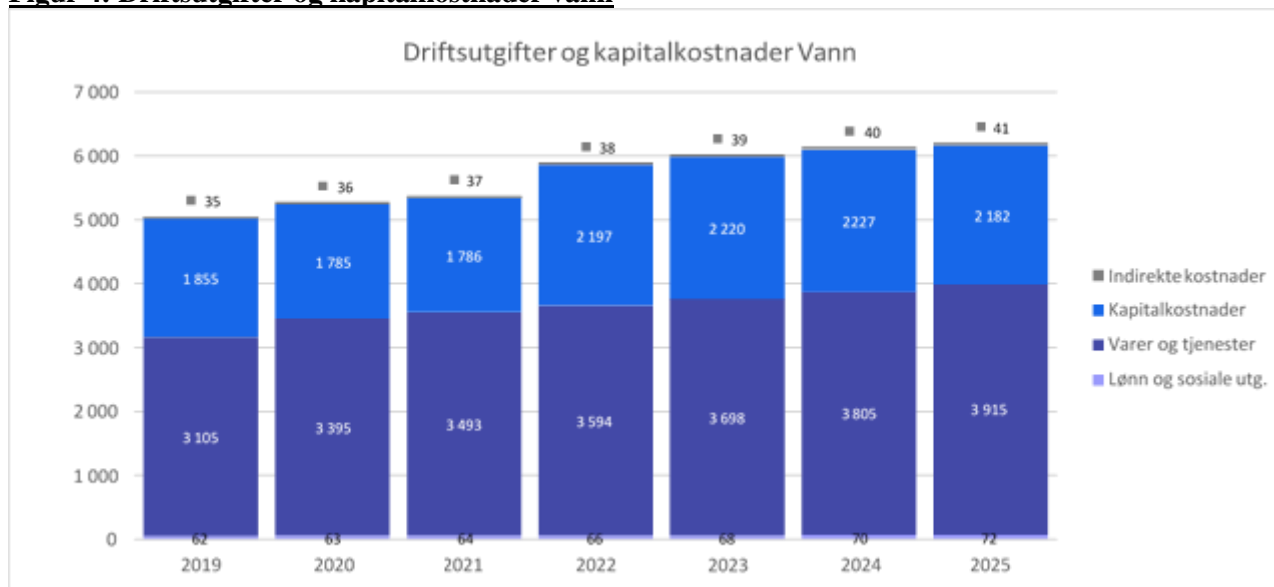
Gebyrene for vannforsyning øker med 5,0 pst fra 2020 til 2021.

Dette skyldes generell lønns- og prisstigning som inngår i avtalen med Harstad kommune samt dekning av økte investeringer tidligere år; bla. ledningsanlegg, høydebasseng, vannbehandling Flesnes og felles infrastruktur i Lamhagen boligfelt. Budsjettet på området er gjort opp med et underskudd på 105 000 kr som dekkes med bruk av tidligere års overskudd avsatt på bundet fond.

Bygging av Berg/Engen boligfelt starter i desember 2020. I prosjektet inngår en del felles infrastruktur for vannforsyning, som dekkes av selvkostområdet. Det er også medtatt utgifter for ny vannledning fra Bygdeveien til Råelva med 5,8 mill kr. Prosjektet er forskjøvet fra 2020.

Det skal også utarbeides en saneringsplan for vann- og avløpsnettet.

Figur 4: Driftsutgifter og kapitalkostnader vann

64013 Avløp/rensing er også lagt inn med 3,0 pst økning i driftsutgifter som følge av samarbeidsavtalen med Harstad kommune.

Gebyrene for avløp og rensing øker med 5,0 pst fra 2020 til 2021.

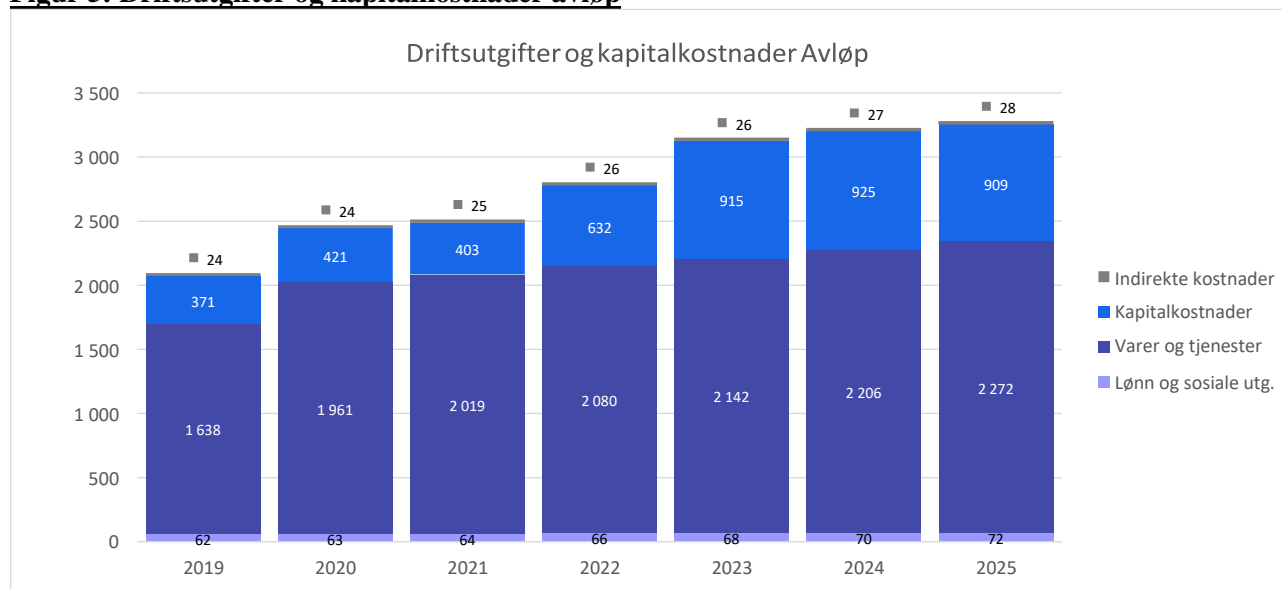
Dette skyldes generell lønns- og prisstigning som inngår i avtalen med Harstad kommune samt dekning av økte investeringer i tidligere år, bla. ledningsanlegg og felles infrastruktur i Lamhagen boligfelt. Budsjettet på området er gjort opp med et underskudd på 441 000 kr som dekkes med bruk av tidligere års overskudd avsatt på fond.

Det er medtatt utgifter til felles infrastruktur for avløp i Berg/Engen boligfelt. I feltet inngår også arbeid med å samle privat avløp fra eksisterende boliger i området.

Det er i økonomiplanen for 2022 medtatt forlengelse av overløpsledningen fra Leikvika renseanlegg, som sikrer at overløp og avløpsvann fra renseanlegget føres ut på dypere vann utenfor moloen i båthavna. Utgiftene til dette er beregnet til 2,0 mill kr eksklusive merverdiavgift.

Det skal også utarbeides en saneringsplan for vann- og avløpsnett.

Figur 5: Driftsutgifter og kapitalkostnader avløp

64014 Slamtømming er lagt inn med 3,0 pst økning i driftsutgifter som følge av vertskommuneavtalen med Harstad kommune.

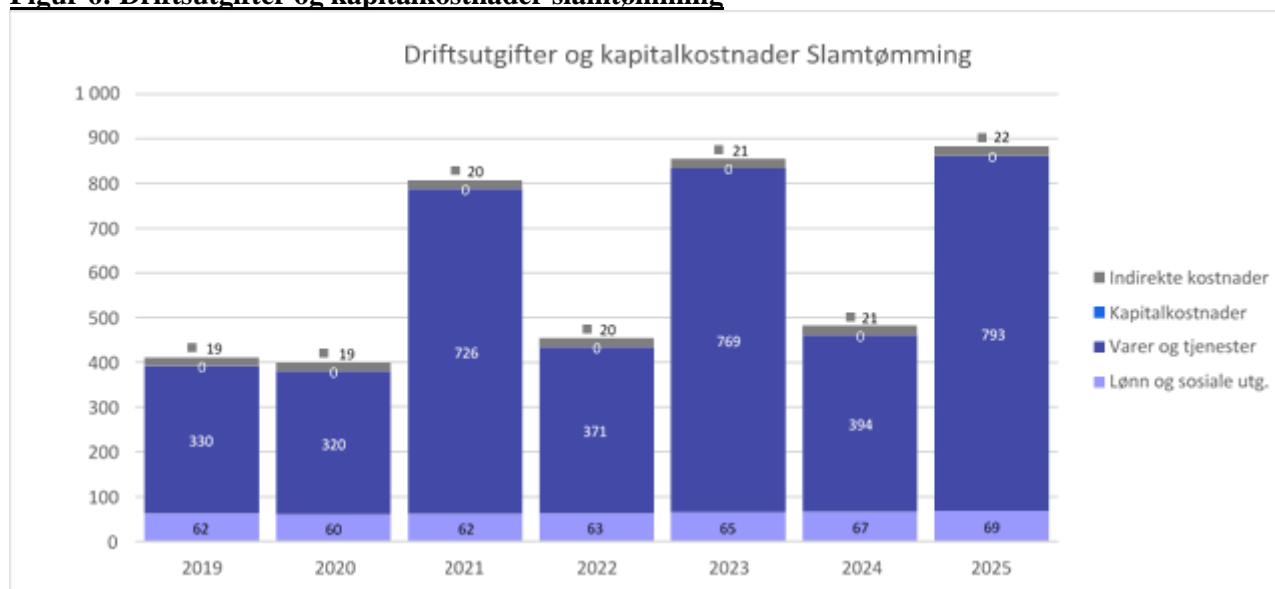
De eksisterende gebyrene for slamtømming endres ikke i 2021. Det foreslås dog et ekstra gebyr for tømming av tette tanker i gebyrregulativet. Utgiftene forbundet med slik tømming er betydelig høyere enn vanlige slamavskiller.

Utgiftene på dette budsjettområdet varierer naturlig fra år til år, noe som løpende må avstemmes mot selvkostfondet. Dette skyldes tømmefrekvensen på slamavskillerne i kommunen. Det er Stokland transport som nå har tilbudt på slamtømmingen.

Budsjettet for slamtømming er gjort opp med et underskudd på 397 000 kr som dekkes med bruk av tidligere års overskudd som er avsatt på bundet selvkostfond.

Figur 6: Driftsutgifter og kapitalkostnader slamtømming

64015 Renovasjon/miljøstasjon er gjort opp med 3,0 pst økning i driftsutgiftene som følge av samarbeidsavtalen med Harstad kommune.

Gebynet for renovasjon øker med 5,5 pst fra 2020 til 2021.

Dette skyldes blant annet at Hålogaland Ressursselskap IKS har varslet prisstigning på alle varer og tjenester som følge av økte utgifter og behandlingsgebyrer. Restavfallet går til forbrenning i Sverige. Den svenske staten har lagt på forbrenningsskatt pr tonn som øker frem til 2022. I tillegg slår valuta NOK mot SEK/EUR ut i vår disfavør med 5,0 pst i kalkylen. Det blir også økte transportutgifter. Kravene til mer utsortering, innebærer også andre behandlingsprosesser internt og mindre avfall må transporteres over større avstander til sentralmottak for videre prosessering. Ellers har utgiftene til drift av miljøstasjonen på Trastad økt mye. Årets drift på innsamling viser et underskudd til nå på vel ½ mill kr, som må fordeles på kommunene.

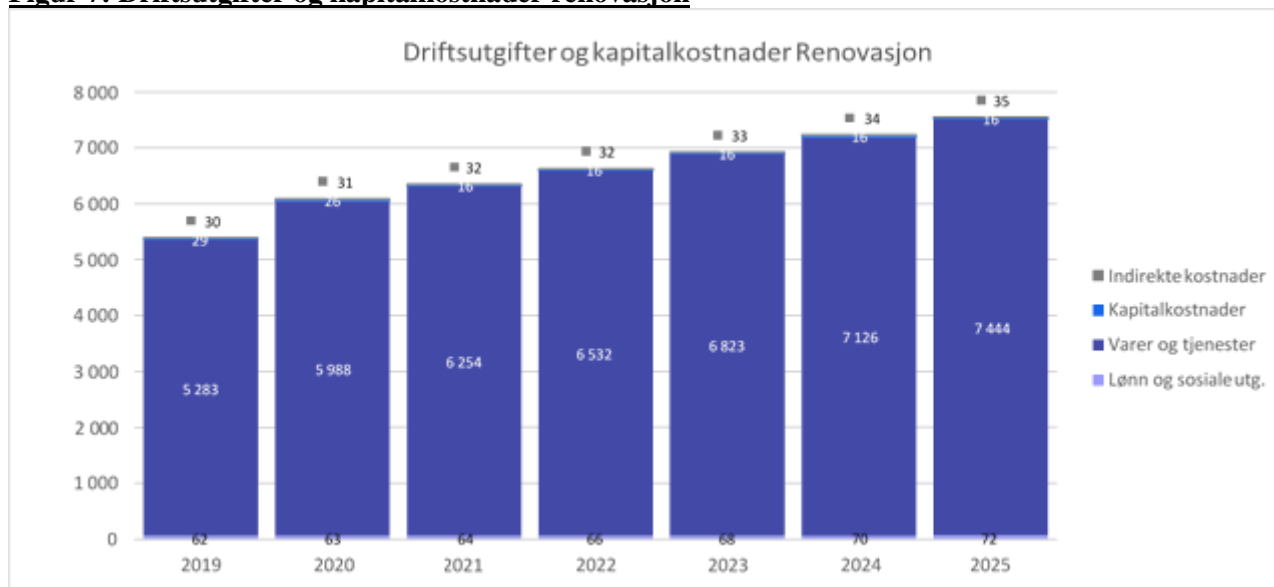
Ny sorteringsløsning for avfall ble innført i Kvæfjord kommune i 2020. Jo bedre vi sorterer, jo lavere blir utgiftene for alle.

Budsjettet på dette området er gjort opp med et underskudd på 227 000 kr, som dekkes med bruk av tidligere års overskudd som er avsatt på bundet fond. Dette gir lavere en gebyrøkning enn forventet kostnadsøkning tilsier.

Det er i budsjettet lagt til grunn at miljøstasjonen i Kvæfjord har åpent en dag i uken hele året, men to dager i uken i månedene mai og juni. Lengre åpningstid enn dette gir høyere driftsutgifter som da må dekkes inn med økt renovasjonsgebyr.

Ny renovasjonsforskrift ble vedtatt av kommunestyret i K-sak 31/20. Det innebærer at det skal innføres hytterrenovasjon i Kvæfjord kommune. Dette vil sannsynligvis komme i gang i 2021, etter en kartlegging og med etablering av innsamlingspunkt. Gebyr for renovasjon for fritidsboliger iverksettes først når ordningen er på plass.

Figur 7: Driftsutgifter og kapitalkostnader renovasjon

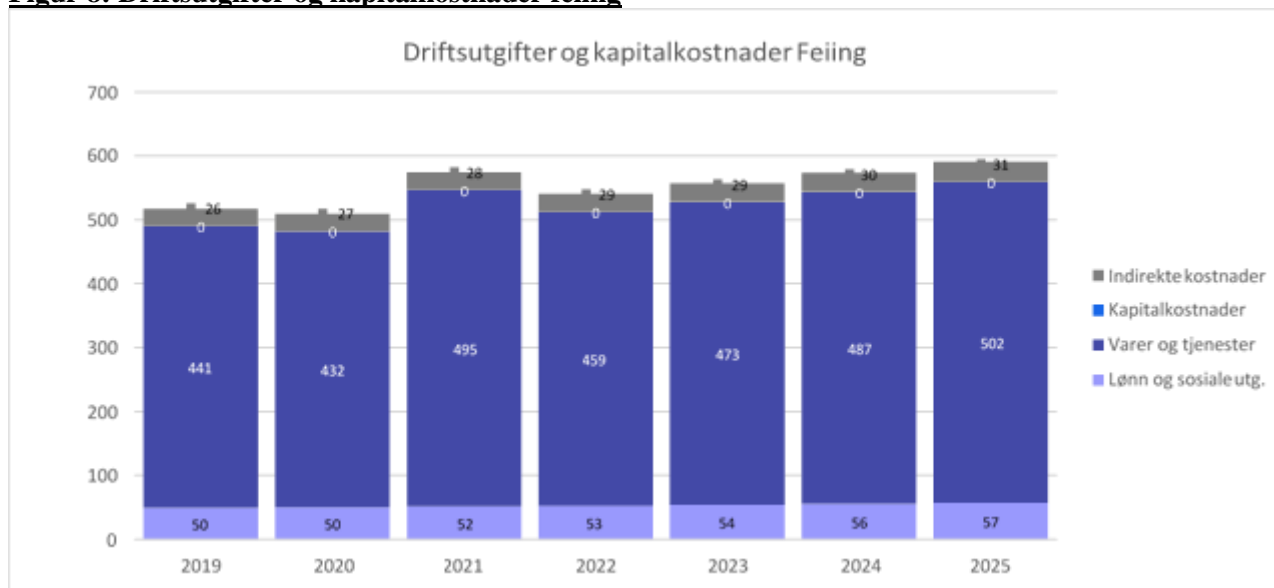

64020 Feiertjeneste er lagt inn med 3,0 pst økning i driftsutgifter som følge av avtalen med Harstad om brannvern. Tjenesten omhandler feiing og tilsyn av fyringsanlegg i boliger og hytter.

Gebyret for feiertjenester reduseres med 5,0 pst fra 2020 til 2021.

Feiing og tilsyn for fritidsboliger og hytter iverksettes fra 2021/2022, jf. *K-sak 38/19 Forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg i Kvæfjord kommune*. Utvidelsen av ordningen er av forskjellige årsaker forsinket i forhold til opprinnelig plan. Det blir behovsprøvd feiing, med noe lengre intervaller for feiing/tilsyn på fritidsboliger for å holde utgiftene nede. Det blir likt gebyr for fritidsbolig/hytter som for bolig.

Figur 8: Driftsutgifter og kapitalkostnader feiing

Gjennomgangen av grunnlagstallene for overnevnte gebyrer via selvkostmodellen *Momentum Selvkost Kommune*, gir slike anslag på gebyrdringer i planperioden som vist i tabellen nedenfor.

Tabell 10: Gebyrdring selvkost 2020-2024, pst fra forrige år

	2020	2021	2022	2023	2024
Vann	15 %	5 %	5 %	5,3 %	4,5%
Avløp	0 %	5%	9 %	30 %	7,5%
Renovasjon	8 %	5,5 %	8 %	4,7 %	4,5%
Slam	0 %	0 %	5,6 %	5.0%	5,1%
Feiing	-5 %	-5 %	2,9 %	3,1%	3,4%

Tabellen nedenfor viser beregnet nivået på de kommunaltekniske gebyrer medregnet eiendomsskatt, for en gjennomsnittlig enebolig i Kvæfjord kommune med bruksareal (BRA) på 120 m²:

Tabell 11: Gebyrberegning bolig 120 m² 2019-2021, inkl mva

	2019	2020	2021
Vann	3 770	4 336	4 553
Avløp	2 688	2 688	2 822
Renovasjon	5 311	5 736	6 051
Feiing	632	600	570
Eiendomsskatt	4 050	4 303	4 281
Summer	16 451	17 630	18 277
Årets endring i pst	1,9	7,2	3,7

Samlet oppsett over gebyrene inngår i budsjettvedlegget gebyrer og betalingssetser.

Det klargjøres nå for månedlig fakturering av gebyrene, i tråd med tidligere vedtak i budsjettsaken for 2020. Planen er at dette iverksettes fra årsskiftet. Dette gir et merarbeid som må dekkes innenfor dagens budsjetttrammer. Det er ikke avklart i hvilket omfang dette i seg selv kan komme til å påvirke gebyrnivået.

For de øvrige budsjettområdene plan, byggesak og kart/oppmåling, er det ikke vedtatt selvkost, men en varierende selvkostgrad for hvert område. Det er urealistisk å se for seg fullstendig inndekning av utgiftene via gebyrinntekter i planperioden. Analysene viser at fullstendig selvkostdekning vil gi stor gebyrøking. I tillegg er det flere lovpålagte oppgaver innenfor områdene som ikke kan gebyrlegges. Kvæfjord kommune ligger ellers under landsgjennomsnittet for byggesaksgebyrer, og en del lavere enn nabokommunene Harstad og Sortland.

Det pågår en digitaliseringsprosess på disse ansvarsområdene. Bla. med bedre kartløsning, saksbehandlingsverktøy, kvalitet på matrikkelen, digitalt planarkiv og måleutstyr. Utgiftene til dette utviklingsarbeidet med nye IKT-løsninger skal inngå i gebyrberegningen. På sikt vil dette gi raskere og høyere kvalitet på saksbehandlingen med bedre service til innbyggere og utbyggere.

Momentum Selvkost Kommune brukes på områdene, bla. for å dokumentere at Kvæfjord kommune ikke krever inn høyere gebyrer enn det de tilhørende utgiftene tilsier.

Gebyrinntektene for plan, byggesak og kart/oppmåling øker med rundt 10 pst fra 2020 til 2021. Dette skyldes økte IT-utgifter og andre utgifter på områdene, med en ny gjennomgang av oppgaver på områdene ved gebyrberegningen. Det foreslås endrede og noe forenklete betalingssetser for byggesak. Vinterrabatt videreføres, med 10 pst redusert gebyr i vintermånedene, som ledd i å utnytte saksbehandlingsressursen bedre og overholde tidsfrister.

64301 Plansaksbehandling gjelder detaljplaner som kan gebyrlegges. Kommunale områdeplaner, kommuneplaner og temaplaner kan ikke gebyrlegges og inngår derfor ikke i ansvarsområdet.

Selvkostgraden på området er beregnet til 30 pst, dvs. en liten økning fra 2020.

Det arbeides videre med digitalt planarkiv. Planene er nå digitalisert og ligger på et web-kart. Arbeidet er også et helt nødvendig grunnlag for arbeidet med ny kommuneplan.

64302 Byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, tilsyn og veiledning i byggesaker. I tillegg saksbehandling etter forurensningsloven.

Selvkostgraden på området er beregnet til 70 pst, også en liten økning fra 2020.

Matrikkelen er mangelfull. Det jobbes med å forbedre denne. I tillegg skal alle nye bygg legges inn i kartet. Dette arbeidet ble tidligere utført av Kartverket, men er en oppgave som kommunen nå utfører selv.

Det er fortsatt en del ulovlige byggesaker som er registrert og skal følges opp.

64303 Kart og oppmåling omhandler kart- og delingsforretninger etter matrikkelloven, tildeling av adresser og matrikkelføring.

Selvkostgraden på området er beregnet til 50 pst, en liten økning fra 2020.

Kommunereformarbeidet og sammenslåing av fylkene Troms og Finnmark, har medført mye ekstra arbeid for kommunene med registrering og samtidig retting av feil i matrikkelen. Statens Kartverk følger opp kommunene på dette området, og vi er forpliktet til å rette en del feil. Dette arbeidet fortsetter i 2021 og kan ikke gebyrlegges.

Det er også mange gamle oppmålingsaker, helt tilbake til 1970-tallet, som ikke ble ferdigstilt og med mangler i matrikkelen eller manglende oppmåling og feil grenser i kart. Disse sakene er tidligere fakturert, og kan derfor ikke gebyrlegges. Kommunen er pliktig til å rette opp i disse saken, noe som tar tid. Arbeidet fortsetter inn i 2021.

11: Om investeringstiltak

BERG/ENGEN BOLIGFELT

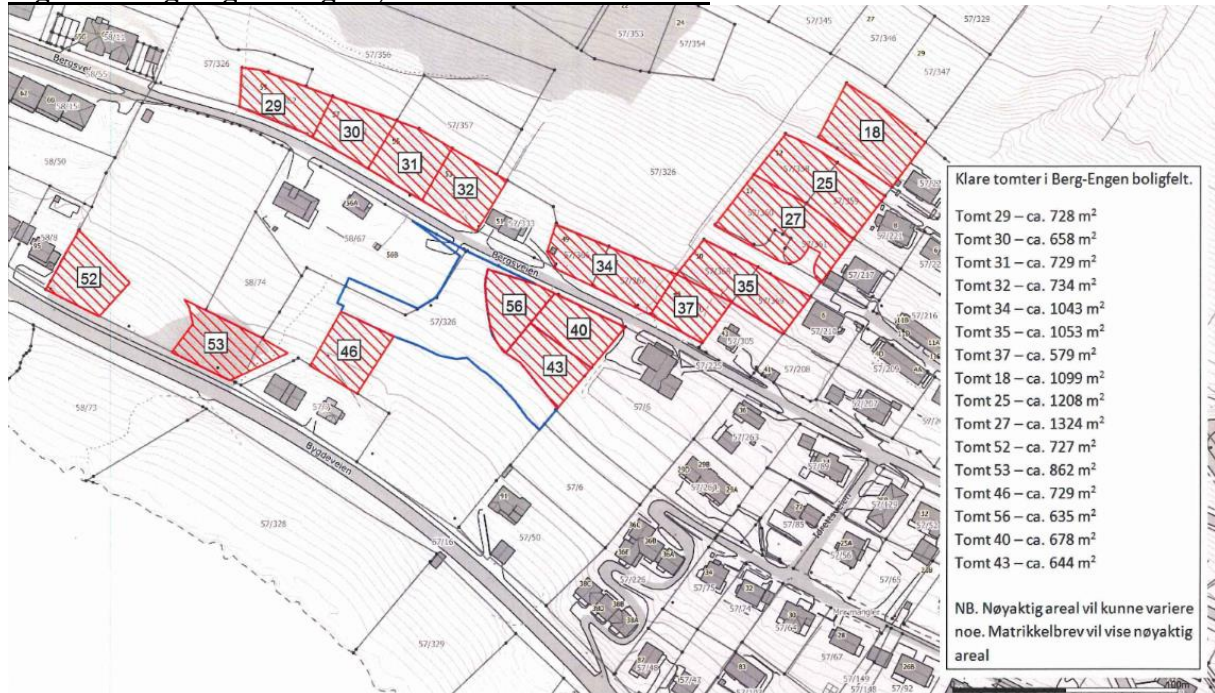
Kommunestyret har i særskilt K-sak 31/17 vedtatt rammer for videreføring av Berg/Engen boligfelt. Prosjektet har i høst vært ute på anbud, og det planlegges i disse dager for valg av entreprenør.

Det er i økonomiplanen innarbeidet 29,9 mill kr til prosjektets fase 1. Foreløpige beregninger tilsier at utgiftene vil ligge innenfor denne budsjettammen. Utbyggingen gir 16 byggeklare kommunale tomter som er vist i kart og skisse på neste side. Målt pr tomt er utgiftene vesentlige. Dette må ses mot at en del av arbeidene som igangsettes i fase 1, også omhandler felles infrastruktur for hele området og dermed forberedende arbeid for videre utbygging av feltet.

Prisen på tomtene er foreløpig vedtatt med 650 kr pr m². Harstad kommune ivaretar prosjektledelsen for feltet via samarbeidsavtalen, med Rambøll AS som prosjektkonsulent.

Bildet som gjengis på neste side er også tilgjengelig i en tomteoversikt på kommunens hjemmesider.

Figur 9: Berg/Engen boligfelt, kommunale tomter fase 1

HOVEDVANNFORSYNING

Det skal bygges ny hovedvannledning i Bygdeveien-Råelva i henhold til plan for oppgradering av ledningsnett. Det er innarbeidet 5,8 mill kr til dette prosjektet i 2021. Dette er en del av det gamle ledningsnett på Borkenes, med svak trykkklasse og som derfor er utsatt for stadige lekkasjer.

Harstad kommune vil ivareta prosjektleidelse som del av vertskommuneavtalen.

HELSEHUS

Det er planlagt overtakelse av bygget i november 2020. Det vil pågå noe etterarbeid også inn i 2021, bla. oppgradering av Kveldroveien og ferdigstilling av utearealer, jf. omtale i budsjettforslagets kapittel 8.

Totalentreprenør er Harstadbygg AS. Norconsult AS har prosjektledelse på vegne av kommunen.

Figur 10: Helsehus under oppføring

BORKENES SKOLE.

Det er fra tidligere avsatt 140 mill kr til dette utbyggingstiltaket i økonomiplan 2020-2023. Foreløpig projektkostnad etter ferdigstilling av forprosjektet viser utgifter summert til om lag 150 mill kr.

Anbud for ny skole har nylig vært lyst ut. Etter kontrollregning av anbud og oppdatering av byggebudsjettet, vil saken i sin tur bli lagt frem for behandling i kommunestyret, herunder med overføring av ubrukte midler fra 2020-budsjettet. Budsjettoplegget for 2021 videreføres inntil slik avklaring foreligger, i tråd med de rammer som er gitt i økonomiplanen.

Forprosjektet er utarbeidet av Norconsult AS. Asplan Viak har prosjektledelsen.

Kartskissen på neste side viser hvordan forprosjektet har innplassert nybygget i forhold til de eksisterende skolebygninger og Kvæfjordhallen, jf. prinsippkisser vist på side 32.

Figur 11: Borkenes skole nybygg, kartskisse

MYLDERHUS

Prosjektet Mylderhus har opphav i forprosjektet Rå kompetansesenter, som ble fullført i 2018.

Forprosjektet utredet etter hvert ny bruk av deler av Borkenes Servicebygg med tanke på samlokalisering av kommunalt bibliotek og et folkeverksted, samt en visuell framstilling av mulige lokaler for en framtidsrettet og attraktiv møtearena. Etter innledende fokus på annen bygningsmasse, ble Mylderhuset tegnet inn i underetasjen i servicebygget. Mylderhuset er tiltenkt å samle flere tilbud i kommunal regi, herunder bibliotek, Møteplassen og Frivilligsentralen.

Med i planleggingen er også de unges behov for en møteplass. Hvilke ønsker og behov som kan ses mot Mylderhuset må avstemmes med planleggingen av nye Borkenes skole. Mylderhuset må også ses som et tiltak i arbeidet med å gjøre Kvæfjord til en attraktiv oppvekstkommune og som ledd i arbeidet med sentrumsutvikling.

I tillegg til oppstartbevilgning i 2019 med 250 000 kr, ble det ført opp bevilgning med 4,9 mill kr i 2020-budsjettet til finansiering av halvdel av de antatte utgifter. Prosjektet har i 2020 fokusert på videre finansiering, uten at det i skrivende stund foreligger nødvendige avklaringer.

Kommunedirektøren er kommet til at dette tiltaket bør undergis en fornyet vurdering i løpet av 2021. I tillegg til å se på fullfinansiering med mulige bidrag fra andre aktører, må dette også omhandle en vurdering av innholdet i prosjektet. Ut fra interne kapasitetsutfordringer, må dette arbeidet ivaretas med innleid prosjektbistand som finansieres fra de midler som er bevilget over 2020-budsjettet. Disse midlene vil i særskilt sak vil bli foreslått overført til 2021.

NY BRANNSTASJON

Som omtalt i kapittel 9, er det i 2020 jobbet videre med planer for lokalisering av en ny brannstasjon på Borkenes. Vi har av ulike årsaker skrinlagt alternative plasseringer på Trastad, i Leikvika og på det tidligere fergeleiet. Arbeidsutvalget som har jobbet med dette, har konkludert med at det bør bygges en ny brannstasjon på kommunal tomt i Råsjøen. Norconsult AS har bistått i arbeidet med en mulighetsstudie med skisser for ny brannstasjon. Det har vært sett på flere mulige løsninger. Pga. forventet framtidig vannstandstigning, setningsskader i eksisterende bygg og strengere HMS-krav for brannstasjoner, er det nødvendig å bygge ny stasjon fremfor bruk av eksisterende lokaler.

Adkomsten til området er i dag vanskelig og krevende på dårlig føre. Det må derfor anlegges ny atkomstvei ned fra Industriveien, i tråd med reguleringsplanen. Denne gir også sikrere adkomst til havne- og industriområdet i Råsjøen.

Utgiftene til ny brannstasjon er foreløpig anslått til 20 mill kr eksklusive merverdiavgift. Utgiftene er som vist i kapittel 12, innarbeidet i siste del av økonomiplanperioden.

Figur 12: Ny brannstasjon, foreløpig skisseforslag

Oversiktsskisse sett fra sør. Brannstasjonen til høyre ved Råelvas utløp.

Fasade fra vest

Tabell 12: Obligatoriske budsjettoversikter

Del A: Bevilgningsoversikt - investering (budsjett)	Budsjett 2021	Budsjett 2020
1 Investeringer i varige driftsmidler	107 480 000	97 854 000
2 Tilskudd til andres investeringer	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 940 000	1 900 000
4 Utlån av egne midler	0	0
5 Avdrag på lån	0	0
6 Sum investeringsutgifter	109 420 000	99 754 000
7 Kompensasjon for merverdiavgift	16 083 000	12 752 000
8 Tilskudd fra andre	0	17 740 000
9 Salg av varige driftsmidler	546 000	14 102 000
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0
13 Bruk av lån	90 595 000	53 260 000
14 Sum investeringsinntekter	107 224 000	97 854 000
15 Videre utlån	4 000 000	0
16 Bruk av lån til videre utlån	4 000 000	0
17 Avdrag på lån til videre utlån	848 000	699 000
18 Mottatte avdrag på videre utlån	848 000	699 000
19 Netto utgifter videre utlån	0	0
20 Overføring fra drift	1 940 000	1 900 000
21 Netto avs. til eller bruk av bundne investeringsfond	241 000	0
22 Netto avs. til eller bruk av ubundet investeringsfond	15 000	0
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0
24 Sum overføring fra drift og netto avsetning	2 196 000	1 900 000
25 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0
Bevilgning inv. i varige driftsmidler, tilskudd til andres inv., inv. i aksjer og andeler, og utlån av egne midler		
016101 IKT-investeringer	779 000	779 000
017201 Borkenes skole	73 000 000	30 000 000
015301 Helsehus	6 637 000	28 082 000
011401 Boligfelt Berg/Engen	15 790 000	17 544 000
016604 Vann: Berg/Engen	6 602 000	6 447 000
016605 Avløp: Berg/Engen	4 672 000	4 302 000
019402 Mylderhuset		4 900 000
019602 Vann: Ledning Bergsveien – Høydebasseng		5 800 000
Sum bevilgning investeringer i varige driftsmidler	107 480 000	97 854 000
Sum bevilgning tilskudd til andres investeringer	0	0
Investering i aksjer/andeler i selskap KLP egenkapital	1 940 000	1 900 000
Sum bevilgning investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 940 000	1 900 000
Sum bevilgning utlån av egne midler	0	0

Del B: Bevilgningsoversikt - drift (budsjett)	Budsjett 2021	Budsjett 2020
1 Rammetilskudd	144 436 000	142 613 000
2 Inntekts- og formueskatt	65 700 000	67 000 000
3 Eiendomsskatt	7 400 000	8 310 000
4 Andre generelle driftsinntekter	123 403 000	119 350 000
5 Sum generelle driftsinntekter	340 939 000	337 273 000
6 Sum bevilgninger drift, netto	332 040 000	332 150 000
7 Avskrivninger	9 761 000	9 761 000
8 Sum netto driftsutgifter	341 801 000	341 911 000
9 Brutto driftsresultat	-862 000	-4 638 000
10 Renteinntekter	1 318 000	2 397 000
11 Utbytter	2 200 000	2 250 000
12 Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0
13 Renteutgifter	3 693 000	5 985 000
14 Avdrag på lån	11 005 000	10 582 000
15 Netto finansutgifter	-11 180 000	-11 920 000
16 Motpost avskrivninger	9 761 000	9 761 000
17 Netto driftsresultat	-2 280 000	-6 797 000
<i>Disp. eller dekning av netto driftsresultat</i>		
18 Overføring til investering	-1 940 000	-1 900 000
19 Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	1 939 000	2 279 000
20 Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	2 281 000	6 418 000
21 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0
22 Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	2 280 000	6 797 000
23 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0
Bevilgning drift, netto rammeområde 0	3 814 000	3 489 000
Sum budsjettområde	3 814 000	3 489 000
Bevilgning drift, netto rammeområde 1	26 421 000	28 356 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fondsmidler	-700 000	-626 000
Sum budsjettområde	25 721 000	27 730 000
Bevilgning drift, netto rammeområde 2	92 970 000	94 319 000
Sum budsjettområde	92 970 000	94 319 000
Bevilgning drift, netto rammeområde 3	182 588 000	180 445 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fondsmidler	0	-430 000
Sum budsjettområde	182 588 000	180 015 000
Bevilgning drift, netto rammeområde 4	25 203 000	25 638 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fondsmidler	-36 000	-36 000
Sum budsjettområde	25 239 000	25 602 000
Bevilgning drift, netto rammeområde 6	-939 000	-97 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fondsmidler	-1 247 000	-1 187 000
Sum budsjettområde	308 000	-1 284 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fondsmidler (RO8)	44 000	40 000
Sum bevilgninger drift, netto	330 101 000	332 190 000
Sum overføring til investering	0	0
Sum netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-1 939 000	-2 279 000
Sum netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	0
Sum budsjettområdene	328 162 000	329 911 000

Tabell 13: Budsjett, fordeling pr ansvar

		Budsjett 2021	Budsjett 2020 <i>Regulert</i>	Regnskap 2019
0	INVESTERING			
	<i>Investeringsutgifter/-inntekter:</i>			
10113	IKT-kontor	<i>Utgifter</i> 779 000	779 000	716 021
		<i>Inntekter</i> -156 000	-156 000	-143 204
10312	Tilrettelegging sysselsetting	<i>Utgifter</i> 0	300 000	0
		<i>Inntekter</i> 0	-300 000	0
10411	Kirkelig fellesråd	<i>Utgifter</i> 0	800 000	0
21111	Borkenes skole	<i>Utgifter</i> 73 000 000	33 835 000	385 475
		<i>Inntekter</i> -14 856 000	-6 767 000	-69 583
30011	Fellesutgifter	<i>Utgifter</i> 6 637 000	42 586 000	61 901 780
		<i>Inntekter</i> -1 327 000	-26 257 000	-12 186 083
44021	Brannvern	<i>Utgifter</i> 0	100 000	0
44032	Veier	<i>Utgifter</i> 0	1 810 000	3 956 560
		<i>Inntekter</i> 0	-1 310 000	0
44033	Veilys	<i>Utgifter</i> 0	0	574 922
44042	Kommunale bygg	<i>Utgifter</i> 0	9 132 000	347 340
		<i>Inntekter</i> 0	-3 442 000	-68 263
44044	Utbyggingsområder boliger	<i>Utgifter</i> 15 790 000	19 644 000	62 417
		<i>Inntekter</i> -546 000	-12 852 000	-646 435
44061	Idrettshall/basseng	<i>Utgifter</i> 0	130 000	300 710
		<i>Inntekter</i> 0	0	-60 142
64012	Vannforsyning	<i>Utgifter</i> 6 602 000	12 347 000	5 034 974
64013	Avløp/rensing	<i>Utgifter</i> 4 672 000	4 602 000	2 371 227
		<i>Inntekter</i> 0	0	-100 000
	Sum investeringsutgifter	107 480 000	126 065 000	75 651 426
	Sum investeringsinntekter	-16 885 000	-51 084 000	-13 273 710
	Nettoutgift/-inntekt	90 595 000	74 981 000	62 377 716
	<i>Finansutgifter/-inntekter:</i>			
80511	Husbanken	<i>Utgifter</i> 4 848 000	4 699 000	7 497 912
		<i>Inntekter</i> -4 848 000	-4 699 000	-7 497 912
91000	Lånefinansiering	<i>Inntekter</i> -90 595 000	-74 981 000	-61 187 572
92000	Aksjer og andeler	<i>Utgifter</i> 1 940 000	1 900 000	1 939 733
94000	Disposisjonsfond/ubundne investeringsfond	<i>Inntekter</i> 0	0	-800 000
95000	Bundne fond	<i>Inntekter</i> 0	0	-374 038
96600	Salgsinntekter anleggsmidler	<i>Inntekter</i> 0	0	-16 105
97000	Overføring fra driftsregnskap	<i>Inntekter</i> -1 940 000	-1 900 000	-1 939 733
98000	Årets regnskapsresultat	<i>Utgifter</i> 0	0	0
	Sum finansutgifter	6 788 000	6 599 000	9 437 644
	Sum finansinntekter	-97 383 000	-81 580 000	-71 815 360
	Nettoutgift/-inntekt	-90 595 000	-74 981 000	-62 377 716
	<i>Totalsummer investering:</i>			
	Sum utgifter	114 268 000	132 664 000	85 089 070
	Sum inntekter	-114 268 000	-132 664 000	-85 089 070
	Nettoutgift/-inntekt	0	0	0

	Budsjett 2021	Budsjett 2020 <i>Regulert</i>	Regnskap 2019
1 DRIFT			
0 RO0 Styringsorganer			
Sum utgifter	3 828 000	4 233 000	3 193 659
Sum inntekter	-14 000	-5 000	-30 580
Nettoutgift/-inntekt	3 814 000	4 228 000	3 163 079
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
01011 Kommunestyre/formannskap	1 922 000	1 815 000	1 552 678
01012 Hovedutvalg/andre nemnder	475 000	522 000	367 797
01113 Kontrollfunksjoner	1 103 000	1 137 000	975 998
01221 Valg	166 000	0	233 542
01222 Støtte til politiske partier	78 000	83 000	33 064
09990 Reserverte tilleggsbevilgninger	70 000	671 000	0
1 RO1 Fellesadministrasjon			
Sum utgifter	29 983 000	31 813 000	34 313 708
Sum inntekter	-2 862 000	-4 028 000	-8 702 359
Nettoutgift/-inntekt	27 121 000	27 785 000	25 611 349
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
10010 Kommunedirektørens kontor	3 165 000	3 095 000	2 604 094
10011 Fellesutgifter	3 358 000	3 732 000	3 452 956
10013 Administrasjonslokaler	343 000	367 000	466 379
10014 Rådhuskantene	280 000	261 000	230 176
10017 Servicekontor	1 859 000	1 856 000	1 914 710
10111 Personalkontor	2 364 000	2 357 000	2 357 608
10112 Arbeidsmiljøutvalg	209 000	185 000	150 786
10113 IKT-kontor	5 976 000	5 984 000	5 621 608
10211 Økonomikontor	4 853 000	5 863 000	5 363 811
10271 Bostøtteordninger med videre	300 000	308 000	23 000
10312 Tilrettelegging sysselsetting	590 000	1 044 000	329 327
10313 Kommunalt næringsfond	600 000	-500 000	121 167
10411 Kirkelig fellesråd	1 674 000	1 695 000	1 708 000
10412 Kirkegårder/gravlunder	1 321 000	1 321 000	1 218 060
10413 Andre religiøse formål	0	217 000	242 993
19990 Reserverte tilleggsbevilgninger	229 000	0	0
2 RO2 Oppvekst			
Sum utgifter	109 094 000	105 952 000	115 825 329
Sum inntekter	-16 124 000	-13 079 000	-21 964 280
Nettoutgift/-inntekt	92 970 000	92 873 000	93 861 049
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
20000 Oppvekstsjefens kontor	3 274 000	2 790 000	2 184 686
20011 Fellesutgifter	9 949 000	8 465 000	6 820 367
20015 Flyktningebosetting	0	1 257 000	5 317 757
21111 Borkenes skole	33 803 000	35 278 000	32 884 906
21115 Borkenes skolefritidsordning	1 387 000	1 609 000	1 498 605
21144 Flesnes svømmehall	87 000	87 000	71 492

	Budsjett 2021	Budsjett 2020 <i>regulert</i>	Regnskap 2019
<i>RO2 Oppvekst forts.</i>			
21311 Kulturskole	1 772 000	1 563 000	1 388 340
22121 Vik oppvekstsenter	4 829 000	4 759 000	4 676 964
22124 Vik oppvekstsenter - barnehage	5 798 000	5 018 000	4 060 632
22141 Flesnes oppvekstsenter	4 165 000	4 707 000	4 407 223
23181 Husby barnehage	9 363 000	9 415 000	10 332 979
25111 Folkebibliotek	1 554 000	1 567 000	1 038 424
25211 Museum	378 000	378 000	415 517
25511 Tilskudd lag/foreninger	620 000	550 000	513 923
27019 Nav-kontor	6 619 000	6 834 000	7 996 972
27061 Barne-/ungdomsvern	8 405 000	8 596 000	10 252 263
29990 Reserverte tilleggsbevilgninger	966 000	0	0
3 RO3 Helse/omsorg			
Sum utgifter	221 139 000	210 534 000	211 480 632
Sum inntekter	-38 551 000	-32 796 000	-37 648 494
Nettoutgift/-inntekt	182 588 000	177 738 000	173 832 138
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
30000 Helse-/omsorgssjefens kontor	6 246 000	5 575 000	4 672 541
30011 Fellesutgifter	1 750 000	2 870 000	594 823
30151 Felleskjøkken	2 197 000	2 043 000	1 860 470
31111 Legetjeneste	9 312 000	10 100 000	9 657 787
31211 Helsestasjonstjeneste	1 166 000	1 991 000	2 836 537
31413 Ergoterapitjeneste TIL 31415	0	688 000	823 197
31415 Ergo- og fysioterapitjeneste	3 613 000	2 887 000	2 453 990
37041 Omsorgsboliger Råsjøveien	-1 688 000	-1 512 000	-1 507 145
37042 Omsorgsboliger Heimlyveien	-529 000	-532 000	-543 231
37043 Omsorgsboliger Langvassbukt	-83 000	-117 000	-104 623
37053 Omsorgslønn UTGÅR	0	0	38 793
37055 BPA, omsorgsstønad og avlastning	5 700 000	6 805 000	4 799 544
37057 Støttekontakttiltak	655 000	633 000	776 157
37121 Kvæfjordheimen sykehjem	12 362 000	11 375 000	14 066 832
37124 Husby bosenter	11 043 000	11 202 000	10 485 105
37125 Husby sykehjem	7 627 000	7 887 000	8 211 897
37127 Avlastning/rehabilitering	6 741 000	3 062 000	3 009 479
37151 Kveldro bosenter	12 382 000	13 508 000	14 094 089
37163 Sykepleietjeneste	15 580 000	16 440 000	16 037 373
37173 Psykisk helsetjeneste	22 120 000	22 103 000	15 536 127
37220 Nattjeneste	17 352 000	17 105 000	16 841 131
37222 Miljøarbeidertjeneste TIL 37173	0	0	4 363 849
37225 Omsorgsgruppe Berg	17 676 000	15 010 000	14 294 985
37227 Omsorgsgruppe Trastad	5 718 000	6 401 000	7 541 724
37228 Omsorgsgruppe Borkenes	16 301 000	15 690 000	16 440 164
37230 VAF-enheten	7 291 000	6 182 000	6 263 732
37231 Aktivitetsstue Boas TIL 37230	0	342 000	306 813
39990 Reserverte tilleggsbevilgninger	2 056 000	0	0

		Budsjett 2021	Budsjett 2020 <i>Regulert</i>	Regnskap 2019
4	RO4 Teknisk			
	Sum utgifter	27 586 000	27 420 000	29 360 310
	Sum inntekter	-2 347 000	-1 819 000	-4 271 713
	Nettoutgift/inntekt	25 239 000	25 601 000	25 088 597
	<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
40000	Teknisk kontor	2 277 000	2 422 000	2 268 298
44021	Brannvern	3 748 000	3 628 000	3 429 893
44031	Havnevesen	45 000	45 000	17 250
44032	Veier	5 143 000	5 827 000	5 453 736
44033	Veilys	930 000	1 000 000	693 193
44042	Kommunale bygg	4 342 000	3 767 000	4 222 645
44043	Festetomter	-10 000	-10 000	-9 063
44051	Renholdstjeneste	6 162 000	6 056 000	6 184 457
44061	Idrettshall/basseng	2 191 000	2 507 000	2 392 476
44062	Kvæfjord kulturhus	182 000	283 000	400 027
44063	Parker/baneanlegg	76 000	76 000	35 684
49990	Reserverte tilleggsbevilgninger	154 000	0	0
6	RO6 Selvkost			
	Sum utgifter	16 410 000	15 425 000	14 632 278
	Sum inntekter	-16 102 000	-15 400 000	-14 226 095
	Nettoutgift/inntekt	308 000	25 000	406 183
	<i>Utgifter/inntekter fordelt:</i>			
64012	Vannforsyning	<i>Utgifter</i> 3 549 000	3 399 000	3 180 945
		<i>Inntekter</i> -5 275 000	-5 095 000	-4 466 407
		<i>Netto</i> -1 726 000	-1 696 000	-1 285 462
64013	Avløp/rensing	<i>Utgifter</i> 2 079 000	1 987 000	1 714 878
		<i>Inntekter</i> -2 084 000	-2 004 000	-1 998 692
		<i>Netto</i> -5 000	-17 000	-283 814
64014	Slamtømming	<i>Utgifter</i> 796 000	381 000	389 271
		<i>Inntekter</i> -412 000	-412 000	-397 486
		<i>Netto</i> 384 000	-31 000	-8 438
64015	Renovasjon/miljøstasjon	<i>Utgifter</i> 6 314 000	6 029 000	5 359 395
		<i>Inntekter</i> -6 139 000	-5 822 000	-5 371 269
		<i>Netto</i> 175 000	207 000	-11 874
64020	Feiertjeneste	<i>Utgifter</i> 544 000	532 000	488 028
		<i>Inntekter</i> -503 000	-531 000	-562 552
		<i>Netto</i> 41 000	1 000	-74 524
64301	Plansaksbehandling	<i>Utgifter</i> 480 000	351 000	426 516
		<i>Inntekter</i> -116 000	-106 000	-149 913
		<i>Netto</i> 364 000	245 000	276 603
64302	Byggesaksbehandling	<i>Utgifter</i> 1 271 000	954 000	1 124 867
		<i>Inntekter</i> -877 000	-789 000	-876 522
		<i>Netto</i> 394 000	165 000	248 345
64303	Kart og oppmåling	<i>Utgifter</i> 1 340 000	1 792 000	1 948 379
		<i>Inntekter</i> -696 000	-641 000	-403 031
		<i>Netto</i> 644 000	1 151 000	1 545 348
69990	Reserverte tilleggsbevilgninger	<i>Utgifter</i> 37 000	0	0
		<i>Netto</i> 37 000	0	0

		Budsjett 2021	Budsjett 2020 <i>regulert</i>	Regnskap 2019
Summer løpende drift:				
0	RO0 Styringsorganer	3 814 000	4 228 000	3 163 079
1	RO1 Fellesadministrasjon	27 121 000	27 785 000	25 611 349
2	RO2 Oppvekst	92 970 000	92 873 000	93 861 049
3	RO3 Helse/omsorg	182 588 000	177 738 000	173 832 138
4	RO4 Teknisk	25 239 000	25 601 000	25 088 597
6	RO6 Selvkost	308 000	25 000	406 183
	Sum løpende drift RO0-RO6	A 332 040 000	328 250 000	321 962 395
8 RO8 Frie inntekter, betjening lån				
	Sum utgifter	24 459 000	26 319 000	23 251 039
	Sum inntekter	-354 218 000	-348 738 000	-350 798 153
	Nettoutgift/inntekt	-329 759 000	-322 419 000	-327 547 114
	<i>Utgifter/inntekter fordelt:</i>			
80111	Eiendomsskatt	-7 400 000	-7 680 000	-8 379 595
80111	Skatt på inntekt og formue	-65 700 000	-64 000 000	-63 611 528
80211	Netto inntektsutjamning	-23 947 000	-17 300 000	-21 946 039
80211	Rammetilskudd	-120 489 000	-126 238 000	-121 104 000
80211	Vertskommunetilskudd	-117 000 000	-115 500 000	-113 355 010
80214	Generelt tilskudd flyktninger	-944 000	-2 952 000	-5 162 119
80219	Havbruksmidler	-4 959 000	0	-1 088 359
80219	Utbyggingskompensasjon	-500 000	-750 000	-757 568
	Sum frie inntekter	B -340 939 000	-334 420 000	-335 404 218
80311	Avskrivninger	<i>Utgifter</i> 9 761 000	9 761 000	9 854 180
80311	Motpost avskrivninger	<i>Inntekter</i> -9 761 000	-9 761 000	-9 854 180
80311	Korrigeringskonto avskrivninger	C 0	0	0
	Utbytte og eieruttak	-2 200 000	-2 400 000	-2 718 815
	Renteinntekter	-1 318 000	-2 157 000	-2 471 359
	Renteutgifter	3 693 000	5 976 000	3 665 912
	Sum netto renteutgifter med videre	D 174 000	1 419 000	-1 524 262
	Avdragsutgifter	11 005 000	10 582 000	9 381 366
	Sum netto avdragsutgifter	E 11 005 000	10 582 000	9 381 366
	<i>Utbytte/renter/avdrag fordelt:</i>			
80421	Renteinntekter med videre	-2 300 000	-2 450 000	-2 769 948
80511	Husbanken	-247 000	-54 000	-40 519
80512	Hovedbankforbindelse	-900 000	-1 680 000	-2 111 330
80513	Kommunalbanken	10 990 000	12 568 000	9 161 424
80516	KLP Kommunekreditt	3 636 000	3 617 000	3 617 477
	Sum netto rente-/avdragsutgifter	11 180 000	12 001 000	7 857 104
	Netto driftsresultat	A+B+C+D+E 2 280 000	5 831 000	-5 584 719

	Budsjett 2021	Budsjett 2020 <i>regulert</i>	Regnskap 2019
9 RO9 Intern finansiering			
Sum utgifter	4 989 000	6 820 000	22 678 882
Sum inntekter	-7 269 000	-12 651 000	-17 094 163
Nettoutgift/-inntekt	-2 280 000	-5 831 000	5 584 719
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
93000 Disponering tidligere års mindreforbruk (overskudd)	0	-9 681 000	-10 170 182
94000 Disposisjonsfond/ubundet investeringsfond	-2 281 000	3 063 000	5 770 000
95000 Avsetning til bundne fond	147 000	1 857 000	1 276 333
95500 Bruk av bundne fond	-2 086 000	-2 970 000	-2 911 981
97000 Overføring til investeringsregnskap	1 940 000	1 900 000	1 939 733
98000 Årets regnskapsresultat (mindreforbruk)	0	0	9 680 817

Totalsummer investering:			
Sum utgifter	114 268 000	132 664 000	85 089 070
Sum inntekter	-114 268 000	-132 664 000	-85 089 070
Nettoutgift/-inntekt	0	0	0

Totalsummer drift:			
Sum utgifter	437 487 000	428 516 000	454 735 837
Sum inntekter	-437 487 000	-428 516 000	-454 735 837
Nettoutgift/-inntekt	0	0	0

Totalsummer:			
Sum utgifter	551 755 000	561 180 000	539 824 907
Sum inntekter	-551 755 000	-561 180 000	-539 824 907
Nettoutgift/-inntekt	0	0	0

Fotnote:

For beregning av netto driftsresultat, er avsetning til eller bruk av bundne fond trukket ut av rammeområdene i tabell 13 og ført på **RO9 Intern finansiering**, henholdsvis ansvar 95000 Avsetning til bundne fond og ansvar 95500 Bruk av bundne fond.

For budsjettkapitler som berøres av slike uttrekk, er utgifter eller inntekter i tabell 13 satt i **rødt**.

Dette uttrekket gir for berørte rammeområder også et tilsvarende avvik fra rammeberegningen i tabell 6.

Korrigerings av bundne fond berører rammeområdene slik i forslag til budsjett 2021:

Rammeområde	Avsetning til/bruk av bundne fond		Summer
RO1 Fellesadministrasjon	Avsetning til næringsfond (utgift)	100 000	
	Bruk av næringsfond (inntekt)	-700 000	
	Bruk av fondsmidler bostøtte (inntekt)	-100 000	
RO4 Teknisk	Avsetning fondsrenter viltfond (utgift)	3 000	RO1-RO6
	Bruk av viltfondinntekter (inntekt)	-39 000	utgift 147 000
RO6 Selvkost	Bruk av selvkostfond (inntekt)	-1 247 000	inntekt -2 086 000
RO8 Betjening av lån	Avsetning fondsrenter (utgift)	44 000	netto inntekt -1 939 000
Korrigert til:			
RO9 Intern finansiering	Avsetning til bundne fond (utgift)	147 000	RO9
	Bruk av bundne fond (inntekt)	-2 086 000	netto inntekt -1 939 000

Tabellen viser at forslaget til budsjett 2021 for berørte budsjettområder er finansiert opp med netto bruk av 1 939 000 kr fra bundne fond; dvs. fond som ikke kan brukes til andre formål. Dette gjelder i 2021 næringsfond, bostøtteordninger, viltfond, fondsavsatte gebyrinntekter på selvkostområdene vann, avløp, slam, renovasjon og feiing samt renteinntekter fra fondene.

12: Økonomiplan

Kommuneloven har i § 14-1 nedfelt grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, herunder at kommunen skal:

- forvalte økonomien slik at økonomisk handleevne ivaretas over tid
- utarbeide realistiske planer for egen virksomhet, økonomi og utvikling
- forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Som ledd i oppfølging av disse kravene, skal kommunestyret selv vedta budsjettet og økonomiplanen for de neste fire årene, etter innstilling fra formannskapet. Innstillingen til budsjett og økonomiplan skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den.

Det følger av § 14-4 at økonomiplanen skal vise hvorledes langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp. Budsjett og økonomiplan skal deles inn i en investerings- og en driftsdel, de skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd. Kommunedirektøren finner det i tråd med *K-sak 50/20 Kommunal planstrategi 2020-2023 og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel* naturlig å gi økonomiplanen slik status, jf. ellers omtale i budsjettforslagets kapittel 1.

Etter at 2016-regnskapet avviste inndecking for siste del av betydelige merforbruk i 2012 og 2013, ble Kvæfjord kommune meldt ut av *ROBEK-registeret* fra 14.8.2017. ROBEK er register om betinget godkjenning og kontroll, for kommuner som er i økonomisk ubalanse og hvor staten blant annet må godkjenne vedtak om budsjett og økonomiplan.

Samtidig har Kvæfjord kommune de seneste årene framstått med gode regnskapsresultater; ut fra kombinasjonen av

- vektlegging av økonomiplanens langsiktige føringer i budsjettarbeidet
- god, lojal og treffsikker budsjettstyring
- positivt utfall for kommunen av saker som midler fra havbruksfondet, pensjonsforlikene med KLP og Overføringsavtalens sikringsordning samt flere omfattende tvistesaker
- økte skatteinntekter til kommunal sektor.

Budsjettet for 2021 utgjør første år i økonomiplan 2021-2024. De tre etterfølgende årene 2022-2024 har fokus på investeringstiltak og driftsmessige endringer, sett mot det foreslåtte aktivitetsnivået i 2021. Styringsverktøyer for dette arbeidet har vært gjeldende økonomiplan med særskilte vurderinger av de frie inntekter fra rammetilskudd og skatter medregnet eiendomsskatt, vertskommunetilskudd, et stadig mindre integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger og midler fra havbruksfondet, slik som omtalt i kapittel 3. Samtidig er beregningen av økonomiske rammer for budsjettåret 2021 i kapittel 4, også brukt til framskrivning av utgifter for de etterfølgende år i planperioden. Kommuneproposisjonen 2021 og nasjonalbudsjettet for 2021 står også sentralt i arbeidet med ny økonomiplan. For årene etter 2021 er beløp målt i antatt kroneverdi for året 2021, dvs. uten anslag for senere års pris- og lønnsvekst.

Økonomiplanen bygger på videreføring av vertskommunefinansieringen slik som omtalt på side 17. Da Stortinget i 2010 sluttet seg til dagens innretning på vertskommunetilskuddet, pekte Helse- og omsorgskomiteén på at ordningen framsto mer forutsigbar og robust for de berørte kommunene, men også «at landets største vertskommuner vil kunne komme til å oppleve store utfordringer knyttet til regulering av pensjonene til nåværende og tidligere ansatte». Vertskommunene har i senere dialog

ikke fått gjennomslag for kompensasjonsordninger for pensjonsutfordringene en del av kommunene møter. Bakgrunn for dette er disse kommunenes særskilte omstendigheter etter ansvarsreformen av 1991, der store pensjonsforpliktelser oppsto mer enn 10 år senere ut fra endret lovverk for beregning og belastning av reguleringspremie. I 2012 gjaldt for eksempel 56 pst av Kvæfjord kommunes reguleringspremie på pensjoner med 26,4 mill kr, pensjonsrettigheter for personer som i 1990 var tilsatt ved Trastad Gård og dermed med pensjonsrettigheter opparbeidd før Kvæfjord kommune ble deres arbeidsgiver. Denne særskilte belastningen avtar over tid. Kommunedirektøren er derfor enig i at vertskommunefinansieringen framstår som mer robust, også fordi den har fått virke over flere år. Vertskommunetilskuddet finansierer 26,7 pst av Kvæfjord kommunes driftsbudsjett i 2021. Dette er fortsatt en urovekkende høy andel.

Forslaget til budsjett for 2021 er gjort opp med totale utgifter og inntekter med 551 755 000 kr. Samlet for planperioden 2021-2024 kan budsjettvolumet anslås til 1,966 mrd. kr. Det økonomiske bakteppet er ellers fortsatt høye årlige driftsutgifter ut fra ansvarsreformen på 1990-tallet. Også nivået på andre tjenesteområder er høyt. Det planlegges også for et betydelig investeringsvolum, etter at relativt sett store driftsoverskudd de seneste årene, samtidig med beskjedne investeringer, har gitt grunnlag for å bygge fondsreserver av et omfang som lokalt var ukjent i tidligere år. Kommunedirektøren ser også at en positiv regnskapsutvikling har medført et underliggende forventningspress på flere nivå, og føler på ansvaret for å bidra til å forvalte store ressurser til det beste for lokalsamfunnet.

Økonomiplan 2020-2023 ble saldert ved bruk av 22 mill kr fra disposisjonsfond. Økonomiplan 2021-2024 er gjort opp med netto forbruk av frie ubundne fondsmidler med vél 23,8 mill kr. I dette beløpet ligger også midlertidig bruk av midler fra disposisjonsfondet med 10,9 mill kr, i påvente av tilskudd fra spillemiddelordningen som skal tilbakeføres til fondet. Finansiering av et ambisiøst aktivitetsnivå er derfor saldert ved bruk av disposisjonsfond, hvorved driftsresultatet alle år i planperioden framstår med negative beløp. Driftsresultatet er likevel forbedret med knapt 8,3 mill kr fra fjorårets planforslag.

På lengre sikt er det ikke bærekraftig å basere kommuneøkonomien på bruk av fondsmidler. Dette kan også underbygges ved å vise til at fylkesmannen i sin vurdering av kommunestyrets vedtak om budsjett og økonomiplan 2020-2023, understreket viktigheten av «at kommunen allerede ved neste rullering av budsjett/økonomiplan gjennomfører tiltak og bedrer budsjettbalansen sånn at den økonomiske handleevnen bedres sammenlignet med gjeldende økonomiplan».

I arbeidet med forslag til budsjett og økonomiplan 2021-2024 har det for kommunedirektøren stått sentralt å få på plass en realistisk inndekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp for de enkelte årene. Dette bør være så godt fundert at det ikke fordrer flere budsjettbehandlinger i løpet av året, men slik at vedtatt budsjett og økonomiplan står seg som et forpliktende styringsverktøy; både sett fra politisk og administrativt nivå. Dette er også viktige bidrag til å skape forutsigbarhet for den løpende tjenesteproduksjonen.

Saldering av økonomiplanen er vurdert mot de finansielle måltall for netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond, som er gitt nærmere omtale i kapittel 2. Kommunedirektøren oppfordrer folkevalgt nivå til å ha fokus på disse måltallene som et reelt verktøy i den økonomiske langtidsplanleggingen. Måltallene viser i seg selv hvilke ambisjoner det er handlingsrom for i et lengre perspektiv.

De etterfølgende tabeller viser utviklingen innenfor de finansielle måltallene, gitt de forslag til tiltak med utgifter og inntekter som er innarbeidd i forslaget til budsjett og økonomiplan 2021-2024:

Tabell 14: Netto driftsresultat 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Resultat i 1000 kr	4 860	-6 767	-2 280	-3 700	-2 712	-474
Resultat i pst av driftsinntekter	1,3	-1,6	-0,5	-0,9	-0,7	-0,1

Økte utgifter til renter og avdrag på lån i kjølvannet av planlagte investeringer som helsehus, nybygg ved Borkenes skole, ny brannstasjon i Råsjøen og tilrettelegging for boligbygging, innebærer et press på resultatutviklingen. Mens det i regnskapet for 2019 ble ført rente- og avdragsutgifter på lån med 13,7 mill kr; er slike utgifter i økonomiplanen anslått til 20,5 mill kr i 2024.

Økningen kommer selv om det er foretatt to grep for å redusere den årlige budsjettbelastningen; i det siste planåret med mer enn 3,0 mill kr i forhold til økonomiplan 2020-2023. For det første er avdrag fullt ut beregnet etter låneforskriftens minimumsavdrag. For det andre er renter beregnet ut fra dagens rentefot for løpende lån og med 1,0 pst rente for nye lån. Vi satser altså på at økte låneopptak fortsatt faller sammen med et historisk langvarig lavt rentenivå. Gitt at renten i 2024 for eksempel ligger ett prosentpoeng høyere enn dette, vil det isolert utløse merutgifter på lån med drøyt 4 mill kr på årsbasis.

Som vist i oppsettet nedenfor, øker kommunens gjeldsbelastning ut fra det foreslått investeringsnivået betydelig i planperioden. Lånegjelden vil ved utgangen av planperioden beløpe seg til nærmere 415 mill kr eller om lag 146 000 kr målt pr innbygger. Dermed vil kommunens gjeldsgrad øke fra 63,6 pst i 2019 til 100,2 pst i 2024, målt mot anslaget på brutto driftsinntekter.

Etter fullføring av helsehuset og den vedtatte skoleutbyggingen, skal den økonomiske planleggingen ut fra vedtatte måltall bygge på at lånegjelden reduseres.

Tabell 15: Gjeldsgrad 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lånegjeld pr 1.1. i året 1000 kr	200 365	271 767	332 424	397 193	411 249	403 765
Bruk av nye lån i året	61 321	71 938	76 622	28 047	7 521	26 064
Avdragsutgifter i løpet av året	10 081	11 281	11 853	13 990	15 005	15 432
Lånegjeld pr 31.12. i året	271 767	332 424	397 193	411 249	403 765	414 396
Lånegjeld pr 31.12. hele kr pr innb	95 090	117 092	139 906	144 857	142 221	145 966
Gjeldsgrad (lån i pst av driftsinntekter)	63,6	81,9	94,5	98,6	97,2	100,2

En tilnærming i tråd med dette, må også ses mot realismepektivet i kommuneloven. Et viktig virkemiddel vil være fortsatt fokus på tilstrekkelige økonomiske buffere i form av disposisjonsfond. Dette er oppsparte midler som fritt kan brukes av kommunestyret i finansieringen både av drifts- og investeringsregnskapet. Samtidig er kommunen, gitt svakere økonomiske resultater, også pålagt å gjøre bruk av disse fondsmidlene for å dekke inn et regnskapsmessig merforbruk.

Etter at disposisjonsfondet i 2012 ble helt tømt, har Kvæfjord kommune fått på plass betydelige fondsavsetninger i regnskapene etter 2014. Gitt en balansert regnskapsutvikling i 2020 slik som skissert i tertialrapport 2/2020, vil det ved inngangen til planperioden være avsatt nærmere 60 mill kr på disposisjonsfond, eller vél 14 pst målt mot de budsjetterte driftsinntekter. Dette indikerer et større økonomisk handlingsrom enn tidligere.

Økonomiplan 2021-2024 er gjort opp med lånerenter som i gjennomsnitt er under 1,0 pst. For å kunne møte et økt rentenivå, foreslås det fra og med 2021 etablert et særskilt disposisjonsfond benevnt som lånefond hvortil det i 2021 avsettes 2,9 mill kr og samlet for hele planperioden vél 5,4 mill kr. Som tidligere nevnt, gir et styrket disposisjonsfond også økonomiske muskler til å mellomfinansiere investeringer med 10,9 mill kr, i påvente av statstilskudd fra spillemiddelordningen. Det må påregnes at utbetalinger fra denne ordningen drøyer 3-4 år ut over iverksettingen av godkjente tiltak.

Tabell 16: Disposisjonsfond 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fond pr 31.12. i året 1000 kr	46 795	56 276	59 339	46 446	40 375	38 446
Fond i pst av driftsinntekter	11,2	13,4	14,1	11,1	9,7	9,3

I tillegg til det som framkommer i omtalen av budsjettforslaget for 2021 i kapitlene 5-11 og da med særlig vekt på omtalen av investeringstiltak i kapittel 11, kan det i kortform anføres følgende til etterfølgende tabell 17 som summerer opp forslaget til økonomiplan:

- Nybygg ved **Borkenes skole** er ført opp med samme totale budsjettbeløp som i økonomiplan 2020-2023, dvs. en kostnadsramme med 140 mill kr. Prosjektet har nylig vært gjennom en anbudsrunde. Med forbehold om pågående kontrollregning, synes det så langt som om tiltaket kan iverksettes innenfor kostnadsrammen. Det meste av budsjettmidlene på 2020-budsjettet må overføres til bruk i 2021/2022.

Det er i dette tiltaket innarbeidd både et nærmiljøanlegg og en kulturdel med bruttoutgifter beregnet til om lag 23 mill kr. Gitt tilstrekkelig prioritet i kommunedelplanen for anlegg for idrett og fysisk aktivitet, er det inntil videre lagt til grunn at disse kan utløse tilskudd fra spillemiddelordningen med 9,0 mill kr. I påvente av slik utbetaling, må kommunen selv mellomfinansiere dette ved uttak fra eget disposisjonsfond.

Det vises ellers til omtale på side 54.

- Det er ført opp inntil 6 637 000 kr til fullføring av helsehusprosjektet. Som nevnt på side 54, innregnes i denne sammenheng oppgradering av Kveldroveien og ferdigstillelse av utearealer. Det vil også bli vurdert om denne kostnadsrammen gir rom for å opparbeide flere parkeringsplasser innenfor dette området, som nå samler et betydelig antall arbeidsplasser innenfor de kommunale helse- og omsorgstjenestene.
- **Berg/Engen boligområde** har også vært gjenstand for nylig anbudsrunde som så langt også synes å være greit tilpasset de oppførte budsjettbeløp i budsjett og økonomiplan 2020-2023. Det vil dog bli fremmet en særskilt sak om budsjettregulering der det meste av bevilgningene på 2020-budsjettet blir tidsforskjøvet til 2021, men også slik at oppstartmidler inntil videre med 2 829 000 kr blir videreført i 2020.

Det vises ellers til omtale på side 52.

- **Avløp Trastad** inngikk i *K-sak 31/17 Berg/Engen boligområde med videre*, selv om det her ble pekt på behov for opprydding i avløpssituasjonen på Trastad også «uavhengig av hva som vedtas om utbygging av Berg/Engen». Bakgrunnen er at eksisterende urensede avløpsutslipp på Trastad bygger på utslippstillatelse gitt av fylkesmannen tilbake i 2000 og som slo fast at det skal etableres tilfredsstillende rensing med dyputslipp. Framskrivning av kostnadene i et forprosjekt tilsier utbyggingskostnader med 8,3 mill kr, som til sist forutsettes finansiert via gebyrinntektene over avløp og rensing.
- Det er ført opp 750 000 kr til kjøp av en ny **minibuss** i 2022, primært for bruk ved VAF-enheten, men sekundært også tilgjengelig for annen kommunal virksomhet. I mellomtiden satser vi på at en sliten Mercedes Benz Sprinter fra 2012 kan stå løpet ett par år til.
- Som nevnt på side 48, foreslås det i 2022 bevilgning med 2,0 mill kr eksklusive merverdiavgift for å forlenge **avløpsutslippet i Leikvika** rensenanlegg ut på dypere vann.
- Ved siden av de ordinære vedlikeholdsmidler til **kommunale bygg**, er det også ført opp midler til utbedringstiltak ved Boas (sprinkleranlegg), småskolen på Borkenes (utvendige arbeider), sentralstyringsanlegg ved Husby sykehjem som også planlegges avstemt med det nye helsehuset og ny varmpumpe ved Husby barnehage. I sum krever disse tiltakene bevilgninger med nærmere 2,8 mill kr.

- **Rådhuset** er ført opp med 10,5 mill kr mot slutten av planperioden, først med inntil ½ mill kr til et forprosjekt for vurdering av tiltak, deretter i 2024 med 10 mill kr til bygningsmessige opprustninger. Dette betyr at tiltaket igjen er skjøvet ut i tid med ett år. Rådhuset preges av mangelfullt vedlikehold over flere år og som vil kreve større påkostninger. Det er i en intern forstudie også pekt på fasadeløsninger basert på mer klimavennlige løsninger, med bruk av solenergi til oppvarming av bygget.
- Det er både på side 43 og 56 omtalt forslag om oppføring av ny **brannstasjon** i Råsjøen. Ut fra en forstudie er det ført opp 25,5 mill kr til dette tiltaket, fordelt på 2023 og 2024.
- Oppgradering av **Borkenes friidrettsanlegg** er prioritert i *Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i Kvæfjord*, med nytt dekke for fire løpebaner og seks sprintbaner. Ut fra foreliggende forstudie er det nå ført opp 5,8 mill kr til dette tiltaket i 2023. Det forutsettes delfinansiering med 41 pst fra spillemiddelordningen med 1,9 mill kr. I påvente av slik utbetaling, må kommunen mellomfinansiere dette ved uttak fra eget disposisjonsfond.
- Utredningen som lå til grunn for *K-sak 52/18 Utredning av fremtidig skole- og barnehagestruktur for Vik skolekrets og Flesnes skolekrets*, forutsatte bygningsmessige opprustninger ved **Flesnes oppvekstsenter**, gitt videre drift av senteret. Kommunestyret vedtok videreført drift, men samtidig også at «saken må vurderes på nytt i 2023 dersom barnetallet og elevgrunnlaget ikke blir som forventet i kretsen».

Ut over bygningsmessige tiltak som iverksettes innenfor 2020-budsjettet, med utgiftsramme 1 380 000 kr, legger kommunedirektøren til grunn at andre tiltak skyves ut i tid til 2024, for avstemming mot en ny vurdering av framtidig driftsgrunnlag for Flesnes oppvekstsenter.

- **Effektiviseringstiltak** står fortsatt som et krevende element i driftsdelen av økonomiplanen og som krever gjennomgående fokus med oppfølging og iverksetting innenfor hele virksomheten til Kvæfjord kommune. For det første videreføres de årlige nedtrekkene ut fra anslag på frafall blant vertskommunebeboerne som nevnt på side 34, i sum med 18,5 mill kr ut over 2021-nivået, hvorav 13,1 mill kr ligger innenfor helse- og omsorgstjenestene.

For det andre er det videreført en såkalt resultatbasert rammekorrigerings ut fra vektet sum av regnskapsmessige mindreforbruk for de fem seneste årene, medregnet 2020 til og med årets tertialrapport 2/2020. Rammeområder som over en femårsperiode står med mindreforbruk, får ved dette grepet reduksjon i neste års rammeberegning med 1/5-del av det vektete avviket i de fem foregående årene. I tverrsum betyr dette reduserte utgiftsrammer ut over 2021-nivået med 1,5 mill kr.

Som vist i rammeberegningen i kapittel 4, gir dette også nedtrekk for året 2020 med nærmere 1,4 mill kr. Dette er videreført i planperioden. Som nevnt på side 23, har vi ut over dette ikke foretatt noen andre tilnærminger til den såkalte ABE-reformen, som kommunedirektøren ikke oppfatter å være målrettet ut over det å fungere som et gjennomgående osthøvelkutt i offentlige budsjetter.

For det tredje la *LEV-sak 24/19 Nybygg - Borkenes skole* til grunn forventninger om effektiviseringstiltak med 2,0 mill kr, regnet på helårsbasis fra og med 2024. Selv om levekårsutvalget i dette også stilte opp en forventning om at effektiviseringstiltak må finne sin inndekning mot samlet kommunalt driftsnivå, har kommunedirektøren i denne omgang fullt ut plassert tiltaket innenfor RO2 Oppvekst. Også hensett det faktum at slike grep gjerne viser seg mer krevende når vi kommer til realisering, legges det til grunn at dette kan vurderes nærmere opp mot neste års budsjett og økonomiplan 2022-2025.

Avhengig av hvor stor del av disse tre elementene som skal knyttes til stillingskutt, tilsier dette inntil 18 færre årsverk i bruk i 2024 sammenlignet med forslaget til budsjett for 2021.

Økonomiplanen viderefører ikke tidligere forslag om midler til trafikksikkerhetsmessige tiltak, i første rekke i form av fortau langs fylkesveien på Vikeland. Det er heller ikke satt av nye investeringsmidler til veier eller veilys, ut over de styrkningsmidler til den løpende driften på RO4 Teknisk som er tatt inn ut fra tidligere rammedebatter. Kommunedirektøren legger til grunn at slike tiltak først skal gis fornyet vurdering i ny kommunal trafikksikkerhetsplan.

Det er ikke ført opp budsjettmidler til fast veidekke på boligfeltveiene i Lamhagan, 225 meter av Åsryggen, og på Flesnes, 350 meter av Einhågveien. Disse kan i sum anslås til om lag 2 mill kr og må slik kommunedirektøren ser det gis en ny vurdering i forhold til byggeaktivitetene som forhåpentligvis blir utløst i disse områdene.

Det er heller ikke oppført budsjettmidler vedkommende Mylderhuset, som er planlagt i underetasjen i Borkenes Servicebygg i Hans Egedes vei 5. I tråd med omtalen på side 55, vil vi dog i særskilt sak om budsjettregulering foreslå at nettobevilgningen på 2020-budsjettet med 3,65 mill kr blir tidsforskjøvet til 2021. Ved siden av mulig fullfinansiering fra andre aktører, er vi kommet til at det også må foretas en vurdering av innholdet i prosjektet, trolig med noe nedskalering i forhold til tidligere ambisjoner. Kommunedirektøren tar her som utgangspunkt at det via de gitte budsjettmidler kan kjøpes inn ekstern prosjektbistand i 2021.

Budsjettopplegget bygger på bruk av disposisjonsfond i 2021 i tråd med økonomiplan 2020-2023. Forutsatt utbetalinger av statlige spillemiddeltilskudd, blir bruken av disposisjonsfond deretter lavere enn tidligere forutsatt. Ellers er økonomiplanen saldert med renteinntekter og aksjeutbytte på antatt nivå for 2021, herunder også forutsatt økt utbytte som tilsvarende bortfallet av renteinntekter fra det ansvarlige lånet som tidligere er gitt til Hålogaland Kraft AS.

Selv om kommunen innenfor tidsspennet 2015-2019 står med langt bedre økonomisk utvikling enn i årene forut, påkaller den økonomiske situasjonen fortsatt fokus på lojal budsjettstyring på alle nivåer, så vel som en fortsatt betydelig kommunal omstillingsevne. Dette blir også avgjørende for å kunne gjennomføre de betydelige investeringstiltakene som det er ryddet plass for, både i tidligere budsjettbehandlinger og i foreliggende forslag til budsjett og økonomiplan 2021-2024.

Det blir til sist kommunestyrets ansvar å foreta de nødvendige langsiktige avveininger for å forvalte økonomien slik at Kvæfjord kommunes økonomiske handleevne, og dermed grunnlaget for tjenesteproduksjonen så vel som lokalsamfunnsutviklingen, kan ivaretas både innenfor planperioden 2021-2024 og i et lengre tidsperspektiv.

Tabell 17: Økonomiplan 2021-2024

INVESTERING	Prosjektsum	2021-2024	2021	2022	2023	2024
Investeringsutgifter:						
IKT-investeringer	7 834	3 116	779	779	779	779
Borkenes skole, nybygg	140 000	105 351	73 000	32 351		
Helsehus, nybygg	131 938	6 637	6 637			
Berg/Engen boligområde	40 983	27 064	27 064			
Avløp Trastad	8 335	8 335		8 335		
Minibuss helse/omsorg	750	750		750		
Boas, oppgrad. sprinkleranlegg	875	875		875		
Borkenes småskole, påkostning	1 000	1 000			1 250	
Husby sykehjem, SD-anlegg	150	150				187
Husby barnehage, varmepumpe	375	375				469
Avløp Leikvika renseanlegg	2 000	2 000		2 000		
Rådhus, påkostning	11 143	10 500			500	10 000
Brannstasjon, nybygg	25 500	25 500			5 500	20 000
Borkenes friidrettsanlegg	5 800	5 800			5 800	
Flesnes oppvekstsenter, påkostn	4 880	3 500				3 500
Leikvika moloanlegg, påkostning	375	375				375
SUMMER investeringsutgifter		201 709	107 480	45 090	13 829	35 310
Investeringsutgifter finansiert ved:						
06700 Salg av fast eiendom		-5 460	-546	-1 092	-1 638	-2 184
07290 Kompensasjon for merverdiavgift		-33 119	-16 339	-6 951	-2 766	-7 062
09100 Bruk av lån		-152 227	-90 595	-28 047	-7 521	-26 064
09400 Bruk av ubundne fond		-10 903		-9 000	-1 903	
SUMMER investeringsinntekter		-201 709	-107 480	-45 090	-13 829	-35 310
Finansutgifter:						
Avdrag startlån Husbanken		4 300	848	1 007	1 127	1 317
Utlån startlån Husbanken		10 938	4 000	3 000	2 250	1 688
Egenkapitalinnskudd KLP		8 336	1 940	2 132	2 132	2 132
SUMMER finansutgifter		23 573	6 788	6 139	5 509	5 137
Finansutgifter finansieres ved:						
09102 Bruk av startlån til utlån		-10 938	-4 000	-3 000	-2 250	-1 688
09200 Mottatte avdrag startlån		-4 300	-848	-1 007	-1 127	-1 317
09700 Overføring fra drift til investering		-8 336	-1 940	-2 132	-2 132	-2 132
SUMMER finansinntekter		-23 573	-6 788	-6 139	-5 509	-5 137
Totalsummer investering:						
SUMMER utgifter		225 282	114 268	51 229	19 338	40 447
SUMMER inntekter		-225 282	-114 268	-51 229	-19 338	-40 447
Årets resultat investering		0	0	0	0	0

DRIFT med endring fra budsjett 2021	2021	2022	2023	2024
RO0 Styringsorganer	3 814	3 613	3 854	3 606
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommuneboere		-13	-25	-36
Pensjonsforlik 2018 - gradvis tilbakeføring				1
Resultatbasert rammekorrigerig		-22	-13	-6
Årsvariable utgifter valgavvikling		-166	78	-166
SUMMER endring netto driftsutgift		-201	40	-208
RO1 Fellesadministrasjon	27 121	26 679	26 581	26 505
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommuneboere		-205	-381	-557
Pensjonsforlik 2018 - gradvis tilbakeføring		4	7	11
Resultatbasert rammekorrigerig		-215	-137	-41
Lånekompensasjon kirkekassen, løpende oppdatering		-25	-29	-29
SUMMER endring netto driftsutgift		-442	-540	-616
RO2 Oppvekst	92 970	92 365	90 918	89 723
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommuneboere		-542	-1 007	-1 473
Pensjonsforlik 2018 - gradvis tilbakeføring		10	19	28
Resultatbasert rammekorrigerig		-240	-93	-29
SFO-moderasjon 3. og 4.trinn 2021, helårseffekt		21	21	21
Skjermingsordning private barnehager, helårseffekt		116	116	116
Styrkningsbevilgning tilskudd lag, foreninger		30	60	90
LEV-24/19 effektiviseringskrav ved skoleutbygging			-1 167	-2 000
SUMMER endring netto driftsutgift		-605	-2 052	-3 247
RO3 Helse/omsorg	182 558	179 912	178 171	176 382
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommuneboere		-2 362	-4 386	-6 411
Pensjonsforlik 2018 - gradvis tilbakeføring		43	82	121
Resultatbasert rammekorrigerig		-382	-217	-102
Tilskudd særskilt fordeling habilitering, engangsbevilgning		-70	-70	-70
Økt kompetansekrav - 2ÅV/år omgjøres fra assistent		82	161	242
Egenandel FACT-tiltak interkomm spesialisttjenestetilbud		13	13	13
SUMMER endring netto driftsutgift		-2 676	-4 417	-6 206

DRIFT med endring fra budsjett 2021	2021	2022	2023	2024
RO4 Teknisk	25 239	25 623	25 730	25 595
Budsjettandel kutt ved frafall vertskommunebeboere		-160	-298	-435
Pensjonsforlik 2018 - gradvis tilbakeføring		3	6	8
Resultatbasert rammekorrigerings				
Vedlikeholdsplan bygg, styrkningsmidler		88	178	178
Veier, veilys, styrkningsmidler		103	205	205
Kveøyforbindelsen - avvikling lokal medfinansieringsandel		50	100	100
Områdeplan Borkenes ekstern bistand planarbeid		300	100	
Arealplan Kvæfjord ekstern bistand planarbeid			200	300
SUMMER endring netto driftsutgift		384	491	356
RO6 Selvkost	308	-124	-514	-540
Budsjettandel kutt ved frafall vertskommunebeboere		-38	-70	-102
Pensjonsforlik 2018 - gradvis tilbakeføring		1	1	2
Resultatbasert rammekorrigerings				
Korrigerings selvkost mot gebyrinntekter		-395	-753	-748
SUMMER endring netto driftsutgift		-432	-822	-848
BUDSJETTSAMMENDRAG				
RO0 Styringsorganer	3 814	3 613	3 854	3 606
RO1 Fellesadministrasjon	27 121	26 679	26 581	26 505
RO2 Oppvekst	92 970	92 365	90 918	89 723
RO3 Helse/omsorg	182 588	179 912	178 171	176 382
RO4 Teknisk	25 239	25 623	25 730	25 595
RO6 Selvkost	308	-124	-514	-540
SUMMER netto driftsutgifter A	332 040	328 068	324 740	321 271

DRIFT	2021	2022	2023	2024
RO8 Inntekter, betjening av lån				
Eiendomsskatt	-7 400	-7 600	-7 800	-8 000
Skatt på formue og inntekt	-65 700	-65 700	-65 700	-65 700
Netto inntektsutjamning	-23 947	-23 947	-23 947	-23 947
Rammetilskudd	-120 489	-121 251	-121 239	-121 228
SUMMER Frie inntekter	-217 536	-218 498	-218 686	-218 875
Vertskommunetilskudd	-117 000	-116 000	-115 000	-113 900
Integreringstilskudd flyktninger	-944	-221		
Midler fra havbruksfond	-4 959	-3 200	-3 200	-3 200
Utbyggingskompensasjon	-500	-500	-500	-500
Avskrivninger	0	0	0	0
SUMMER frie inntekter B	-340 939	-338 419	-337 386	-336 475
Brutto driftsresultat A+B	-8 899	-10 351	-12 646	-15 204
Aksjeutbytte, renter og avdrag				
Utbytte og eieruttak	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200
Renteinntekter	-1 318	-1 318	-1 318	-1 318
Renteutgifter	3 693	4 576	4 968	4 990
SUMMER nto renteutgifter C	174	1 058	1 450	1 472
Avdragsutgifter	11 005	12 993	13 908	14 205
SUMMER nto avdragsutgifter D	11 005	12 993	13 908	14 205
Netto driftsresultat A+B+C+D	2 280	3 700	2 712	474
Intern finansiering				
Avsetning til disposisjonsfond	2 902	1 451	726	363
Bruk av disposisjonsfond	-5 183	-6 015	-4 893	-2 292
Avsetning til bundne fond	147			
Bruk av bundne fond	-2 086	-1 267	-676	-676
Overføring fra drift til investering	1 940	2 132	2 132	2 132
SUMMER intern finansiering	-2 280	-3 700	-2 712	-474
Regnskapsresultat				
Regnskapsresultat	0	0	0	0

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
1100	UTLEIE SKOLEBYGG			
1101	Pr klasserom pr døgn	158,00	154,00	149,00
1102	Tillegg overnatting pr person	49,00	48,00	46,00
1200	SKOLEFRITIDSORDNING – pr måned			
1201	Inntil 6 timer/uke (i 10 mnd)	659,00	642,00	622,00
1202	Inntil 10 timer/uke (i 10 mnd)	883,00	860,00	833,00
1204	Inntil 19 timer/uke (i 10 mnd)	1 543,00	1 502,00	1 455,00
1205	Halvdagstilbud (i 11 mnd)	1 499,00	1 460,00	1 414,00
1206	Heldagstilbud (i 11 mnd)	2 437,00	2 372,00	2 298,00
1210	SFO - kjøp av time-/dag-/ukeplass:			
1211	Timeplass - pr time	60,00	58,00	56,00
1212	Dagplass - pr dag	164,00	160,00	155,00
1213	Ukeplass - pr uke	659,00	642,00	622,00
1400	KULTURSKOLE – pr år			
1401	Musikkbarnehage	1 663,00	1 619,00	1 568,00
1402	Øvrige elever	2 757,00	2 685,00	2 601,00
1403.1	Instrumentleie fiolin og gitar	654,00	637,00	617,00
1403.2	Instrumentleie klarinett	916,00	892,00	864,00
1500	BARNEHAGE – pr måned			
1501	100 pst plass	3 230,00	3 135,00	3 040,00
1502	90 pst plass	3 050,00	2 960,00	2 870,00
1503	80 pst plass	2 870,00	2 785,00	2 701,00
1504	70 pst plass	2 689,00	2 610,00	2 531,00
1505	60 pst plass	2 509,00	2 435,00	2 361,00
1506	50 pst plass	2 329,00	2 260,00	2 192,00
1507	40 pst plass	2 149,00	2 085,00	2 022,00
1508	30 pst plass	1 968,00	1 910,00	1 853,00
1509	20 pst plass	1 788,00	1 736,00	1 683,00
	Tillegg for kost - pr måned :			
1521	100 pst plass	259,00	252,00	244,00
1522	90 pst plass	234,00	228,00	220,00
1523	80 pst plass	207,00	202,00	195,00
1524	70 pst plass	182,00	177,00	171,00
1525	60 pst plass	155,00	151,00	146,00
1526	50 pst plass	129,00	126,00	122,00
1527	40 pst plass	105,00	102,00	98,00
1528	30 pst plass	78,00	76,00	73,00
1529	20 pst plass	52,00	73,00	49,00
1701	UTLEIE BIBLIOTEK – pr dag	143,00	139,00	134,00
1800	BIBLIOTEK – BOKERSTATNING			
1801	Nye bøker = nybokpris			
1802	Andre bøker – voksenbøker	382,00	372,00	360,00
1803	Andre bøker – barnebøker	191,00	186,00	180,00

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser			2021	2020	2019
3100	VAKSINASJON				
3101	Egenandel ikke-obligatorisk vaksinasjon		130,00	127,00	123,00
3103	Egenandel influensavaksine ikke-prioriterte grupper		130,00	127,00	123,00
3400	ANNET MATSALG I INSTITUSJON				
3401	Middag/dessert utenom beboere		98,00	95,00	92,00
3402	Middag/dessert utenom beboere halv porsjon		87,00	85,00	
3600	AVLASTNINGSLEILIGHET				
3601	Egenandel pr døgn		113,00	110,00	107,00
3700	HELSE-/OMSORGSTJENESTER UTENFOR INSTITUSJON				
	Egenandel/måned utfra timer/måned				
3701.1	Nettoinntekt inntil 2 G	1-4 timer	se Merknad		
3701.2	Nettoinntekt inntil 2 G	5-8 timer	se Merknad		
3701.3	Nettoinntekt inntil 2 G	9-12 timer	se Merknad		
3701.4	Nettoinntekt inntil 2 G	+ 12 timer	se Merknad		
3702.1	Nettoinntekt 2 - 3 G	1-4 timer	357,00	348,00	337,00
3702.2	Nettoinntekt 2 - 3 G	5-8 timer	666,00	649,00	629,00
3702.3	Nettoinntekt 2 - 3 G	9-12 timer	1 018,00	991,00	961,00
3702.4	Nettoinntekt 2 - 3 G	+ 12 timer	1 235,00	1 203,00	1 167,00
3703.1	Nettoinntekt 3 - 4 G	1-4 timer	417,00	406,00	394,00
3703.2	Nettoinntekt 3 - 4 G	5-8 timer	821,00	799,00	775,00
3703.3	Nettoinntekt 3 - 4 G	9-12 timer	1 324,00	1 289,00	1 250,00
3703.4	Nettoinntekt 3 - 4 G	+ 12 timer	1 551,00	1 510,00	1 464,00
3704.1	Nettoinntekt 4 - 5 G	1-4 timer	559,00	544,00	527,00
3704.2	Nettoinntekt 4 - 5 G	5-8 timer	1 024,00	997,00	967,00
3704.3	Nettoinntekt 4 - 5 G	9-12 timer	1 674,00	1 630,00	1 581,00
3704.4	Nettoinntekt 4 - 5 G	+ 12 timer	1 954,00	1 903,00	1 846,00
3705.1	Nettoinntekt over 5 G	1-4 timer	683,00	665,00	645,00
3705.2	Nettoinntekt over 5 G	5-8 timer	1 225,00	1 193,00	1 157,00
3705.3	Nettoinntekt over 5 G	9-12 timer	1 938,00	1 887,00	1 830,00
3705.4	Nettoinntekt over 5 G	+ 12 timer	2 277,00	2 217,00	2 150,00
	Merknad:				
	Egenandeler for kommunale helse- og omsorgstjenester ved inntekt inntil 2G (pkt 3701.1-3701.4) følger øvre beløpsgrense slik denne fastsettes av Helse- og omsorgsdepartementet. Justeres når beløpsgrense er fastsatt av HOD.				
3800	KOMMUNAL HUSLEIE – pr mnd/kvm				
3801	Av de første 60 kvm		98,50	97,00	94,20
3802	Av de neste 40 kvm		52,20	51,40	49,90
3803	Av de neste 20 kvm		31,60	31,10	30,20
3804	Av kvm over 120 kvm		22,00	21,60	21,00
3805	Garasjeleie pr garasje		648,00	638,00	620,00
	Merknad:				
	Ut fra husleieloven § 4-2 kan husleie ikke endres mer enn endringen i Konsumprisindeksen i tiden etter siste leiefastsetting. Endringer i husleie gjelder fra 1.mai. Foreløpig etter Konsumprisindeksen september 2020 lik 1,6 pst.				

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
3900	ALARMTELEFONER			
3902	Egenandel pr måned	218,00	212,00	206,00
3903	Egenandel pr døgn	20,00	19,00	18,00
	Egenandel for trygghetsalarm ses i sammenheng med egenandel under pkt 3700. Dersom trygghetsalarm erstatter andre vederlagsfrie kommunale helse- og omsorgstjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, er trygghetsalarm vederlagsfri.			
3904	Tillegg pr mnd for GSM-abonnement	137,00	133,00	112,00
3905	Gebyr for medgått tid pr time ved installering/innmelding/flytting/oppheør/utmelding av alarm	1 143,00	1 113,00	1 080,00
	Dersom bruker får tildelt trygghetsalarm med GSM-abonnement, kommer tillegg med 110 kr til dekning av telefonleie og tellerskritt. Egenandeler for bruk av GPS/sporingsteknologi er til vurdering og fremmes eventuelt som egen sak til politisk behandling.			
4000	LEIEPRISER IDRETTSANLEGG			
4001	Idrettshall – alle leiesatser pr time			
4001.1	Lag/foreninger fra kommunen i åpningstid			
4001.2	Andre leietakere i åpningstid			
	1 hall inklusive garderobe	196,00	191,00	185,00
	¾ hall inklusive garderobe	151,00	147,00	142,00
	½ hall inklusive garderobe	124,00	121,00	117,00
	¼ hall inklusive garderobe	113,00	110,00	106,00
	Minisal	106,00	103,00	99,00
4001.3	Andre skoler/institusjoner			
	1 hall inklusive garderobe	594,00	578,00	560,00
	¾ hall inklusive garderobe	518,00	504,00	488,00
	½ hall inklusive garderobe	447,00	435,00	421,00
	¼ hall inklusive garderobe	377,00	367,00	355,00
	Minisal	223,00	217,00	210,00
4001.4	Trening/kurs/samling utenom åpningstid	196,00	191,00	185,00
4001.5	Arrangement			
	Leie m/garderobe 16 år og eldre	524,00	510,00	494,00
	Leie m/garderobe under 16 år/seriekamper	316,00	308,00	298,00
	Arrangement i treningstid	151,00	147,00	142,00
	Rigging/øving i forkant mindre arr (1-2 dgr) 50 pst av timepris			
	Rigging/øving i forkant større arr (over 2 dgr) 750 kr/dag			
4001.6	Mini-arrangement/treningskamper			
	Inntil 3 timer	255,00	248,00	240,00
4002	Miniatyrskyttebane – alle leiesatser pr time			
4002.1	Trening lag fra kommunen i åpningstid	62,00	60,00	58,00
4002.2	Trening lag fra kommunen utenom åpningstid	62,00	60,00	58,00
4002.3	Trening andre leietakere	107,00	104,00	100,00
4002.4	Arrangement (minimum 2 timer)	248,00	241,00	233,00
4003	Kjøkken m/vestibyle – leiesatser pr dag			
	Tilfluktsrom pr sal			
4003.1	Inntektsbringende arr kjøkken/vestibyle	699,00	681,00	660,00
4003.2	Annen utleie, møter, kurs og lignende	376,00	366,00	355,00
4003.3	Leie en sal m/kjøkken tilfluktsrom	331,00	323,00	313,00
4003.5	Kjøkken/kafeteria ved mini-arrangement			
	Inntil 3 timer – leie pr time	106,00	103,00	100,00
4003.6	Kjøkken/kafeteria			
	Salg i åpningstid mot renhold	0	0	0

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
4004	Svømmehall – alle satser pr time			
4004.1	Trening			
	Klubb innen kommunen	227,00	221,00	214,00
	Trening utenom åpningstid	227,00	221,00	214,00
	Kurs med lokal arrangør	286,00	279,00	270,00
	Andre; trening/kurs	408,00	397,00	385,00
	Andre skoler/institusjoner	594,00	578,00	560,00
4004.2	Arrangement (minimum 2 timer)	568,00	553,00	536,00
4004.3	Fellesbading			
	Barn under skolealder med foresatt	0	0	0
	Billettpris barn inntil 2 timer	43,00	42,00	40,00
	Billettpris voksne inntil 2 timer	59,00	57,00	55,00
	Klippekort barn 6 klipp	153,00	149,00	144,00
	Klippekort voksne 6 klipp	201,00	196,00	190,00
	Ledsager når badegjest trenger ledsager	0	0	0
	Sesongkort (høst + vår)	1 493,00	1 454,00	1 410,00
	Sesongkort dusj/badstu	773,00	753,00	730,00
4005	UTEANLEGG – alle leiesatser pr time			
4005.1	Lokale lag trening	152,00	148,00	143,00
4005.2	Lokale lag arrang. 16 år og eldre pr kamp	152,00	148,00	143,00
4005.3	Lokale lag arrangement under 16 år	152,00	148,00	143,00
4005.4	Lag utenom kommunen			
	1 kunstgressbane trening/arrangement	459,00	447,00	433,00
	½ kunstgressbane trening/arrangement	304,00	296,00	287,00
	Friidrettsbane trening/arrangement	183,00	178,00	172,00
4005.6	Garderobe utanlegg			
	Utenom åpningstid 1 garderobe/treningsøkt	113,00	110,00	106,00
	Arrangement 2 garderober – pr kamp	169,00	165,00	160,00
	Tilfeldig leie gard/dusj/mindre gruppe/per person	29,00	28,00	27,00
4006	Utleie inventar/utstyr – alle satser pr dag			
4006.1	Bord	46,00	45,00	43,00
4006.2	Stoler	11,00	10,00	9,00
4006.3	Sceneelement	67,00	65,00	63,00
4006.4	Flagg/flaggstenger	143,00	139,00	134,00
	leie av flagg pr stk/dag	73,00	71,00	69,00
	leie av flaggstenger m/fot pr stk/dag	73,00	71,00	69,00
	levering/tilkjøring av flaggstenger	216,00	210,00	203,00
	hentning/retur av flaggstenger	216,00	210,00	203,00
	avtalt tilkjøring/retur av flaggstenger pr arr	354,00	345,00	334,00
4006.5	Forsterkeranlegg 1	176,00	171,00	166,00
	ved leie av lokale/anlegg komm			
4006.6	Forsterkeranlegg 2	472,00	460,00	446,00
	utenbygds/inntektsbringende	851,00	829,00	804,00
	ved leie av lokale/anlegg komm	162,00	158,00	153,00
4007	Døgngebyr utkvittert nøkkel som leveres etter frist	44,00	42,00	40,00
4008	Ropert	74,00	72,00	69,00
4009	Bærbart (disco)anlegg	216,00	210,00	203,00
4010.1	Leie biltilhenger lokalt oppdrag pr dag	216,00	210,00	203,00
4010.2	Leie biltilhenger langhelg fredag-mandag	568,00	553,00	536,00

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
4100	UTLEIE LYSANLEGG – pr dag			
4101	Kommunal virksomhet/arrangement	0	0	0
4102	Lag, organisasjoner i kommunen	568,00	553,00	536,00
4103	Lag, organisasjoner utenfor kommunen	994,00	968,00	938,00
4500	UTLEIE KULTURBYGG			
4501	Kommunal virksomhet/arrangement	0	0	0
4502	Andre arrangementer			
4502.1	Hele bygget	1 842,00	1 794,00	1 740,00
4502.2	Storsalen	1 562,00	1 521,00	1 475,00
4502.3	Lillesalen	572,00	557,00	540,00
4502.4	Øving/rigging foran arrangement - pr dag	356,00	347,00	336,00
4502.5	Øving/rigging foran arrang - pr ekstra dag	144,00	140,00	135,00
4503	Leie av bestikk	318,00	310,00	300,00
4504	Renhold av lokale			
	1. ved leie av lillesal pluss hall	715,00	696,00	675,00
	2. ved leie av storsal pluss hall	1 141,00	1 111,00	1 077,00
	3. ved leie av kjøkken - tillegg	292,00	284,00	275,00
	4. ved leie av hele bygget	1 851,00	1 803,00	1 748,00
4505	Rigging av lokale	458,00	446,00	432,00
4900	GEBYRER ETTER MATRIKKELLOVEN (§ 32)			
4901	Oppretting av matrikkelenhet			
4901.1	Oppretting av grunneiendom og festegrunn			
	areal fra 0 - 500 kvm		12 875,00	12 488,00
	areal fra 0 - 200 kvm	12 875,00		
	areal fra 201 - 2000 kvm	25 750,00		
	areal fra 501 - 2000 kvm		25 750,00	24 975,00
	areal fra 2001 kvm - økning pr påbegynt dekar	2 631,00	2 392,00	2 320,00
4901.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn			
	areal fra 0 - 500 kvm		12 875,00	12 488,00
	areal fra 0 - 200 kvm	12 875,00		
	areal fra 201 - 2000 kvm	25 750,00		
	areal fra 501 - 2000 kvm		25 750,00	24 975,00
	areal fra 2001 kvm - økning pr påbegynt dekar	2 631,00	2 392,00	2 320,00
4901.3	Gebyr for oppmåling av uteareal pr eierseksjon			
	areal fra 0-50 kvm	8 093,00	7 357,00	7 136,00
	areal fra 51-250 kvm	12 140,00	11 036,00	10 704,00
	areal fra 251-2000 kvm	16 185,00	14 714,00	14 271,00
	areal fra 2001 kvm - økning pr påbegynt dekar	1 013,00	921,00	893,00
4901.4	Oppretting av anleggseiendom			
	Gebyr for oppretting av anleggseiendom			
	volum fra 0-2000 kbm	27 588,00	27 588,00	26 758,00
	volum fra 2001 kbm - økning pr påbegynt kbm	1 471,00	1 471,00	1 427,00
4901.5	Registrering av eksisterende jordsameie etter medgått tid			
4901.6	Oppretting av punktfeste			
	50 pst av minstebeløpet i pkt 4901.1			
4901.7	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning			
	Viser til 4901.1, 4901.2, 4901.4 og 4901.5	7 084,00	6 440,00	6 245,00
	I tillegg kommer tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning			
4901.8	Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering			
	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 4901.1 og 4901.2			
4901.9	Ekstra oppmøte som følge av manglende oppmøte på kartforretning som må utsettes, faktureres etter medgått tid			

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
4902	Grensejustering			
4902.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie Areal for involverte eiendommer kan justeres med inntil 5 pst av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 kvm). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 pst av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veiformål kan andre arealklasser gjelde.			
	areal fra 0 - 250 kvm	7 542,00	6 856,00	6 650,00
	areal fra 251 - 500 kvm	11 311,00	10 283,00	9 974,00
4902.2	Anleggseiendom For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 pst av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 kbm.			
	volum fra 0 - 250 kbm	12 855,00	12 855,00	12 468,00
	volum fra 251 - 1000 kbm	14 568,00	14 568,00	14 130,00
4903	Arealoverføring			
4903.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veiformål.			
	areal fra 0 - 250 kvm	13 500,00	12 855,00	12 468,00
	areal fra 251 - 500 kvm	17 100,00	16 283,00	15 793,00
	arealoverføring pr nytt påbegynt 500 kvm medfører en økning av gebyret på	3 600,00	3 430,00	3 325,00
4903.2	Anleggseiendom For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.			
	volum fra 0 - 250 kbm	16 283,00	16 283,00	15 793,00
	volum fra 251 - 1000 kbm	20 566,00	20 566,00	19 948,00
	volumoverføring pr nytt påbegynt 500 kbm medfører en økning av gebyret på	1 030,00	1 030,00	999,00
4903.3	Landbrukseiendom Ved arealoverføring under 100 mål skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Gebyr beregnes etter medgått tid timepris pr medgått time, rundes opp til hele timer minstegebyr			
		1 150,00	1 116,00	1 082,00
		5 657,00	5 143,00	4 988,00
4904	Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning			
	For inntil 2 punkter	3 771,00	3 428,00	3 325,00
	For overskytende grensepunkter, pr punkt	945,00	859,00	833,00
4905	Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/eller klarlegging av rettigheter			
	For inntil 2 punkter	7 542,00	6 856,00	6 650,00
	For overskytende grensepunkter, pr punkt	2 828,00	2 571,00	2 494,00
	Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.			

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
4906	Privat grenseavtale For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde Billigste alternativ for rekvirent velges. Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid.	3 771,00 945,00	3 428,00 859,00	3 325,00 833,00
4907	Timepris Timepris for arbeider etter matrikkelloven	1 150,00	1 090,00	1 050,00
4908	Urimelig gebyr Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt, kan kommunedirektøren eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.			
4909	Betalingsbetingelser Gebyrene fastsettes etter det regulativ som er gjeldende på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret kreves inn etterskuddsvis.			
4910	Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.			
4911	Utstedelse av matrikkelbrev Matrikkelbrev inntil 10 sider Matrikkelbrev over 10 sider Endring av maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i tråd med den årlige kostnadsutviklingen.	220,00 444,00	202,00 404,00	196,00 389,00
4912	Tidsfrister i saker som krever oppmåling Etter matrikkelforskriften § 18 skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretning og fullføre matrikkelføring innen 16 uker. Oversittes fristen skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortet med en tredjedel. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse i vinterhalvåret 1/11-15/5			
5130	GRAVEMELDINGSTJENESTE			
5131	Påvisning veilyskabel ved graving i/langs offentlig veg	1 610,00	1 563,00	1 516,00
5132	Elektronisk melding for mindre graving i trafikkareal	2 536,00	2 462,00	2 388,00
5133	Elektronisk melding for mindre graving utenom trafikkareal	2 734,00	2 072,00	2 010,00
5134	Elektronisk melding for mindre graving i trafikkareal	4 656,00	4 520,00	4 384,00
5136	Forsinkelsesgebyr for ikke utført asfaltering innen 6 uker, pr m ²	602,00	584,00	566,00
5139	Gebyr for graving i vei og ved VA-anlegg uten søknad, pr tilfelle	5 310,00	5 155,00	5 000,00

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser

	2021	2020	2019
5200 BYGGESAKSBEHANDLING MV			
5201 Personlig ansvarsrett som selvbygger, samt godkjenning av foretak der foretak ikke oppfyller kravene for å kunne erklære ansvarsrett	3 560,00	3 560,00	3 453,00
5202 Melding/tiltak av mindre omfang			
5202.1 Søknad etter pbl § 20-4 om tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver	UTGÅR	3 560,00	3 453,00
5202.1 Søknad etter pbl §§ 20-1 og 20-4a-e om tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver	5 000,00		
5202.2 Søknad etter pbl § 20-4 om tiltak som gjelder bagatellmessig tilbygg og utvidelser	UTGÅR	1 795,00	1 740,00
5202.2 Søknad etter pbl § 20-4 om tiltak som gjelder små tilbygg og utvidelser inntil 15 kvm BYA som ikke omfattes av unntaksreglene i pbl § 20-5	2 500,00		
5202.4 Søknadspliktige tiltak ikke nevnt under 5203 - søknad om tillatelse til tiltak og som er i henhold til			
pbl § 20.1 b-g, i, j	gebyrsats mindre omfang	3 560,00	3 453,00
(tidli lov: pbl § 93 b-g, i, j)	gebyrsats større omfang	17 796,00	17 261,00
5202.7 Utslippstillatelse plan- og bygningsloven § 27-2 (tidl § 66 nr 2)	2 500,00	1 781,00	1 727,00
5202.9 Hastesvar eiendomsmekling/taksering > "meglerpakke"		3 750,00	3 637,00
5202.10 Hastesvar > "kartpakke"		3 750,00	3 637,00
5203 Søknad om tillatelse til tiltak			
5203.1 Boliger/andre bygninger inntil 100 kvm BRA	UTGÅR	8 900,00	8 631,00
5203.2 Boliger/andre bygninger 100-150 kvm BRA	UTGÅR	12 458,00	12 083,00
5203.3 Boliger/andre bygninger 151-200 kvm BRA	UTGÅR	16 017,00	15 535,00
5203.4 Boliger/andre bygninger 201-250 kvm BRA	UTGÅR	19 576,00	18 987,00
5203.5 Boliger/andre bygninger over 250 kvm BRA	UTGÅR	23 135,00	22 439,00
5203.6 Boliger/andre bygninger tillegg kr/kvm over 250 kvm	UTGÅR	36,00	35,00
5203.7 Tillegg for ekstra boenhet per boenhet	UTGÅR	3 560,00	3 453,00
5203.11 Hytter inntil 50 kvm BRA	UTGÅR	7 119,00	6 905,00
5203.12 Hytter 51-70 kvm BRA	UTGÅR	10 678,00	10 357,00
5203.13 Hytter 71-100 kvm BRA	UTGÅR	14 237,00	13 809,00
5203.14 Hytter 101-120 kvm BRA	UTGÅR	17 796,00	17 261,00
5203.15 Hytter tillegg kr/kvm over 120 kvm	UTGÅR	36,00	35,00
5203.1 Bolig/fritidsbolig/hytte pbl § 20-1a	15 000,00		
Tillegg for ekstra boenhet pr boenhet	3 000,00		
5203.2 Driftsbygning i landbruk			
BRA/BYA overstiger 1000 kvm pbl § 20-1a	15 000,00		
5203.3 Tilbygg/påbygg/underbygg til driftsbygning i landbruk der total BRA/BYA overstiger 1000 kvm pbl § 20-1a	15 000,00		
5203.4 Bygning utenom bolig/fritidsbolig/driftsbygning pbl § 20-1a			
Mindre bygg inntil 100 kvm BRA	10 000,00		
Større bygg	15 000,00		
5203.5 Plassering av konstruksjon anlegg utover 2 år pbl § 20-1a	2 500,00		
5203.6 Vesentlig endring eller reparasjon av tiltak pbl § 20-1b	5 000,00		
Reparasjon av mindre avløpsanlegg pbl § 20-1b	2 000,00		
5203.7 Konstruksjoner og anlegg etter pbl § 20-1a			
Mindre tiltak	5 000,00		
Større tiltak	15 000,00		

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
5203.8	Fasadeendring som ikke fritas etter pbl § 20-5f. § 20-1c	2 500,00		
5203.9	Bruksendring, varig eller tidsbestemt, vesentlig utvidelse Eller endring av tidligere drift av tiltak som nevnt under pbl bokstav a. § 20-1d	5 000,00		
5203.10	Riving av bygning pbl § 20-1e Enkle bygg uten krav om miljøkartlegging Kompliserte med krav om miljøkartlegging	4 000,00 7 500,00		
5203.11	Oppføring, endring eller reparasjoner av bygningstekniske installasjoner pbl § 20-1f	3 500,00		
5203.12	Oppdeling og sammenføring av bruksenheter bolig pbl § 20-1g	5 000,00		
5203.13	Søknadspliktig innretning mot vei pbl § 20-1h	2 500,00		
5203.14	Søknadspliktig plassering av skilt og reklame § 20-1i	2 500,00		
5203.15	Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner og anlegg pbl § 20-1j	2 500,00		
5203.16	Vesentlig terrenginngrep som er søknadspliktig pbl § 20-1k	4 000,00		
5203.17	Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass som er søknadspliktig pbl § 20-1l	4 000,00		
5203.18	Opprettelse av grunneiendom, ny anleggseiendom eller nytt jordsameie, eller festegrunn (mer enn 10 år) pbl § 20-1m	5 000,00		
5205	Gebyr seksjonering, eierseksjonsloven § 7 4123 Seksjonering uten befaring = 3x rettsgebyr 4124 Seksjonering med befaring = 5x rettsgebyr Tinglysningsutgifter kommer i tillegg 4125 Avbrutt seksjonerings sak = 50 pst av behandlingsgebyr Gebyret følger rettsgebyr fastsatt av staten			
5206	Tillegg for merarbeid i saksbehandling			
5206.1	Dispensasjon fra plan, lov, forskrift i regulert område eller bebygd eiendom i uregulert område	UTGÅR	3 560,00	3 453,00
	i uregulert/ubegygd område	UTGÅR	5 340,00	5 179,00
5206.1	Dispensasjon som ikke krever høring eller politisk behandling	4 000,00		
	Dispensasjon som krever høring men ikke politisk behandling	6 000,00		
	Dispensasjon som krever høring og politisk behandling	8 000,00		
5206.2	Innmåling av bygg der dokumentasjon for plassering er mangelfull	3 000,00		
5206.3	Overtredelsesgebyr med hjemmel i pbl			
(5206.9)	§ 32-8 pr overtredelse av lovens bestemmelser	16 000,00	8 500,00	8 219,00
5206.4	Tilsyn i henhold til pbl §§ 25-1 og 25-2:			
(5206.10)	tillegg med 20 pst på gebyr for søknadspliktig tiltak			
5206.5	Avbrutt søknad etter at behandling er igangsatt: 1/3 av gjeldende gebyr			
5206.6	Søknad om igangsettingstillatelse 2 trinns søknad pr gang	1 500,00		
5208	Fradrag for ferdigattest innen 24 mnd Fradrag i samlet byggesaksgebyr dersom det for søknadspliktige tiltak etter pbl §§ 20-1, 20-3 eller 20-4 kan gis ferdigattest senest 24 mnd regnet fra dato for gitt byggetillatelse	UTGÅR	515,00	500,00
5209	Fradrag for byggesøknad levert 1.oktober-28.februar Det gis fradrag i samlet byggesaksgebyr med 10 pst for søknad levert og journalført innenfor dette tidsrom, forutsatt fullstendig og komplett byggesøknad			

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
5400	GEBYRER I PLANSAKER ETTER PBL (§ 33-1)			
5401	Mindre reguleringsendringer og dispensasjoner i plansaker Saksbehandling av mindre reguleringsendringer og dispensasjoner i plansaker	6 000,00	4 760,00	4 616,00
5402	Reguleringsplaner			
5402.1	Saksbehandling av planområde - grunngebyr inntil 5000 kvm	11 030,00	10 030,00	9 725,00
	over 5000 kvm	22 374,00	20 340,00	19 725,00
5402.2	Tillegg beregnet etter areal inntil 5000 kvm - kr/kvm	4,80	4,33	4,20
	over 5000 kvm - kr/kvm	2,50	2,27	2,20
5403	Tilleggsgebyr			
5403.1	Forslagsstiller er ansvarlig for å betale eventuelle gebyrer/ regninger fra eksterne sektormyndigheter.			
5403.2	For spesielt arbeidskrevende planer kan det beregnes og faktureres tilleggsgebyr.			
5403.3	Planer skal framstilles på ajourført kartverk og leveres som vektorisert data i digital form, jf pbl § 2-1. Planer som ikke er digitalisert eller mangelfullt digitalisert etter forskrift av 26.juni 2009 nr 861, faktureres med kostnad for digital opptegning/oppretting. Kommunen skal gi melding om manglene til forslagsstiller før retting igangsettes og forslagsstiller gis anledning til selv å foreta oppretting. I tilfelle retting blir gjennomført av kommunen, skal det settes opp en detaljert oversikt som viser hva som er rettet opp.			
5404	Timepris			
	Timepris for arbeider etter punkt 5403.2 og 5403.3 er	1 200,00	1 090,00	1 028,00
	Minstegebyr er	5 000,00	4 895,00	4 745,00
5405	Reduksjon av gebyr etter punkt 5402			
5405.1	Planforslag som forkastes under behandling faktureres med 50 pst av totalt beregnet gebyr. Dette gjelder ikke for tilleggsgebyr fakturert etter punkt 5403.			
5405.2	Dersom kommunen ønsker en vesentlig utvidelse av planområdet, begrenses gebyrberegningen til forslagsstillers planforslag.			
5405.3	Det skal ikke beregnes gebyr for planforslag eller den del av planforslaget som omfatter områder for: - samferdelsanlegg og teknisk infrastruktur, pbl § 12.5 2.ledd nr 2, med unntak for parkeringsplasser - grønnstruktur, pbl § 12.5 2.ledd nr 3 - forsvaret, pbl § 12.5 2.ledd nr 4 - landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift, samlet eller hver for seg, pbl § 12.5 2.ledd nr 5			
5406	Urimelig gebyr			
	Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt, kan kommunedirektøren eller den han/ hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.			

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
5407	Betalingsbestemmelser Første tredel av beregnet gebyr faktureres ved planstart. Kommunens saksbehandling av planforslaget igangsettes først når gebyret er betalt. Andre tredel av gebyret faktureres og skal være betalt innen første gangs behandling i utvalget for plansaker/offentlig ettersyn. Hele gebyret skal være fakturert og betalt før utvalget for saker sin merknadsbehandling og kommunestyrets sluttbehandling. Gebyrer inntil 10 000 kr betales samlet uten deling.			
5600	LANDBRUKSGEBYR			
5602	Konsesjons- og delingssaker pr sak	2 677,00	2 677,00	2 596,00
5605	Planarbeid pr time - timepris som 6902			
5700	FELLINGSGBYR			
5701	Voksen elg	562,00	562,00	562,00
5702	Elgkalv	331,00	331,00	331,00
	Merknad: Fellingsgebyrer for å jakte hjortevilt gjelder jaktåret slik at satser for 2019 gjelder jaktåret 2019/2020. Fellingsgebyrer følger de til enhver tid gjeldende statlige maksimalsatser hjemlet i villloven, jf K-sak 16/16.			
6020	GEBYRREGULATIV VANN - pr år			
6021	Tilknytningsgebyrer			
6021.1	Næringsbygg	14 127,00	13 454,00	11 699,00
6021.2	Boligeiendom	4 710,00	4 486,00	3 901,00
6022	Årsgebyrer - abonnement			
6022.1	Stor næring	25 255,00	24 052,00	20 915,00
6022.2	Middels næring	14 734,00	14 032,00	12 202,00
6022.3	Liten næring	6 316,00	6 015,00	5 230,00
6022.4	Borettslag			
6022.5	Boligeiendom	2 109,00	2 009,00	1 747,00
6023	Årsgebyrer - forbruk			
6023.1	Enhetspris forbruk pr kbm vann	9,87	9,40	8,17
6023.2	Stipulert forbruk pr kvm bruksareal bolig:			
6023.3	Boliger	12,77	12,16	10,57
6023.4	Hytter/fritidshus/forsamlingshus	2,55	2,43	2,11
6024	Årsgebyrer - vannmålerleie			
6024.1	Vannmålerleie tom 25 millim diameter	474,00	451,00	392,00
6024.2	Vannmålerleie 26 - 50 millim diameter	1 198,00	1 141,00	992,00
6024.3	Vannmålerleie 51-150 millim diameter	4 241,00	4 039,00	3 512,00
6024.4	Vannmålerleie større enn 150 millim diameter	5 951,00	5 668,00	4 929,00
6024.5	Avlesningsgebyr	945,00	900,00	782,00
6026	Gebyr for midlertidig tilknytning: faktiske kostnader			
6027	Gebyr for plombering, stenging og gjenåpning vannforsyning	963,00	917,00	797,00

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2021	2020	2019
6120	GEBYRREGULATIV AVLØP - pr år			
6121	Tilknytningsgebyrer			
6121.1	Næringsbygg	8 700,00	8 286,00	8 286,00
6121.2	Boligeiendom	2 901,00	2 763,00	2 763,00
6122	Årsgebyrer - abonnement			
6122.1	Stor næring	14 511,00	13 820,00	13 820,00
6122.2	Middels næring	8 463,00	8 060,00	8 060,00
6122.3	Liten næring	3 629,00	3 456,00	3 456,00
6122.5	Boligeiendom	1 212,00	1 154,00	1 154,00
6123	Årsgebyrer - forbruk			
6123.1	Enhetspris pr kbm forbrukt vann	6,72	6,40	6,40
6123.2	Stipulert forbruk pr kvm bruksareal bolig:			
6123.3	Boliger	8,72	8,30	8,30
6123.4	Hytter/fritidshus/forsamlingshus	1,74	1,66	1,66
6126	Gebyr for midlertidig tilknytning: faktiske kostnader			
6200	SLAMTØMMING – pr år			
6201	Våtvolum inntil 4 kbm	979,00	979,00	950,00
6202	Våtvolum inntil 5 kbm	1 197,00	1 197,00	1 162,00
6203	Våtvolum inntil 6 kbm	1 419,00	1 419,00	1 378,00
6204	Våtvolum inntil 7 kbm	1 642,00	1 642,00	1 594,00
6205	Våtvolum inntil 8 kbm	1 863,00	1 863,00	1 809,00
6206	Våtvolum inntil 9 kbm	2 082,00	2 082,00	2 021,00
6207	Våtvolum inntil 10 kbm	2 303,00	2 303,00	2 236,00
6208	Våtvolum inntil 11 kbm	2 528,00	2 528,00	2 454,00
6209	Våtvolum inntil 12 kbm	2 746,00	2 746,00	2 666,00
6210	Tillegg våtvolum over 12 kbm – pr kbm	225,00	225,00	218,00
6211	Nødtømming = årsgebyr x 2,7			
6212	Våtvolum inntil 4 kbm - fritidsbebyggelse	468,00	468,00	454,00
6213	Tømming av tett tank = dobbelt gebyr av overnevnte			
6300	AVFALLSGEBYR – pr år			
6301	Ordinært gebyr	4 842,00	4 590,00	4 250,00
6302.1	Fradrag for hjemmekompostering	-691,00	-665,00	-616,00
6302.2	Fradrag hjemmekomp/reduisert tømming	-322,00	-305,00	-282,00
6306	Rabatt samledunk 4 husstander pr ab	351,00	333,00	308,00
6307	Rabatt samledunk 6 husstander pr ab	526,00	499,00	462,00
6308	Rabatt samledunk 8 husstander pr ab	702,00	665,00	616,00
6320	Frivillig hytterenovasjonsordning	1 754,00	1 663,00	1 540,00
6340	Betaling for hjelp til håndtering av avfallsdunk			
6341	Avstand 4-6 meter	335,00	318,00	294,00
6342	Avstand 6-10 meter	668,00	633,00	586,00
6343	Avstand 11-15 meter	1 000,00	948,00	878,00
6600	FEIE-/BRANNSYNSGEBYR			
6601	Pr år pr pipe for bolig/fritidsbolig/hytte	475,00	500,00	527,00
6900	DIVERSE			
6902	Dersom ikke annet framgår i særskilt bestemmelse overfor, faktureres kostpris pluss 25 pst og merverdiavgift når kommunal arbeidstaker benyttes til arbeid for privat.			
6903	Kommunalt tilsatte kan vederlagsfritt leie kommunale lokaler hvor de har arbeidsmessig tilhørighet til «eget bruk». Kommunedirektøren kan gi nærmere opplysninger om ordningen.			
6910	Satsene er ført opp eksklusive merverdiavgift dersom ikke annet er anført.			
6911	For andre bestemmelser, feks. moderasjonsordninger, vises det til betalingsreglene.			

